Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Hertz, Henrik.; [udgivne af Poul Hertz].
Titel | Title:	Udvalgte dramatiske Værker
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 2
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Gyldendal, 1897
Fysiske størrelse | Physical extent:	8 bd.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

Udvalgte
Dramatiske Værker

af

Henrik Hertz.

Andet Bind.

Kjøbenhavn.
Gyldendalske Boghandel (Reitzelske Afdeling).
Fr. Bagges Bogtrykkeri.
1897.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Indhold.

	Pag.
En Dag paa Den Als	1.
Den eneste Feil	101.
Debatten i Politievennen	239.

En Dag paa Oen Als.

Lystspil i rimede Vers i to Acter.

Skrevet i Slutningen af 1831.

Opført første Gang paa det kgl. Theater d. 20de November 1832.

Anonym Nytaarsgave for 1832. (Under Mærket: Forf. til Amors Genieſtreger.)

Dram V. 8de Bd. Kbhvn. 1855.

(Texten er revideret 1852; men Forandringerne kun faa og ubetydelige.)

Personerne.

Enkefrue Michelis.
Marie, hendes Datter.
Lorenz Lüders, Gods-Eier i Slesvig.
Hans Lorenz, Student fra Kiel, hans Søn.
Josepha, hans Datter.
Cornelius Krieger, Advokat ved Overretten i Slesvig.
En Tjener.

Scenen er hele Stykket igjennem i et Værelse paa et Fru Michelis tilhørende Landsted i Nærheden af Ketting paa Oen Als. I Værelset er en Dør tilhøire, fra Tilskuerne at regne, og en Hoved-Indgang i Baggrunden.

Første Act.

Første Scene.

Ved et Bord i Midten af Værelset sidde Marie og Josepha; denne tegner, hiin broderer.

Josepha.

Du siger, at han kommer?

Marie.

Ja.

Josepha.

Idag?

Marie.

Idag.

Josepha

(afsides).

Det er en uforklarlig Sag!

(Høit).

Hvor længe har I vidst, han kom her?

Marie.

Siden

Den ottende, da han bestemte Tiden.

Josepha.

Den ottende? — Hvad skrive vi da nu?

Marie.

Den femtende. — Men hvorfor sporger du?

Josepha.

Jh, det er dog besynderligt, Marie!
Hvad har J da havt nodig at fortie
Den Uge, vi er her, at Krieger kom?

Marie.

Det faldt ei Nogen ind, J brød Jer stort derom.

Josepha
(afsides).

Det har en anden Grund.

Marie
(efter nogen Tøven).

Hvad synes du om Krieger?

Josepha.

Om Krieger? — Jo, det er en vakker Mand.

Marie.

Ei sandt? han har en ypperlig Forstand?

Josepha.

Det har han.

Marie.

Han er ædel.

Josepha.

Ja.

Marie
(løst henkastende).

Man siger,

At han er undertiden noget kold.

Josepha.

Hvem? Krieger? kold? — Forunderlige Piger!
Naar Manden føler sig for god til Smiger
Og ikke staaer i Lidenskabens Sold,
Beskyldes han for Kulde. — Krieger kold?
Nei, han er varm! og varmt hans Hjerte føler
For Ret og Billighed mod Tyrannie og Vold.
Jeg veed vel, hvad du sigter til. Han noler
Med Mandens Sindighed og klare Ro,
Og prøver, før han handler, som han føler;
Han veier, hvad man fordrer, han skal troe.
Berusst var Krieger aldrig; man fornærmer
Ham høiligt, naar man troer, han er en Sværmer.
— Hvor kan du sige, han er kold? Han brænder
For Alt, hvad der er ædelt, stort og godt;
Hans varme Hjerte —

(fatter sig, og siger med forandret Stemme).

Ja, jeg mener blot,
At han er brav, saa vidt som jeg ham kjender.

(Bemærker, at Marie sidder fordybet og støtter Hovedet paa Hænderne).

Men kjæreste Marie! drømmer du?
Hvor er du henne? — Nei, det er en Gru!
Marie!

Marie
(seer iveiret).

Han er ædel! Du har Ret!
Og klog; hans Lige findes ikke let.
Fortæl mig om ham, Kjære! lad mig høre
Alt, hvad du veed om ham.

Josepha.

For at du saa
Kan drømme smukt paanyt?

Marie.

Jeg passer paa.
Fortæl, Josepha! Jeg er lutter Øre.
Han er jo ansat hos Jer; ikke sandt?

Josepha.

Som Underdommer.

Marie
(distrait).

Advokat?

Josepha.

Jeg siger,
Som Underdommer.

Marie.

Ja . . . javist! Og Krieger,
Har du jo sagt, besøger Jer iblandt?

Josepha.

Han kommer hver Dag ind til os.

Marie.

Hver anden?
Hvorfor hver anden Dag?

Josepha.

Hvorfor . . . Fordi . . .
Ak, du kan reent forvirre Folk Forstanden.
Saa hør da nu! — Naar Klokken ringer ti,
Hver anden Onsdag og hver Torsdag kommer
Paa Klokkeslettet min Herr Underdommer.
Hver Fredag rider han vor Port forbi.
Hver Løverdag —

(standser og seer leende paa hende).

Marie.

Hver Løverdag?

Josepha.

Jeg gad

Ved Gud dog rigtig gjerne vide, hvad
Du spekulerer over.

Marie.

Ak, forlad!
Mit Hoved er saa tungt, min Josephine!

Josepha.

Hvad feiler dig?

Marie.

Jeg . . . jeg har Hovedpine.

Josepha.

Jeg troer, den kommer over dig med Eet.

Marie.

Nei, Kjære!

Josepha.

Men, min Gud, hvad er her skeet?

Marie.

Slet intet! Tro mig, det er ikke Noget.

Josepha.

Men, kjære Barn! Du taler jo i Taaget.
Du svarer mig i Øst, naar jeg er bedst
Med det, jeg taler om til dig, i Vest.

Marie.

Bliv ikke vred, Josepha! Jeg . . . men stille!
Der kommer Nogen.

Josepha.

Det er Broder Hans.

Marie.

Hvem? Hans?

Josepha.

Javist. Du meente . . .?

Marie.

Jeg . . .? Jeg vilde . . .

Josepha
(affides).

Nei, hun er ganske, som hun var fra Sands
Og Samling. (Høit). Hans, jeg frygter for, vil spilde
Den gode Formiddag for os.

Marie.

Du troer?

Josepha.

Ja, skal han komme ind?

Marie.

Nei, siig din Bro'er,

At vi . . .

Josepha.

At vi?

Marie.

At vi skal ind hos Mo'er.
Nei, siig ham, at . . .

Josepha.

Ja, nu er det forsilde!

Anden Scene.

De Forrige. Hans Lorenz (fra Hoved-Indgangen).

Hans.

Forstyrrer jeg kanskee?

Marie.

Paa ingen Maade.

Josepha.

Ja, det vil sige, lille Hans, ifald
Du taler om lidt Andet end din Stald,
Saa kan du nyde denne Gang den Naade.
Men, naar du bare nævner en Vallak . . .

Hans.

Det skal jeg ikke, Søster.

Josepha.

. . . og forlyder
Dig med et Ord om Prindsregentens Dyder,
Saa . . .

Hans.
Maa jeg altsaa blive?

Marie.
Gjerne.

Hans.
Tak!

Josepha
(efter en Pause).
Naa, lille Hans! hvad har du at fortælle?

Hans.
Slet ingen Verdens Ting, med Tugt at melde.

Josepha.
Ih Snak, fortæl!

Hans.
Ja, hvad! Om Veiret?

Josepha.
Fy!

Hans.
Om Veddeløb?

Josepha.
Begynder du paany?
Saa faae vi Hesten Moses, Myndehunden
Og Andejagten . . .

Marie.
Men, min Gud! jeg troer,
At du vil binde Munden paa din Bro'er?

Josepha
(leende).

Og mener, at man ei tør binde Munden
Paa Oxen, naar den tærsker —

Marie
(til Hans).

Tael du kun!
Tael, hvad du vil! Og bryd dig ei, om hun
Gjør Nar af dig. Du veed jo, at hun driller.

Hans
(phlegmatisk).

Jeg pleier aldrig bryde mig derom.

Marie.

Nu da! hvad var det da, hvorfra vi kom?

Josepha.

Fra Hesten Moses.

Marie.

Slip dog disse Griller!

Josepha.

Hør Hans, hvem rider Tamerlan idag?

Marie
(fortrædelig).

Josepha dog! det gaaer jo Slag i Slag!
Du siger selv, at du vil Intet vide
Om Veddeløb. Hvad spørger du ham da?

Hans.

Aa, det er let at see! Hun selv vil ride
Omkap med os, og hun har piint Papa
Om Skimmelen idag.

Josepha.

Det kan jeg lide!
Hvor bliver Hans saa af? Du milde Himmel!
Jeg skulde skille dig ved Faders Skimmel!
Saa døde du af Sorg.

Marie.

Ja, Hans har Ret;
Du rider meget gjerne.

Josepha.

Hvorfor ikke?
Naar Hesten galopperer med mig let,
Med Iil, som Fuglene, der piilsnart stikke
Fra Skyen gjennem Æthren ned i Skoven,
Og Luften falder kjøligt ned fra oven,
Og Alting svinder bort for mine Blikke:
Da er jeg ude af mig selv. Af Lyst
Det er, som Noget zittrer i mit Bryst.
Men tale blot om Heste — Herregud!
Det holder dog til Slutning Ingen ud.

Marie.

Naar Hans faaer sin Fornøielse derfra,
Saa kan vi sagtens taale det.

Josepha
(bøiende sig over sit Arbeide).
Ja, ja!

Marie
(til Hans).
Hvormed begyndes der?

Hans.
Med Sweepstakes.

Marie.
Svip —?

Hans.
Det kalder man et Veddeløb, naar Flere,
Hver med en Indsats, kunne concurrere;
Een vinder Alt.

Marie.
Saa kan man let gaae glip
Af Præmien.

Hans.
Ja hvad! man maa forcere!

Marie.
Naar rider du da, Hans?

Hans.
Jeg stoler paa,
At det imorgen Formiddag skal gaae.
Saa er der Løb for Landbofolk; og Fatter
Troer, at hans Skimmel vinder Præmien atter.

Marie.

Og nu idag?

Hans.

Saa seer jeg bare til
Og rører Skimmelen; hun er lidt vild.
Men du kan troe, den Vildskab kan jeg tæmme.

Marie.

Vær blot forsigtig, Hans!

Hans.

Ih hvad, du troer?
Jeg kjender Hoppen som min egen Bro'er.
Lad hende Sporen, Schenklerne fornemme,
Saa bliver hun saa føielig og tam,
At jeg kan styre hende som et Lam.
Jeg er en gammel Ryttер, maa du vide.

Josepha

(afsides).

Naa, de er' kommet artigt op at ride!

Hans.

I kommer jo?

Marie.

Ja Gud!

Hans.

Hvad, om I reed?
Din Moder, veed jeg, tager ei derned.

Marie.

Ja, spørg Josepha!

Hans
(til Josepha).

Søster!

Marie.

Er du vred?
Hvorfor saa taus?

Josepha
(leer iveiret).

Jeg tænkte, det var bedst,
Jeg tav, da du og Hans var høit til Hest.
I er' jo begge redne fra mig.

Marie.

Bare
Du vilde lade denne Drillen fare.

Josepha
(springer op og kysser hende).

Min venlige Marie! vær nu god!
Jeg tænkte, kjære Pige, du forstod
At skille Spøg fra Alvor. — Hans og du
Er, troer jeg, dog bestandig Børn endnu,
Som da I leged' Kjærester bag Busken
Ved Dammen hjemme. Naar du allerbedst
Fortalte Eventyr, saa reed I Hest —

Hans
(udbrydende).

Og hun var altid Hesten, jeg var Kudsken.
Hun var saa from; hun føied' mig i Alt.
Marie! det var lykkelige Dage!

Marie
(bevæget).

Ak Gud! jeg tænker dem saa tidt tilbage —
Nu er' de svundne!

Hans.

Husker du, jeg faldt
Af pure Vildskab midt i Andedammen;
Hvordan I skreg' og jamred' Allesammen!

Josepha.

Ja, det var mig, min Bro'er, der fik dig ud —

Hans.

Marie stod og zittrede ved Vandet
Bleg som et Liig. Ja dersom ikke Gud
Var dengang med os —

Marie
(afbrydende).

Tael om noget Andet!
Jeg beder! — denne Tid, der svandt med Jil,
Er smertelig, jeg synes, at erindre.

Josepha.

Jh, at man husker den, hvad kan det hindre?

Marie.

Jeg be'er!

Josepha.

Jaja! (Til Hans). Fortæl os lidt om Kiel.

Hans.

Hvad vil du vide?

Josepha.

Er det sandt, at flere
Studenter lever af at duellere?

Hans.

Ja, de som ikke nu og da krepere.

Josepha.

Hvor tidt har du da duelleert?

Hans.

Lad see!
Jeg tænker saa omtrent en ni, ti Gange.

Josepha
(spottende).

Nei! ikke fleer? Det var jo ikke mange. —
Den Duelleren er en dum Idee!

Hans.

Det hører nu engang dertil.

Josepha.

Hvortil?

Hans.

Til — nu hvortil! — Ak, om jeg ogsaa vil
Fra først til sidst forklare Eder Tingen,
Forstaae I mig dog ikke.

Josepha.

Det kan Ingen.
Man sætter altid dog sit Liv paa Spil.

Hans.

Det kan en brav Karl ganske godt risquere.

Josepha

(reiser sig og lægger sit Arbeide tilside).

Naa, Børn! nu kan for mig I discourere
Saa meget, som I vil, for nu gaaer jeg.

Marie

(forlegen).

Vil du ei heller blive hos os?

Josepha.

Nei.
Jeg vil lidt ind til Mo'er. — Au revoir.

(Gaaer ud tilhøire).

Tredie Scene.

Hans Lorenz. Marie.

Hans.

Det er mig kjært, Josepha gik. Jeg har
I hele Ugen ventet paa forgjæves,

At tale lidt med dig alene. Men —
Jeg troer, du løber for din gamle Ven.

Marie
(der har reist sig, forvirret).

Jeg? — løber for dig? — O, hvor vil du hen!
Men —
(idet hun flytter Sybordet hen til Siden).
min Nærværelse, det veed du, kræves
Snart overalt i Huset. Du kan troe,
At jeg har næsten aldrig rigtig Ro.

Hans.

Derhjemme hos min Fa'er sad jeg og du
I hele Timer ene sammen. Nu —
Bliv ikke vred, Marie, men jeg frygter,
At du har ganske glemt mig.

Marie
(slaaer Øinene ned).

Hans!
Spørg først dig selv, om du ei udenlands
Har glemt mig under Sviir og Spil og Dands.

Hans.

Hvem gider troe paa disse dumme Rygter!
Ja, jeg vil tilstaae, jeg har været vild,
Og undertiden været flemt paa Spil,
Slaaet nogle Ruder ind hos en Philister,
Betalt dem dobbelt, og alligevel
Spadseret i et Carcer — har gjort Gjæld,

Har — jeg er ung, og Ungdom, veed du, friſter.
Men ingen Sjæl, Marie, kan med Ret
Bebreide mig det mindſte, der er ſket.
Naar mine Brødre vilde mig forføre
Til Et og Andet, ſyntes jeg ſaa tidt
Midt under Tummelen din Røſt at høre.
Jeg ſaae dig, ſom mig ſyntes; fromt og blidt
Du bad mig, Laſtens Smiger at forſage —
Ved Gud! og jeg gik altid veen tilbage.

Marie.

Tilgiv mig, gode Hans! — Men ſiig, hvad ſkulde
Jeg troe om dig? Dit Rygte var ei godt;
Det hed ſig, at du ſvired, leved flot —
Jeg maatte frygte for dit Hjertes Kulde.

Hans.

Marie! nei, det er ſaa varmt ſom før;
Meer inderligt det er alene blevet.

Marie.

Hans! ak ſom før! — Hvor ſjeldent har du ſkrevet
I al den Tid!

Hans.

Ja det er min Malheur,
Jeg duer ikke til at ſkrive Breve.

Marie.

I eet Aar intet Brev, ſaa ofte ſom vi ſkreve!

Hans.

Vist var det hestedumt af mig! — Tilgiv!
Gud veed, du var min Tanke, var mit Liv;
Men hvergang Pennen til Papir jeg satte,
Jeg syntes, mine Sætninger faldt matte.
Jeg tænkte saa, du kasted' Brevet hen.

Marie.

Hvor kunde du? Paa Breve fra en Ven
Vi sætte Priis; ja, høiligt vi dem skatte.
Ak, blot et Ark Papir, hvorpaa et Navn
Af En, der er os kjær, er skrevet, stiller
Et ved den lange Fraskand nøisomt Savn.
En Hilsen allerede stærkt formilder
Selv Den, der venter et fuldstændigt Brev.
Og naar vi ei faae Brev, vi troe forstemte,
At vi for længe siden ere glemte.
— Nei, det var ikke Ret, du aldrig skrev.

Hans.

Tilgiv mig!

Marie.

Jeg tilgiver dig! — Men gaae!
Mit Hoved er saa tungt. Jeg har desuden
Endeel endnu, som jeg maa passe paa.
Vi vente —

(standser pludseligt).

Hans.

Hvem?

Marie
(fattende ſig).
En Mand, ſom Mo'er har buden
At være her en Tid.

Hans.
Saa lev da vel!
Du er jo ikke vred?

Marie.
Af nei!

Hans.
Levvel!
Jeg er lidt vild kanſkee — ja, det er Knuden —
Men ikke ſandt? — Hans er en ærlig Sjæl.
(Gaaer).

Fjerde Scene.

Marie
(alene).
„En ærlig Sjæl!" — Det er du! Som et Speil
Har alt mit Hjerte ſig et Billed dannet
Af alle dine Dyder, dine Feil;
Og med mit Væſen Billedet er blandet.
Alt fra min Barndom har jeg vant mig til
At gjætte, hvad du attraaer, hvad du vil.
Hvor kan jeg da forundres, om jeg lytter
Med Ømhed til en Røſt, hvis blotte Klang

Er for mit Øre som en gammel Sang,
Hvortil en lang Erindrings-Drøm sig knytter.
— Og Krieger? — ja, jeg veed det, høit han staaer,
Langt over ham i Manddom og i Snille.
Men netop derfor — ak! det er for silde!
Til denne Høide knap mit Hjerte naaer.

Femte Scene.

Marie. Fru Michelis og Josepha komme ind fra høire Side.

Fruen
(med et aabent Brev i Haanden).
Glæd dig, Marie! der er Brev!

Marie
(farer sammen).
Fra hvem?

Fruen.
Fra Krieger. Skynd dig! læs!
(Giver hende Brevet).
Jeg veed, det haster.
— Han skriver, at han reiser fra sin Faster
Som igaar Aftes henved Klokken fem.
Saa har vi ham paa Øieblikket. Brevet
Er vist forsinket. Troer du ikke? — Nu,
Hvad siger du, mit Barn? Bemærker du,
Hvad han i et Postscriptum der har skrevet?

Marie
(beklemt).

Jeg seer —

Fruen.

Han skriver ligefrem og kort,
At alle Hindringer er' ryddeb' bort.
Hvad er det saa nødvendigt at fortie —?

Marie.

Gjør som du vil!

Josepha
(der hidtil har lyttet med spændt Opmærksomhed).

Men jeg forstaaer Jer ei!

Fruen
(til Marie).

Saa siger jeg det. (Til Josepha). Veed du, at Marie
Er nu forlovet?

Josepha
(ængstelig).

Nei! med hvem?

Fruen
(til Marie).

Maa jeg
Fortælle hende det?

Marie.

At ja!

Fruen.

Med Krieger.

Josepha
(bestyrtet).

Med Krieger? hvilken —

Fruen.

Advokaten.

Josepha.

Hvem?

Han er jo Underdommer.

Fruen.

Som jeg siger.
Det var han før. Nu er han rykket frem.
Er det et Under, om en Mand som Krieger
Kan avancere? Du kan troe, han stiger.

Josepha.

Men dersom det var sandt, saa maatte vi,
Der boe saa nær ved ham, dog rigtig vide —

Fruen.

Hør Pige, derpaa kan du roligt lide.

Josepha.

Men hvorfor holdt han det da skjult?

Fruen.

Fordi —
Nu ja, der stikker sagtens Noget i —

Josepha.

Nei, det er aldrig muligt, kjære Tante!

Fruen.

Hvad, aldrig muligt? Vil man see den Fjante!

Josepha.

Hvorfor da? Siig mig blot, hvorfor?

Fruen.

Hvorfor —

Ja det er hans Sag; det er ikke vor.

Josepha.

Men hvorfor har I Andre da fortiet,
Han var forlovet med Marie —

Fruen.

Ja,

Hvor længe er det siden, han har friet?
Og han har be'dt os, før han tog herfra,
At holde Sagen hemmelig. Han lagde
En Plan til sin Befordring, som han sagde.

Josepha

(afsides).

Det løber rundt med mig!

Fruen

(til Marie, der har sat sig ved Bordet i en eftertænksom Stilling).

Vær nu ved godt Humeur!

Marie
(reiser sig).

Jeg skal —

Fruen.

Du bliver nok ei munter, før
Han kommer selv. (Til Josepha). I disse otte Dage
Har hun af Længsel gaaet omkring beklemt,
Og sommetider været reent forstemt.
Men pas nu paa, naar han er først tilbage.

Josepha
(med Hentydning).

Ja, jeg skal passe paa!

Fruen
(idet hun vil gaae).

Men, glemmer ei,
I skal til Veddeløbet snart. (Til Josepha). Din Broder
Med samt din Fa'er er' redne deres Vei.
Der er en Brimmel og en Hurlumhei!
Nu maae I skynde Jer.

Marie.

Ja, kjære Moder!

Fruen.

Hans paastod, at I begge vilde ride.

Marie.

Mig er det uden Forskjel.

Fruen.

Godt; saa kan
I ride med vor Naboes Søn Johan.
Men sørg blot for, I ere der itide.
Kom nu, Marie!

Marie
(til Josepha).
Gaaer du ei med mig?

Josepha.

Lad mig alene lidt.

Marie.

Saa venter jeg paa dig.
(Fruen og Marie gaae).

Sjette Scene.

Josepha
(alene).

Forlovet? Krieger? med Marie? — Nei!
Og paastaaer han det selv, jeg troer det ei.
Kan da hans Øie lyve? Kan en Mine
Saa talende som hans beskyldes for Bedrag?
Var hans Opmærksomhed for mig, og hine
Forstaaelige Tegn en Snare for en svag
Og uerfaren Pige? Han? Bedrag?
— Det er mig ubegribeligt! Jeg matter
Forgjæves mine Tanker. Dag for Dag

Var ømmere hans Sprog mod mig, og atter
Drev uvilkaarligen en Magt hans Skridt
Tilbage til min Nærhed, naar jeg tidt
Med mine slemme Lüner gik for vidt.
Har jeg da stolet alt for blindt paa denne
Mig evigt dyrebare Magt, jeg øved?
Og derved mig mit Livs Lykfalighed berøvet?
Jeg skulde —? — Nei! han kan, han bør mig kjende;
Han veed, hvordan jeg er, forstaaer at agte,
Hvad Andre skjævt og løseligt betragte.
Han kan jo skille Alvor ad fra Skjemt!
Han kan —

(afbryder sig).

Men jeg har været bortreist, skillet
I trende Maaneder fra ham. Mit Billed
Kan have tabt sin Magt — ja, det var slemt!
Og han blev fængslet af en Andens Lænker!

(Smerteligt).

Nei! Nei! I trende Maaneder, jeg tænker,
Kan dog Josepha ikke være glemt.
— Og om han —? O, man miste kan Forstanden!
Det er umuligt! Her i dette Bryst
Fornemmer jeg den lydeligste Røst:
Mig elsker han! mig! mig! og ingen Anden!

(Gaaer grundende et Par Skridt).

Marie? med Marie! Hvor kan jeg
Troe, at hun elsker ham! Da jeg forleden
Blot nævnede hans Navn, da blev hun bleg.
Er ikke Rødmen Tegn paa Kjærligheden?

Og Bleghed Tegn paa Skræk, paa Angst? Om hun
Bedrog sig selv og ham —? Ja, naar jeg kun
Forstod mig paa, hvor hun paa Sligt kan falde!
Hun kan ei elske ham. Vi veed jo Alle,
At hun har Godhed for min Broder. Kan
Da en saa om, saa inderlig og sand
Tilbøielighed i et Nu forsages?
— O, Krieger er for god til at bedrages
Med hyklet Kjærlighed! det maa ei skee!
Og selv jeg vil med egne Øine see;
Af hendes Forhold mod min stakkels Broder
Vil Alting blive klart, som jeg formoder.

(Efter et Ophold).

Herinde hos mig er saa tomt, saa bart,
Saa væmmeligt, saa øde. Mine Tanker
Har ondt ved at begribe Noget klart.
Uroligt dette stakkels Hjerte banker.
Men jeg vil fatte mig — jeg vil, jeg maa —
Til deres Mødyk vil jeg ikke være;
Og Krieger skal erfare, jeg kan bære
Et bittert Tab foruden at forgaae.
Jeg vil! og ingen Dødelig skal vide,
Skal ane, hvad Josepha har at lide.

(Gaaer ind tilhøire).

Syvende Scene.

Krieger kommer ind med Marie fra Hoved-Indgangen.

Krieger.

Mit Brev er kommet sildigt. Det var sendt
Herhid med Leilighed; en god Bekjendt,
Der sagtens under Reisen blev forsinket.
Selv har jeg skyndt mig, Længsel drev mig frem,
En egen Uro, som om Noget vinked'
Mig hen til Deres fredelige Hjem.
I denne Uro haaber jeg at finde
Forvisning om den Ro, jeg her vil vinde.

Marie.

Ja, der er landlig Stilhed her og Ro.

Krieger
(med en let Bøining).

Og denne Ro forskjønner min Veninde.

Marie.

De smigrer.

Krieger.

Nei, Marie! jeg vil troe,
At andre Fruentimmer kunne smykkes
Med mere glimrende Talenter. Men
Jeg kan forsikre Dem, at Deres Ven
Om al den Herlighed kun lidet tykkes.

Marie.

Jeg troer Dem, skjøndt en Mand af Deres Aand
Kan gjerne gjøre Fordring paa at ledes
Igjennem Livet ved en dannet Haand.
Ved det Almindelige let han fjedes.

Krieger
(smilende).

Nu troer jeg sandeligt, at det er Dem,
Der smigrer mig.

Marie.

Ak nei!

Krieger.

Jeg tilstaaer gjerne,
Jeg prøver undertiden Den, med hvem
Jeg ønsker Omgang, spørger om hans Hjerne
Saa godt som om hans Hjerte. Men jeg bygger
Kun lidt paa vor Cultur i visse Stykker.
Sandtnok! der læres Meget: Sprog, Musik
Og Dands og Sang, ja selv lidt Æsthetik;
Hukommelsen, jeg nægter ikke, styrkes.
Men Aanden er en Mark, der sjeldent dyrkes.
Der læses ogsaa Meget — Nat og Dag —
Men ak, der læses uden Sands og Smag.
Man føler dybt, man sværmer, coquetterer
Med Maanen og — med unge Officerer.

Marie.

De skjemter!

Krieger.

Ja, det er dog næsten vist,
Alt bliver puur Ostentation tilsidst.
Folk skrive, tale, drømme, recensere —
Og blive dummere, jo mere de studere.
Hvor sjelden er en indre Harmonie
Imellem det, der prales af med Munden,
Og det, der skulde bygges paa i Grunden.

Marie.

Desværre maa jeg gi'e Dem Ret deri,
Saavidt min Indsigt gaaer. Men Deres Mening
Og Deres Fordring ængster mig igjen.

Krieger.

Hvorledes det?

Marie.

En inderlig Forening
Imellem Aand og Dannelse, min Ven!
Er sjelden, og jeg frygter, De vil finde
Disharmonie hos mig.

Krieger.

O nei, Veninde!
Det er Beskedenheden kun, der har
Bevæget Deres Mund til dette Svar.

Marie.

De tager feil! Jeg føler altfor meget,
At jeg behøver Skaansel af en Ven.

Krieger.

Men ved en Selverkjendelse som den,
Er Deres Værd i mine Øine steget.
See, min Marie! tidligt alt jeg blev,
Som i et Skibbrud, kastet overborde;
Kun paa min egen Kraft jeg bygge turde,
Naar Livets Strøm mod Klipperne mig drev.
Erfaringen har lært mig, vel at skille
Den sikkre Landjord fra det falske Rev,
Hvor Skummets Lilier med Solvglands spille.
Men — jeg har længe følt mig træt og mat;
Af altfor mange falske Drømme gjækket.
Jeg fandt mig ideligt tilbageskrækket
Og midt imellem Mennesker forladt.
Da bragte Hændelsen mig langt om længe
Til Den her. Det var en deilig Dag;
I rig Belysning smilte Mark og Vænge,
Og en arcadisk Ro jeg følte gjennemtrænge
Min Sjæl med et vidunderligt Behag.
Fordybet hang mit Blik i samme Retning
Paa dette skjønne Syn. Da saae jeg Dem
Fra Stien i en Kornmark komme frem,
Med friske Blomster i den lyse Fletning.
Jeg spurgte Dem — jeg veed ei meer hvorom —
Og hvert et Ord, De svared' mig, forklartes
Af Ro og Mildhed, der fra Sjælen kom.
Og meer og meer det syntes mig, som om
Naturen her paa Den aabenbartes
Personliggjort i Dem. I Dem, Veninde,

Jeg saae en landlig Roligheds Gudinde
Og netop det, min Tanke tabtes i,
Var Deres Væsens sjeldne Harmonie.
— Da tænkte jeg: her er det godt at bygge!
Her vil jeg prøve sidste Gang min Lykke!

Marie
(rækker ham bevæget Haanden).

Min ædle Ven! jeg haaber, Himlen vil
Forlene mig med Evne, at berede
Dem al den Lykke, De er værdig til.

Krieger.

Det vil den, min Marie! De skal lede
Mig trygt, og styrke mig mod Skjebnens Slag.
— Men vær nu munter, kjæreste! Forjag
Den lette Sky, der truer lidt idag
Det klare Himmelblaa i Deres Øie. —
Her er jo Festlighed paa Den. Høie
Og Bakker nærved Ketting saae jeg alt
Besatte, da min Vei forbi dem faldt.
Og Gentlemen tilhest og skjønne Damer,
Og Kjøbstedfolk og Landmænd, Folk, der gik
Og kjørte, dannede altid for mit Blik
Paany interessante Panoramer.
— Vil De besøge Veddeløbet?

Marie.

Ja,

Vi pleie — det er ikke langt herfra.
De ta'er vel med os?

Krieger.

Gjerne; dette Syn
Er lokkende. Fra England jeg det kjender.
Naar Hesten strækker sig i Springet, render
Forbi os let og flygtig som et Lyn,
Og alt som Maalet mere nærmes, spænder
De stærke Sener, lutter Ild og Fyr,
Beundrer jeg det kongelige Dyr.
Med hvert Secund vor Interesse stiger,
Hvo af de tvende seirer eller viger.

Marie.

Ja, De har Ret! jeg deler Deres Smag.
Nu kan De styre Deres Lyst idag.
Vi ride, jeg formoder, ud til Stedet.

Krieger.

Det er mig kjært. Jeg har alt længe glædet
Mig til, paa Als at være Vidne til
Hiint vistnok fyrstelige Skuespil.

Marie.

Undskyld mig nu! Vi Fruentimmer kunne
Ei nær saa hurtig slippe til vor Pynt
Som Herrerne.

Krieger.
Geneer Dem ingenlunde!
(Marie gaaer ind tilhøire).

Ottende Scene.

Krieger
(alene).

En herlig Pige! Hun har alt begyndt
At give mig min Rolighed tilbage;
Og jeg har ikke Grund til at forsage.
Jeg troer, hun elsker mig. Der er et sødt
Og venligt Væsen over hende. Siden
Kan jeg vel lære Kjærlighed af Tiden.
Af Tiden? Ellers bliver Amor stødt
Fra Thronen under Tidens Regimente;
Min Kjærlighed skal Alt af Tiden vente.
Vel er hun ikke som Josepha; blødt
Er hendes Væsen. Til Josephas rige
Natur og Vid og Aand har jeg endnu
Blandt Ingen, nei! blandt Ingen fundet Lige!
Jeg maatte rive dette Baand itu;
Itide flygte bort fra Alt. Jeg kunde
Ei Andet, uden at jeg gik tilgrunde.
Her er min Rolighed, min Lykkes Havn,
Her vil jeg atter prøve paa at finde
Mig selv igjen, og glemme dette Navn,
Der er mig farligt ved det blotte Minde.
(Satter sig ved Bordet).

Niende Scene.

Krieger. Josepha (i Ridedragt). Siden en Tjener.

Josepha
(bemærker ikke straks Krieger).
Han er her allerede! — Naar jeg blot
Mig følte stærkere, da var det godt.
(Opdager ham og gjør uvilkaarligt en Bevægelse).
Der sidder han! — Han grunder — Jeg vil tale . . .
Herr Krieger! man . . .

Krieger
(farer op).
Hvad har De at befale?
(Kjender hende, forbauset).
Josepha? Seer jeg ret? De her? Hvordan . . .

Josepha.
Min Herre! jeg vil melde Dem, at man
Er færdig til at tage bort.

Krieger.
Men kan
Jeg troe mit eget Syn? Hvorledes kommer
De her?

Josepha.
Ved Hexeri, Herr Underdommer!
Jeg kom med Faders Hest og Vogn.

Krieger.

Men han
Fortalte mig, De blev i Fyen i Sommer.

Josepha.

Der har vi været; men — nu vil vi hjem.

Krieger.

Men her i dette Huus —?

Josepha.

Familien vi besøge.
Jeg haaber, at det ei generer Dem.

Krieger.

De spøger! mig?

Josepha.

Ja, De har Ret! Vi spøge.
Naar man er død og borte for en Ven,
Saa er det rimeligt, man gaaer igjen.

Krieger.

De gjør mig Uret! Nei — jeg vil — jeg har —
Siig, kan jeg hilse strax paa Deres Fa'er?

Josepha.

Husk paa, min Fader har hos Dem tilgode
Et Slags Visit til Afsked.

Krieger.

Vi forstode
Hinanden ellers altid. Nu, jeg troer —

Josepha.

Er det forbi; det maa jeg selv formode.

Krieger.

Forbi? — Jeg fatter ikke Deres Ord.

Josepha
(afbrydende).

De har jo taget Deres Afsked?

Krieger.

Hvem
Har sagt —

Josepha.

Vi veed det ikke gjennem Dem.

Krieger.

Josepha! ja, jeg tager fra mit Hjem.
Jeg maatte gjøre det! Ved Gud! jeg maatte!
Men, skaan mig! det er Synd af Dem at spotte —
Og dom mig ei med Bitterhed og Had.

Josepha.

Hvad bryder De Dem vel om mine Domme!

Krieger.

O det er haardt!

(En Tjener kommer ind).

Tjeneren.
Man venter Dem.

Josepha.
Vi komme.

Krieger.
Jeg skal forsvare mig, før Dag er omme!

Josepha
(med Kulde).
Behager De at følge med? —

Krieger
(byder hende Armen).
Tillad!

(De gaae).

Anden Act.

Første Scene.

Fru Michelis sidder ved et Bord med nogle Papirer for sig.

Naar Krieger indestaaer, som han har lovet,
For Kjøbesummen, at den kan betroes,
Saa var det bedst at sælge dette Gods;
Der er jo ei det mindste derved vovet.
Men — jeg har aldrig holdt af dette Salg.
Jeg selv er født i Fyen. Min salig Fader
Var altid af Forandringer en Hader;
Og at jeg tog derfra, var ei mit Valg.
Men — ja — at jeg skal passe paa de mange
Besiddelser, er aldrig at forlange.
— Hm! det har ret fordærvet mit Humeur.
Og nu, at komme ned til Slesvig atter,
Det gjør jeg rigtig nødigt. Men, hvad gjør
Man ikke, for at gifte bort en Datter!

Anden Scene.

Fru Michelis. Lorenz Lüders.

Lüders.

Nun, Fru Michelis! her er jeg igjen!

Fruen.

Hvorledes? Allerede her!

Lüders.

De gjætter
Nok ikke, hvad der bringer mig herhen?

Fruen.

Ih nei, fortæl!

Lüders.

Bliv ikke vred, jeg sætter
Mig først en lille Smule. Dette Ridt
Mod Slutningen forcierte jeg dog lidt.

Fruen.

Det vil jeg troe. Men siig mig blot . . .

Lüders.

Og Pokker
Staaer i den brune Hoppe — hun, De veed,
Med Blisset og de fire hvide Sokker.

Fruen.

Jeg veed . . .

Lüders.

Men jeg har redet hende heed!
De skulde seet, hvordan hun damper. Sveden —
Min Sjæl, jeg lyver ikke — hagler ned.

Fruen.

Det stakkels, arme Dyr! Men . . .

Lüders.

Pakketel!
Troer De, hun lider derved? Jeg har reden
Langt skarpere tilforn. De husker vel
Endnu fra Slesvig —

Fruen.

Ja, De var bekjendt . . .
Men siig mig . . .

Lüders.

Nu, man bliver corpulent
Og sagtens gammel, har jeg menageret
Betydeligt —

Fruen
(utaalmodig).
Men hvad er der passeret?

Lüders.

Ja — det var vel, De husked' mig derpaa.
Der er passiert en lille Uheld.

Fruen.

Naa?

Lüders.

Hans er en Æsel. Jeg har sagt til ham
Vist over hundred' Gange: Naar du rider,
Saa pas, du holder Tøilen rigtig stram.

Fruen.

Nu ja —

Lüders.

Ach Gott! hvad hjælper det, man strider?
Vor Ungdom er nu saa.

Fruen.

Men Hans? hvad han?

Lüders.

Han er en Æsel. Eens Fornuft kan sige,
At vil jeg lystres, maa jeg ikke vige
En Fodsbred fra min Ret.

Fruen.

Men bedste Mand! . . .

Lüders.

Og, Hesten er et Dyr, der har Forstand;
Hun mærker Rumlen. Det er akkurat
Som, sætter jeg — hvad finder jeg saa lige? —
En Officier og en gemeen Soldat.

Soldaten lyſtrer aldrig Officieren,
Naar denne ſover ved ſin Manøvrieren.

Fruen.

Men Hans! fortæl!

(Affides).

Min Gud! man har ſin Hyre!

Lüders.

De veed, han rider Skimmelen idag.

Fruen.

Javiſt.

Lüders.

Seer De, det er en egen Sag
Med denne Skimmel. Hun er let at ſtyre.
Jeg vil parere, Frn Michelis, De
Kan ride —

Fruen.

Jeg? Nei det er nu forbi!

Lüders.

Nun ja, jeg ſiger blot! Enhver, ſom ſagt,
Regjerer den, naar blot han giver Agt.
Hun har den Maade, naar hun galopperer,
Saa gjør hun Spring og ſætter Haſen ind.
Det maa der huſkes; ellers man risquerer
At kaſtes af ſaa let ſom — ſom en Vind.
— Nun kommer min Hans Dummerjahn paa Heſten,

Flankerer mig og rider som en Gal,
Saa kan De sagtens slutte Dem til Resten.

Fruen.

Blev han da kastet af? Jeg be'er Dem, tael!

Lüders.

Naturligviis; for Skimmelen hun steilede,
Og han faldt af, og det var lidt, der feilede,
Saa var han bleven maltracteret stygt.

Fruen.

Jh Du min Gud! Men er da Hans forrykt?
Kom han til Skade?

Lüders.

Vær De uden Frygt!
Han faldt som i en Vugge. Men paa Nippet
Var nær en anden Uheld arriveert.
Seer De, da Hans faldt af og havde slippet
I Faldet Toilen, blev det reent forkeert.
For Skimmelen blev vild og jog, som Fanden
Var efter den, mod alle Folk med Panden.
Nun stod jeg just med nogle Fleer' og saae
Paa Kammerjunkerens sin Hoppe, paa
En Hingst fra Stutteriet — ja, der skulde
De seet en Hingst, en ægte Fuldblods-Hingst!
Min Sjæl, det grændser til det Wunderfulde!

Fruen.

Og saa?

Lüders.

Nun, som jeg saae paa denne Dingst,
Saa seer jeg langt derfra en Heft, der rendte
Foruden Rytter blot for sin Plaisier.
Und strax, min Sjæl, jeg sa'e til En, jeg kjendte,
En Mand fra Holstein: Kunz, parieren wir,
Dat is mien Sohn, de Dummerjahn.

Fruen.

Og saa?

Lüders.

Nun ja, hvad saa? Jeg løb af alle Kræfter
Hen til de Andre. Hans kom siden efter.

Fruen.

Men Skimmelen?

Lüders.

Hun løb som en Besat
Paa Marken. Ingen kunde saae den fat.
Tilsidst saa render hun — ja Gott bewahre!
Der kan man see! — i Carriere mod
Det Sted, hvor Krieger og Mariechen stod;
Og Ingen af dem aned' nogen Fare.

Fruen.

Jh, Du Retfærdige —!

Lüders.

Ja, hør nun blot! —
Det seer jeg, og mit Blod bli'er Jis. Jeg skriger,

For jeg stod længer borte: Vogt Dem, Krieger,
For Skimmelen! Ach Herreje! Ach Gott! —
Han hører Ingenting!

Fruen.

Du Gud i Himmelen!

Lüders.

Men min Josepha — hvad der stikker i
Den Pige! De kan troe, hun har Esprit —
Hun vender sig og seer og griber Skimmelen —

Fruen.

Og faaer den standset?

Lüders.

Ja, og faaer den standset.
De skulde seet, hvor Dyret stod og dandsed'
Og pusted', lod sig klappe som et Lam.
Den kjendte hende!

Fruen.

Men, det er en Skam!
Hvor havde Krieger sine Øine?

Lüders.

Kjære!
Hvor kunde han? Han var jo occupiert
Med vor Mariechen.

Fruen.

Det kan gjerne være.
Men det er rigtig Omsorg, man skal bære.

Lüders.

Saa veed De ikke, hvad der er passiert!
Hun faldt jo i Besvimelse.

Fruen
(med et Udraab).

Marie?
Det siger De først nu?

Lüders.

Nun ja! De maa jo bie.

Fruen.

Du store Gud! hvordan kom hun afsted?

Lüders.

Seer De, dengang hun saae, at Hans faldt ned
Og lige mod en Kampesteen, saa gled
Hun ned af Hesten. Dersom ikke Krieger
Just havde holdt paa hende, var hun vist
Paa Stedet tumlet baglænds om tilsidst.

Fruen.

Jh, Du min Skabermand! hvad maa jeg høre!
Men siig mig — hvem . . . Nei, jeg maa strax derud!
Jeg lader spænde for, og De maa kjøre
Derud med mig.

Lüders.

Ah nicht doch!

Fruen.

Jo, min Gud!

Lüders.

De komme strax.

Fruen.

Vi kjøre dem imøde.
Mit Eneste! mit Barn! og sæt, hun døde!

Lüders.

Men nun er hun saa frisk som De og jeg.
Lad Dem dog sige, Fru Michelis!

Fruen.

Nei!
Hvor kunde jeg for Mennesker forsvare . . .
O, skynd Dem, jeg er ikke rolig før . . .

Lüders

(reiser sig med Besværlighed)

Nun ja, giv Tid!

Fruen.

Jeg be'er Dem! skynd Dem bare!

Lüders

(afsides, idet hun trækker af med ham).

Med Fruentimmer har man sin Malheur

(De gaae ind tilhøire)

Tredie Scene.

Krieger, Josepha og Marie, de sidste i Ridedragt, komme ind fra Hoved-Indgangen.

Krieger.

Berolige Dem, kjæreste! Maaskee
Han er her strax.

Marie
(noget exalteret).

Men siig, hvor kan han stikke?
Og hvorfor lader han sig ikke see?

Krieger.

Ih nu, hvem veed?

Marie.

Bedrager De mig ikke?
Jeg saae ham styrte, Ho'det mod en Steen;
I Skrækken greb han efter den og blegned;
Da fortnedes det for mig og jeg segned.
Hvor er han da? hvi er han nu saa seen?
Hvad mener du, Josepha?

Josepha.

Ih, Marie,
Hans skammer sig, og det er Grunden til,
Han tøver.

Marie.

Men jeg frygter, I fortie
Den rette Sammenhæng.

Krieger.

Ifald De vil,
Saa henter jeg ham.

Marie.

Gjør det, kjære Krieger!

(Idet han vil gaae, møder han Fruen ved Hoved-Indgangen).

Fjerde Scene.

De Forrige. Fru Michelis. Siden Lüders.

Fruen.

Hvor er hun? — Kjære! har jeg dig igjen!

Marie.

Min Moder!

Fruen.

Nu, hvor gaaer det med min Ven?
Der kan du see, det er jo, som jeg siger:
Den slemme Ridning! — Er du ellers vel?

Marie.

Jeg feiler Intet.

Fruen.

Ja, det var et Held!

Betænk, naar Hesten havde løbet bare!
Den Ridning er dog aldrig uden Fare.

Lüders
(kommer ind).

Der er de jo!

Marie
(ilende mod ham).

Herr Lüders! siig mig blot,
Hvor gaaer det Hans?

Lüders.

Den Lommel gaaer det godt.

Marie.

Men siig, befinder han sig vel forresten?
Jeg synes, at han bragtes til et Telt.

Lüders.

Ach Gott! jovist! En saadan Springinsfeld,
Han falder med Fornøielse af Hesten.

Fruen.

Gaae du nu ind, Marie! klæd dig om!
Og, tro du mig, at det var godt, du kom
Til Roligheb en Smule.

Marie.

Som du vil.

Fruen.

Følg med, Josepha.

Josepha.
Gjerne.

Fruen
(iagtte til Josepha).
Og see til,
Du kan bevæge hende til at lægge
En Kjende sig til Ro. (Høit). Naa, gaaer nu begge!

(Marie og Josepha gaae ind tilhøire).

Femte Scene.

Fru Michelis. Lüders. Krieger.

Fruen.
Det gjør mig ondt, Herr Krieger! De har havt
En daarlig Morskab her idag.

Krieger.
Jeg beder!
Naar ikkun min Marie vinder Kraft
Og Rolighed igjen —

Fruen.
Jeg frygter blot, De kjeder
Dem ved at blive trukket midt ind i
Den Uro i vort Huus —

Krieger.
O, den er snart forbi!

Lüders.

Men, kjære Fru Michelis! apropos!
Man har fortalt mig Noget. Kan jeg troe,
Herr Krieger og Mariechen er et Par?

Fruen.

Ja Gud! men over al den Tummel har
Jeg glemt at underrette Dem —

Lüders.

Ja so?

Fruen.

Hvordan behager Dem Partiet?

Lüders.

Jo,
Det er et godt Partie. Men — hvad jeg vilde sagt —
Indbildningen har dog en Pokkers Magt.
Det er dog kurioſt! jeg havde ſvoret,
Min Hans var hende nærmere paa Sporet.

Fruen.

De mener?

Lüders.

Ja, jeg gav saa ofte Agt.
Endnu fra den Tid de var Børn og boede
I samme Gaard hos mig i Slesvig, saae
Jeg, hvor de leged' Kjæreſter de Smaa;
Og siden ligedan. Som sagt, jeg troede,
At Hans var løben af med Der' Marie.

Fruen.

Ja dengang, har De Ret.

Lüders.

Men Hans kan bie!
Med ham har det wahrhaftig ingen Nød.

Krieger
(affides).

Jeg faaer en Anelse! Hun skulde være —

Fruen.

Endnu har Hans da heller intet Brød.

Lüders.

De mener, fra Studeringerne? Kjære!
Ach Gott! jeg tænker ikke meer paa Sligt.
Hvor kunde han? Nei, han er ungeschickt.
Jeg saae det jo med Skimmelen idag.
— Studeringer er saa sin egen Sag;
Det kræver Lyst og Hoved og Genie.

Fruen.

Det mangler han?

Lüders.

Han er ei stærk deri.
Nei, han skal være Landmand, han kan faae
Mit Gods ved Hadersley at forestaae.

Fruen
(til Krieger).

De er saa tankefuld.

Krieger.

Jeg maa nok gaae —
Jeg lovede Marie før, jeg vilde
See til at hente Hans; og naar jeg vil,
Saa er der ikke megen Tid at spilde.
(Skjemtende).
Han kommer ellers af sig selv hertil.
Jeg anbefaler mig!
(Gaaer).

Sjette Scene.

Fru Michelis. Lüders. Siden Hans.

Fruen.

Marie kan
Vist blive lykkelig med denne Mand.

Lüders.

En prægtig Karl, den Krieger! stor Forstand!

Fruen.

Det har han. Han har taget sig af mine
Affairer mere, troer jeg, end af sine;
Har underhandlet, ordnet Alt deri

Med Dueligheb og Oeconomie.
Ja, det er juſt en Mand af ſtor Værdi!
(Hans kommer ind).

Lüders.

Der har vi jo min Dummerjahn.

Hans.

God Dag!

Lüders.

Ja, du har ſkilt dig prægtig ved din Sag.
Du er den Rette til at ride Skimlen.

Hans.

Var det da min Skyld, Hoppen rendte gal?

Lüders.

Hvis da?

Hans.

Nu, den blev ſky for Folkeſtimlen.

Lüders.

Ja ſo, Patron! Den Grund var capital.
Nei, ſiig han mig, hvem ſidder lige op,
Naar Heſten gaaer i ſtrygende Galop?

Hans
(tør).

Den gik da endeligt i Carriere.

Lüders.

Nun, det er det jeg mener. — Man skal lære
At sidde fast i Sadlen, slutte godt,
Forover bøiet, Foden stiv i Bøilen,
Og man skal holde Hesten godt i Tøilen,
Og ikke sove ind som en Peer Thott.
Et Barn kan ride denne Hoppe. Bare
Man slutter godt, saa har det aldrig Fare.

Hans.

Ja det er godt i Trav, Papa!

Lüders.

Hold op!
Han er en Nar i Trav og i Galop.
Kom, Fru Michelis! lad os gaae!

(Han og Fruen gaae).

Syvende Scene.

Hans

(alene).

Papa
Er gammeldags. Som Snittet paa hans Kjole
Saa er hans Meninger, hans Rideskole.
— Ifald jeg blot kom skikkeligt derfra,
Saa faldt jeg gjerne nok engang af Hesten.
For min Skyld sik Marie ondt. Hvad skal
Jeg da vel bryde mig om hele Resten?

Ottende Scene.

Hans. Josepha kommer ind fra høire Side.

Josepha.

Nu, har du atter reist dig af dit Fald?

Hans.

Hvem regarderer det! — Fortæl mig heller,
Hvor gaaer det med Marie? Hun er vel?

Josepha.

Hun sover?

Hans.

Har hun spurgt om mig? Fortæl!
Nu da? — Du er den Rette, naar det gjælder!

Josepha.

Vist har hun spurgt om dig.

Hans.

Og det er Alt?

Josepha.

Hvad vil du meer?

Hans.

Hvad sa'e hun, da jeg faldt?

Josepha.

Aa, Hans, hvad hjælper det, at jeg fortæller . . .

Hans.

Fortæl du kun! Det hjælper nok tilsidst.

(Seer paa hende).

Men det er skrækkeligt, som du er trist!
Saa melancholsk? og hvorfor intet Smiil?
Du seer jo ud som Carceret i Kiel.

Josepha.

Jeg har nu mine Grunde.

Hans.

Godt for dig.
Men — hør, Josepha! hold nu op at drille.
Fortæl! Du kan dig sagtens forestille,
At jeg gad vidst, hvad hun har sagt om mig.

Josepha.

Hans! dersom du vil lyde mig, saa slaae
De Tanker ud af Hovedet.

Hans.

Ja saa!
Og maa jeg spørge dig, hvorfor?

Josepha.

Fordi —
Den hele Herlighed er nu forbi.

Hans.

Forbi?

Josepha
(affides).
Hvad nytter det, jeg vil fortie . . .
(høit).
Hans! hun er alt forlovet.

Hans.
Hun? Marie?
Med hvem?

Josepha.
Med Krieger.

Hans
(heftig).
Det er ikke sandt!

Josepha
(fortrydelig).
Det maa jeg sige dig, du er galant.

Hans.
Ja, det er ikke muligt! hvad? med Krieger?
Det er forfærdeligt!

Josepha.
Men det er vist.

Hans
(gaaer heftig op og ned).
Med ham? hvorfor med ham? Det overstiger
Alt mit Begreb. (Standser). Josepha! hør! Tilsidst
Vil du blot drille mig? Det er vel Digt?

Josepha.

Nei, kjære Hans, jeg spøger ei med Sligt.

Hans.

Hun er forlovet?

Josepha.

Ugjenkaldeligt!

Hans

(med Taarer i Øinene).

Det var dog ikke rigtig gjort af hende!

Josepha.

Vær ikke nedslaaet, gode Hans! Du kan,
Det vil jeg haabe, fatte dig som Mand.
Engang faaer ogsaa denne Kummer Ende.

Hans.

Nei! — naar du vidste ... Men Josepha, du,
Hvad siger du dertil? Har ikke Krieger
Ved alle Leiligheder ...

Josepha

(heftig).

Hvis du siger
Til Nogen blot en Stavelse ...

Hans.

Endnu
Da han var hjemme sidst ...

Josepha.

O, vær fornuftig!

Jeg vil . . .

Hans.

Det var for din Skyld, at han kom.

Josepha.

Jeg vil ei høre noget Ord derom!

Hans.

Men det er skammeligt! En saadan luftig
Og vindig Adfærd! — Men han skal — pas paa!

Josepha.

Hans! hvad har du ifinde?

Hans.

Han skal staae

Til Regnskab.

Josepha.

Hvad?

Hans.

Jeg fordrer Krieger ud.

Josepha.

Men er du ved din Samling? Du min Gud!
Du gjør mig jo ulykkelig.

Hans

(tager sin Hat).

Jeg vil . . .

Josepha
(bønlig).
Hans! hør mig, kjære Bro'er!

Hans.
Jeg vil see til,
Om han tør vove —

Josepha.
Hør mig!

Hans.
Jeg vil tugte
Min gode Mand. Det tænker jeg skal frugte.
(Gaaer hurtigt ud af Hoved-Indgangen).

Josepha
(følgende ham).
O, hør mig, Hans! Du sætter Alt paa Spil!

Niende Scene.

Krieger kommer ind fra høire Side.

Hvad skal jeg troe? — Det er mig uforklarligt.
Maries Væsen er som altid: mildt,
Opmærksomt, venligt. Var det blot forstilt,
Bedrog hun mig, da var det uforsvarligt.
— Dog maa hun elske Hans, saavidt jeg troer;
Det mærkes klart af hvert af hendes Ord.

Maaskee hun elsker uden Haab? Det strider
Mod det, jeg veed, fra deres Barndoms Tider.
Tilfreds og let jeg kom hertil idag.
Som Skyer fjernt ved Horizonten hviilte
Paa min Erindrings Himmel fjern og svag
En Sky af ældre Sorg. Naturen smiilte;
Endnu var Skoven grøn, lidt brunlig blot;
Men det saae muntert ud og klædte Skoven godt.
De høie Kornax, Bøgetræets Blad
Steg som forynged' op af Regnens Bad,
End drypped hist og her en enkelt Draabe:
En varm og frugtbar Dag, der fulgte paa
De triste Sommermaaneder, vi saae.
Da forekom det mig, jeg kunde haabe
Min Manddoms triste Sommer afløst ved
En munter Høstdag. Glad jeg drog herned,
Og saae Josepha! og paany hun over
Den Magt, der mine Kræfter mig berøver.
Hvor er det skarpe Blik, der er trængt ind
I unge Fruentimmers tættilslørte
Og altid lige gaadefulde Sind?
Hvad var det for en Følelse, der rørte
Josephas tause Bryst, da hun med Skræk
I sine udtryksfulde, skjønne Træk
Rev mig til Siden, glemmende Marie,
Og standsed' Hesten, gribende den kjæk?
Hvad var det? — For mig selv jeg maa fortie
Betydningen af dette stumme Træk.
Jeg føler klarligt, hvad der er min Pligt;

Jeg indseer, jeg maa lyde Pligtens Stemme.
Desmindre bli'er det mig begribeligt,
At jeg et Slags Tilfredshed kan fornemme.
Om kun et Haab, der intetsteds har hjemme,
Beherfker mine Tanker meer end ret;
Om hendes Ankomst her til denne Plet
Formaaer mit Hjerte lonligt at bestikke —
Det veed jeg ei; kun føler jeg mig let,
Og reent ud sagt — fortvivle kan jeg ikke.

Tiende Scene.

Krieger. Hans (fra Hoved-Indgangen).

Hans.

Prost, Krieger!*)

Krieger.

Tak! Hvad bringer du for godt?

Hans.

Aa, Intet!

Krieger.

Skal du hen og leve flot?

Hans.

Jeg? Hm! — Hør, jeg vil sporge dig om Noget,
Men du skal svare mig bestemt.

*) Prost forkortet af „Prosit" — en tydsk Studenter-Hilsen.

Krieger.

Min Tro!

Hans.

Hm! ſiig mig altſaa —

(ſtandſer raadvild)

Krieger.

Nu da! Ud med Sproget.

Hans.

Er du forlovet med Marie?

Krieger.

Jo.

Hans.

Saa maae vi ſlaaes.

Krieger.

O fy!

Hans.

Og vil du ikke,

Saa fraſiig dig Marie.

Krieger.

Er du klog?

Hans.

Du maa!

Krieger.

Du fører mig et snurrigt Sprog.

Hans.

Bestem dig snart!

Krieger.

Og sæt nu, jeg vil ikke?

Hans.

Saa kalder jeg dig en Cujon.

Krieger
(opfarende)

Du vover?
— Nei! Jeg kan sagtens hæve mig derover.
Kom Hans! vær aabenhjertig! hvad har bragt
Din gamle Nolighed af Ligevægten?
Du tier? — Ikke sandt? Gud Amor, Knegten,
Der lurer paa vort Hjerte, holder Vagt
Ved Menneskernes mindste Svaghed, bringer
Det tykke Blod til Brusning, saa det springer
Fra Hjertet op til Hovedet. Jeg veed,
Han glæder sig, naar Pigens Die brænder,
Og naar den ene Kind er feberhed.
Han er en underfundig Gud; han sender
Til Mandens Tanker Mistroe, Jalousie
Og indædt Harme, Mod og — Raseri;
Uoverlagt Beslutning er hans Tjener.

Han blander Pigens unge Blod med Galde.
Desværre! han er farlig for os Alle!

Hans
(utaalmodig).

Bestem dig snart!

Krieger.

Og dog vi paa ham kalde!
— Nu, ikke sandt? Jeg er ei langt derfra:
Du er forelsket i Marie?

Hans.

Ja;
Det kan jeg være godt bekjendt.

Krieger.

Jeg med,
Og derfor tager du saa slemt affted?
Og mener, at en Kaardespids kan stikke
Mit Billed ud af Hjertet paa min Brud?

Hans
(der efterhaanden kommer i Hede).

Du tager feil, Cornels! Dit Billed er der ikke,
Og det behøver ei at stikkes ud.

Krieger.

Jeg tager feil? Har da Marie kaaret
Af Tvang mig til sin Husbond?

Hans.

Om hun har —?
Det er umuligt andet! Hun er daaret;
Du holder hende ligefrem for Nar.

Krieger.

Hans! Hans!

Hans.

Det er ei første Gang, min Fa'er.
Min stakkels Søster har du alt sat Fluer
I Hovedet —

Krieger.

Din Søster? Hvad?

Hans.

Du har
Men vogt dig! jeg skal vise —

Krieger
(opbragt).

Dreng! Du truer?

Hans.

Jeg truer! ja, jeg truer! Dersom du
Har blot en lille Gnist af Mod endnu,
Saa skal du skydes med mig. Een af os
Maa doe!

Krieger.

Velan!

Hans
(vil gaae).
Saa kom og lad os slaaes!

Krieger
(igjen fattet).
Du kjender mig! Du veed, at jeg vil være
Bestemt, saasnart det gjælder om min Ære.
Men hør mig, Hans!

Hans.
Nei, jeg vil Intet høre!
Jeg veed det, at din Stemme kan forføre.

Krieger.
Hans! hør mig! Jeg besværger dig! Maaskee
Er denne Dag den sidste, jeg skal see.
Saa lad os ikke skilles ad i Vrede.
Jeg veed, du bruser i din første Hede,
Og at du stundom har en Ting fortrudt,
Der næsten ikke kunde meer fortrydes.
Hans! giv mig Haanden!

Hans
(tøvende).
Der.

Krieger.
Og hør mig et Minut.

Hans.
Saa tael da! tael! men siden skal vi skydes.

Krieger.

Først vil jeg underkaste mig din Dom.
— Syv Uger er det siden, Hans, jeg kom
Til Huset her. Jeg saae Marie, lærte
At kjende hendes ypperlige Hjerte.
Jeg friede, fik Ja. Og sig nu: hvad
Er der i dette, der fortjener Had?
Min Ømhed for Josepha? at jeg følte
En Lidenskab, som hendes — Kulde kjølte?
Husk paa, hvad du har sagt mig selv engang:
At jeg kom aldrig nogen Vei med hende.

Hans.

Ja, det var dengang!

Krieger.

Dengang! — Lad os ende!
For melancholsk er denne gamle Sang.

Hans.

Cornels! min Søster har dig kjær.

Krieger.

Det troer
Jeg ikke før af hendes egne Ord.
Selv om saa var, det er for seent! Jeg bryder,
Jeg kan ei bryde, hvad jeg engang svor,
Med mindre mig Marie selv forskyder.

Hans.

Er det dit Alvor?

Krieger.

Ja!

Hans.

Saa maae vi slaaes.

Krieger

(efter et Øyhold).

Ja vel! lad Vaaben skille mellem os.

Hans.

Hvor vil du, vi skal mødes?

Krieger.

Hvor du vil;
Kun kræver jeg en Times Frist dertil.

Hans.

Saa mødes vi ved Nøddeskoven.

Krieger.

Godt.

Hans

(idet han gaaer).

Farvel!

(Ved Udgangen standses Hans af den indtrædende Josepha).

Ellevte Scene.

Krieger. Hans. Josepha.

Josepha
(ængstlig).

Hvorhen?

Hans.

Jeg vil — spadsere blot.

Josepha.

Spadsere? nu?

Hans.

Ja vist.

Josepha.

O bliv! Dit Øie
Er mørkt og vredt! Jeg seer jo, du har Møie
At skjule din Forbittrelse. Bliv her!

Hans.

Josepha, lad mig gaae!

Josepha.

Fy, du er sær!
— O, siig ham, kjære Krieger, han skal føie
Mig blot i denne Bøn!

Krieger.

Vær føielig!
Giv efter for din Søster!

Hans.

Godt; men siig,
Hvorfor jeg skal —

Josepha
(seer paa dem begge).

Hvad har du for? — Hvad vilde
Min Broder Dem?

Krieger.

Ih nu! En Bagatel!

Josepha.

En Bagatel? O nei! jeg seer det vel:
Han fordrede Dem ud.

Krieger.

Han? hvilken Grille!

Josepha.

Nei, Krieger, nei! Jeg veed det. Han har sagt,
Han vilde gjøre det; og paa hans Kammer
Var hans Pistoler borte. — Hvilken Magt
Forblinder dig? Du bringer Nød og Jammer
I dette fredelige Huus. Skal vi,
Skal Fa'er, Marie, hendes Moder lide,
Fordi du mangler Kræfter til at stride
Imod din egen lille Sorg, — fordi
Et egenkjærligt Sindelag betragter
Ikkun sig selv, og Andres Sorg foragter.
— Vær De fornuftig, kjære Krieger! giv,

Jeg beder Dem, giv efter! Træd tilbage!
Man bør dog ikke spøge med sit Liv.

Krieger
(der har staaet fordybet i Tanker).

Ja, De har Ret! Jeg ærer Deres Klage,
Og dog — — Forlad os, Hans, og lad mig tale
Alene med din Søster.

Hans
(affides til Krieger).

Jeg vil gaae.
Men hvad saa din Beslutning er, husk paa,
At her har ikkun Æren at befale.

Krieger.

Det veed jeg.

(Hans gaaer).

Tolvte Scene.

Krieger. Josepha.

Krieger.

Jeg beklager, at et spændt
Og misligt Forhold truer med at sætte
Splid mellem Mennesker, der har fortjent
At leve lykkeligt.

Josepha.

Saa end da denne Trætte!

Krieger.

Hvad jeg kan gjøre, det skal sikkert skee.
Men først tillade De mig at berøre
Et Punkt, der angaaer mig og let kan føre
Til Misforstaaelser. — Jeg maa med Kummer see,
At ogsaa De, Josepha, laaner Øre
Til Tvivl, betræffende min Charakteer.

Josepha.

O, bryd Dem ei om mig, men søg at ende
En ulykkalig Tvist, der er til denne
Families Fordærvelse.

Krieger.

Jeg be'er!
Den Tvist, De taler om, kan aldrig endes,
Hvis ei min Handlemaade klart erkjendes.
Josepha! jeg har lovet Dem at gjøre
Mit Regnskab op. Jeg beder Dem at høre.

Josepha.

De spøger! Deres Regnskab? Hvad behøver
En Mand som De at tage Hensyn til
En stakkels Piges Mening?

Krieger.

De bedrøver
Mig høiligen ved Deres Kulde. Vil
— Jeg spørger Dem alvorligt — vil De nægte
En Mand Tilladelse til at forfægte

Sin Ret, naar Navn og Rygte staaer paa Spil?
Hvis Deres Broders Haan jeg ei vil døie,
Da har jeg Vaaben Men hvad har jeg mod
De Tvivl, jeg læser klart i Deres Die,
De Yttringer, jeg altfor vel forstod?

Josepha.

Jeg har jo ikke nægtet Dem at tale.

Krieger.

Gud veed, jeg slutted' helst i dette Bryst
Til evig Taushed alle Ord, der male
Min Kummer og en kort veemodig Lyst.
Men — at min Adfærd selv af Dem betragtes
I et tvetydigt Lys . . .

Josepha.

Hvor kan De troe?
Hvem har . . .

Krieger.

At jeg er nærved at foragtes,
Ved Gud! det er for meget for min Ro!

Josepha.

Nei, nei! De gjør mig Uret! Hvem har vovet . . .

Krieger.

Tillad mig! — At jeg hemmeligt har søgt
Min Afsked, har i Stilhed som af Frygt

Forladt min Post, og at jeg blev forlovet
I største Hemmelighed og i Hast:
Det er det, hvad man lægger mig til Last.

Josepha.

Vi har blot undret os derover.

Krieger.

Men
Med Mistro — tilstaae mig — mod Deres Ven.
— Josepha! jeg har aldrig skjult den omme,
Kun altfor omme Følelse for Dem,
Der fængslede mig før til Deres Hjem.
Men ak! De spottede med mine Drømme;
Med Overgivenhed, med grusom Spog
Tilbageviste De mit svageste Forsøg. —
Min Rolighed var efterhaanden svundet.
Det hed sig, Deres Haand var lovet bort;
Man nævned' Den og Den — det forekom mig grundet —
Jeg troede mig tilsidesat, og kort:
Jeg fandt ei anden Udvei, end at tage
Min Afsked og at trække mig tilbage.
Det skeete hemmeligt: jeg saae desværre,
Jeg var ei længere min Svagheds Herre;
Jeg mangled' Mod at sige Dem Adieu.

Josepha
(i stærk Bevægelse).

O, Krieger! De har miskjendt mig!

Krieger
(vedblivende).

Jeg gjorde
En lille Reise, kom til denne De;
Det blev mig efterhaanden klart, jeg burde
Afskjære mig med Magt et Haab, der end
Drev mine Tanker hen til Dem igjen.
Jeg gjorde her Bekjendtskab med Marie;
Hos hende var en Freds, en Mildheds Aand,
Veldædig for mig. Jeg — holdt an om hendes Haand,
For at faae dette Hjerte til at tie.

Josepha.

Gud, derfor!

Krieger.

For min Ro. Men jeg har lært,
Hvor meget denne Rolighed er værdt
At stole paa. — — Josepha! jeg er færdig,
Og haaber, De, af Alt hvad jeg har sagt,
Vil indsee, jeg var Deres Tillid værdig.
— Der er en virksom, men usynlig Pagt
Imellem gode Mennesker: De vide
Selv under Misforstaaelser at lide
Paa dette hemmelige Forbunds Magt.
Jeg føler, vi maae skilles. Men hvorledes
End denne Tvist-vil endes, veed jeg vist,
Vi kan ei skilles ad ved denne Tvist,
Og paa sin Ven kan ei Josepha vredes.

(Gaaer).

Trettende Scene.

Josepha
(alene).

Hvad sa'e han? Denne Tvist? — Hvor vil han hen?
Hvad meente han? Min Gud! ifald de mødes
Og bringes i Uenighed igjen . . .
Og hvis han dog af Ærens Fordom nødes . . .
Min Broder skyder ypperligt . . . hvad saa?
Nei, det maa aldrig skee! Jeg vil — jeg maa . . .

(Ler ud af Hoved-Indgangen).

Fjortende Scene.

Marie og Hans (komme ind fra høire Side). Siden Krieger (fra Hoved-Indgangen).

Marie.

Du siger, du vil tale med mig?

Hans.

Ja.

Marie! Jeg . . . jeg reiser snart herfra.

Marie.

Du reiser bort? Hvorhen?

Hans.

Jeg reiser — hjem.

Marie.

Med Fader og Josepha?

Hans.

Nei.

Marie.

Saa kunde
Du vente her og reise hjem med dem.

Hans.

Marie, nei! det kan jeg ingenlunde.
Her er utaaleligt.

Marie.

Er her?

Hans.

Jeg gider
Knap trække Veiret her.

Marie
(bebreidende).

Men Hans!

Hans.

Du veed,
At jeg er ligefrem. Bliv ikke vred,
Du er ei heller som i gamle Tider.

Marie
(slaaer Øinene ned).

Hvori har jeg forandret mig?

Hans.

Hvori?
Før holdt du af mig; nu er det forbi.

Marie.

Du gjør mig Uret.

Hans.

Men jeg veed bestemt,
Han har dig ikke kjær.

Marie.

Ja, det var slemt!

Hans.

Var jeg i dit Sted, slog jeg op med Krieger.

Marie.

Han har mit Ord; det er urokkeligt.

Hans.

Jeg tænkte nok! Saasnart man bare siger
Et Ord, saa kommer de med deres Pligt,
Med deres Eed.

Marie.

Hans, du er ikke billig.

Hans.

Ja ja! nu kan det være lige godt.
Nu reiser jeg jo fra dig.

Marie.

Naar du blot
Var rimelig —

Hans.

O, jeg var altid villig
At høre dig, men nu, Marie, nei!
Nu gaaer Enhver af os sin egen Vei;
Lad mig gaae min. Der er vel under Solen
En lille Plet for mig.

Marie.

Jeg be'er dig, bliv!

Hans.

Jeg er desuden kjed af dette Liv.
Jeg vil i Krigen. Jeg vil gaae til Polen,
Til Holland eller Portugal —

Marie.

Javist,
For at din Fa'er skal dø af Sorg tilsidst.

(Her træder Krieger ind fra Hoved-Indgangen, standser, da han seer dem, men nærmer sig dem efterhaanden).

Hans.

Lev vel, Marie!

Marie.

Bliv, jeg be'er dig! vær
Fornuftig —

Hans.

Ja, hvad skal jeg blive her?
Du har jo glemt mig.

Marie.

Nei, det har jeg ikke.

Hans.

Men du er tabt for mig. Jeg kan ei skikke,
Det seer jeg nok, med Rolighed mig i,
At jeg har mistet dig. Det er forbi!
Og jeg vil bort!

Marie.

Besind dig, Hans!

Hans.

Levvel!

Marie.

O, tro mig, Kjære! der er intet Held
Ved en saa overilet Adfærd. Bliv,
Min gode Hans, og lyd Fornuftens Stemme.
Søg Trøst og Lindring i et virksomt Liv.

Hans.

Der hjælper Intet. Jeg kan ikke glemme,
At jeg paa denne lumpne Dag berøves
Min hele Lykke. Men jeg kan bedøves,
Og derfor reiser jeg.

Marie
(efter et Ophold).
Saa — reis med Gud!

Hans.

Levvel!

Marie.

Levvel!

Hans
(standser, som ved en Erindring).
Erindrer du, Marie!
Vi legede som Børn, at du var Brud
Og jeg din Brudgom. Vi blev pyntet ud.
Josepha var vor Præst og skulde vie
I Kirken os; det var et gammelt Skuur.
Da faldt en Teglsteen fra den skjøre Muur.
Vi blev forskrækked' og holdt op med Legen.

Marie.

Jeg husker det.

Hans.
Gig mig en Trøst paa Veien.
Og siig mig, har du mig endnu lidt kjær?

Marie.

Du er mig kjær.

Hans
Og vil du stundom mindes
Din Ven, naar ikke længer han er her?

Marie.

Det vil jeg, Hans! — Den Pligt, hvoraf jeg bindes,
Tillader vel, jeg husker paa min Ven.
Tænk blot imellem lidt paa mig igjen.

Hans
(forsikkrende).

Det skal jeg! — Lev da vel!

(Idet Hans vil gaae, træder Krieger mellem ham og Marie).

Krieger.

Min vakkre Broder
Stands lidt og lad os ende først vor Strid.
Du husker, vi skal slaaes; og jeg formoder,
Jeg kommer netop her til rette Tid.

Marie.

Hvad mener De?

Krieger.

Tilgiv mig! jeg har lyttet.

Marie
(forvirret).

Hvorledes?

Krieger.

Men det var et Held for os;
Thi nær var Freden her med Ufred byttet,
Og Hans og jeg var kommet op at slaaes.

Jeg er lidt vred, Marie! De var ei
Oprigtig mod mig.

Marie.

Tillad . . .

Krieger.

En Forening,
Der gjorde Vold paa Deres Hjerte — nei!
Det er og var ifandhed ei min Mening.
De elsker Hans; han elsker Dem igjen.
Er det da Spog, naar det vor Velfærd gjælder!
Og jeg skal staae ivejen? — Lad mig heller
Forene Dem med Deres Ungdoms Ven.

(Tager hendes Haand for at lægge den i Hans's).

Marie.

Hvad vil De, kjære Krieger!

Krieger.

Lad mig blot!
Kom, Hans! jeg veed, at det, jeg gjør, er godt.

(Forener dem).

Hans.

Du vil . . . er det dit Alvor?

Krieger.

Som jeg siger.

Hans

(falder ham om Halsen).

O, nu er du igjen min gamle Krieger!
— Marie! kjæreste! fortæl mig . . . svar! —
Nei, jeg maa ind og sige det til Fa'er!

(Idet han gaaer mod Døren tilhøire, kommer Lüders ud af den).

Femtende Scene.

Krieger. Marie. Hans. Lüders. Siden Fru Michelis og Josepha.

Lüders

(tager ham i Brystet).

Sieh da! der har vi ham! Kom her! Din Knegt!
I min Presence vil du duellieren?

Hans.

Nei, Fa'er!

Lüders.

Men bliv! jeg skal dig attrapieren,
Du skal tilskibs! Saa sid man der og fægt!

Krieger.

Tillader De —

Fru Michelis

(man hører hendes Stemme udenfor).

Hvad er det, jeg maa høre!

(Hun og Josepha træde ind).

Hvor er' de? — Kjære Krieger! kan jeg troe?
Vil De da ogsaa lade Dem forføre?

Krieger.

Jeg be'er Dem, Frue! slaae De Dem til Ro!

Hans.

Maa heller jeg fortælle —

Fruen.

Men, min Gud!
Josepha siger, De er fordret ud.

Hans.

Aa, bryd Dem aldrig om —

Fruen.

Vil du blot tie!
Det er jo dig, der just er Skyld deri.

Hans.

Ja det er sandt; men nu er det forbi;
For nu er jeg forlovet med Marie.

Fruen.

Hvad siger Mennesket?

Marie.

O, kjære Moder!
Han siger sandt.

Josepha
(afsides).
Marie med min Broder!

Fruen.
Herr Krieger! er det muligt?

Krieger.
Det er vist!

Fruen.
Men hvad ... jeg bliver reent confüs tilsidst.
(Til Lüders).
Hvad mener De dertil?

Hans.
Siig Ja, Papa!

Lüders.
Patron! hold han sig bare reent derfra!
— Nun, Fru Michelis! wenn det skulde knibe,
Saa gi'er man dem en Eiendom —

Fruen.
Aa ja!
Men troer De da ...

Lüders.
For han maa væk fra Byen.

Fruen.

For den Sags Skyld er der mit Gods i Fyen.
Men troer De . . . Naar jeg kunde blot begribe,
Hvorledes Hans . . .

Hans.

Jh, det er ligefrem!
Da Krieger giver mig Marie, giver
Jeg ham til Vederlag min Søster.

Fruen.

Hvem?
Hvad siger du?

Josepha.

Aa, det er Hans, der bliver
Paa sine gamle Dage vittig.

Krieger
(nærmende sig Josepha).

Tør,
Jeg beder Dem, hans Drillerier pege
Paa dette Hjertes tause Bøn?

Marie
(til Josepha).

Du bør,
Du vil . . . ei sandt? Du lader dig bevæge.
Josepha, kom! han er dig værd tilfulde.

Hans.

Siig du kun Ja!

Josepha.

Hvad siger du, Papa?

Lüders.

Ja jeg, mit Barn! jeg synes, at du skulde;
Jeg respecterer Krieger.

Josepha
(til Krieger).

Nu, ja ja!
Vi stakkels Fruentimmer skal jo miste
Engang vor gyldne Frihed. Jeg er her
Saalidt den Første, som jeg bli'er den Sidste.
Men — De maa noies med mig, som jeg er.

Krieger.

De gjør mig lykkelig.

Fruen.

Det maa jeg sige,
At den Dag hører til de mærkelige.
Først vil De duellere sammen; saa . . .
Ja, hvem kan vide, hvad der følger paa!

Krieger.

Jeg tænker, Frue, det har ingen Fare.
Den samme Gud, der vakte Splid og Had
Imellem gamle Venner, vil bevare
Vort Venskab, at det ikke skilles ad.

(Til Josepha).

Derfor jeg lægger tillidsfuld og glad
Min Haand i Deres og forbinder
Min Ven med vor Marie; thi jeg troer
Paa den Forvisning, der i Hjertet boer,
Og bygger Fremtids Held paa ældre, kjære Minder.

Den eneste Feil.

Lystspil i rimede Vers i to Acter.

Paabegyndt i Udlandet (1833—34). Fuldført i Begyndelsen af 1835.

Opført første Gang paa det kgl. Theater den 1ste September 1835.

Kjærlighedś Veie, Nytaarsgave for 1836. Kbhvn.

Dram. V. 4de Bind. (Texten revideret; men Forandringerne kun faa og ubetydelige).

Personerne.

Frn Martin.
Amtmand Gram, hendes Broder.
Justitsraad Krag, hendes Svoger.
Elise, Petrine } hendes og Justitsraadens Niècer.
August Hellesen.
Daniel, en gammel Tjener hos Fru Martin

Handlingen foregaaer i Fyen paa Fru Martins Gods.

Første Act.

En smukt meubleret Havestue. I Baggrunden dobbelte Døre ud til Haven. Tilvenstre (for Skuespillerne) en Dør ind til Amtmand Grams Kabinet; tilhøire Indgangen til Fru Martins og Families Værelser. I Nærheden af denne et serveret Theebord.

Første Scene.

Fru Martin. Elise. Petrine. Justitsraad Krag.

Naar Tæppet gaaer op, sees Justitsraaden kige ind ad Nøglehullet til Grams Kabinet. Fru Martin og Petrine staae hos ham; Elise i eftertænkende Stilling paa den anden Side af Theatret.

Fruen.

De kan vel ikke see ham?

Justitsraaden
(seende ind).

Jeg formoder,
Han er i Værelset ved Siden.

Fruen.

Ja,
Hvem veed, om han er opstaaet.

Justitsraaden
(kommer frem).

Deres Broder?

En Embedsmand? en Amtmand? Hahaha!
Nu maa jeg lee! Nei, han staaer op med Solen;
Naar Andre sove sødt, er han i Kjolen.
Det tør jeg vedde paa. En Mand som han!
Hvad har en Amtmand ikke at besørge!
Han er jo vidt og bredt den første Mand,
Er Kongen i sit Amt. Fra By og Land
Man strømmer til ham for at spørge,
At hente Raad, at hente Trøst hos ham.
(Til Elise, tjælende for hende).
Ja, du, der er bestemt for Gram,
Kan prise dig lyksalig. Tænk, naar Alle
Gjør Cour til dig; naar Folk dig kalde
Fru Amtmandinde — tro mig, Folk af Stand —
Og række dig en Bønskrift til din Mand.
Du svarer fornem, stiv, en Smule koldt,
„At du skal gjøre, hvad du kan." — Aahaa!
Det hopper i mig, tænker jeg derpaa.
— Naa, Barn! begynder du at blive stolt?
Hvorfor saa taus?

Elise
(frygtsomt).

Min bedste Onkel!

Fruen.

Stille!

Det rører sig derinde.

Justitsraaden
(kigende gjennem Nøglehullet).
Lad mig see!
Der kommer Nogen — det er ham kanskee.
(Farer fra Døren).

Anden Scene.

De Forrige. Daniel (kommer ud fra Grams Kabinet med noget Tøi paa Armen).

Justitsraaden.
Aa, er det dig!

Daniel.
Det er jo nok.

Justitsraaden.
Nei see!
Naar man en Amtmand venter! — net Idee!

Daniel.
Ja, Hr. Justitsraad, det er Alt en Grille.
Vi tjene begge. Han sin Konge; jeg
Min kjære, gode Frue her.

Justitsraaden.
Ei ei!
Saa der er ingen anden Forskjel?

Daniel.
Nei.

Fruen
(til Daniel).
Hvorledes har min Broder det? Som før?

Daniel.
Det lader til, han er i slet Humeur.

Fruen og Justitsraaden.
I slet Humeur?

Justitsraaden.
Det var forbandet!

Daniel.
Ja, han er kort for Hovedet.

Justitsraaden.
Ei Andet!
Det er hans Hovedbrud, der gjør ham kort.
Naar han er her en Dag, saa gaaer det bort.

Daniel.
Ja, vi er uvant' til det her paa Landet.

Justitsraaden.
Aa, I er' uvant' til at tænke, Kjære!
En Mand, der Intet i sit Hoved har,
Er aldrig kort i sine Svar.
Men derimod en Amtmand —

Daniel.
Det kan være.

Justitsraaden.

Men nu hans Frokost, Børn! — Hvad pleier han at drikke?
Thee eller Kaffe?

Daniel.

Ja, det veed jeg ikke.

Justitsraaden.

Men derpaa maa der tænkes. Svigerinde!
Kom hid!

(Han og Fruen gaae hen til Theebordet).

Daniel

(afsides, ved venstre Side af Scenen).

Det er et skrækkeligt Besvær
Med denne Amtmand!

Petrine

(afsides til Elise, paa høire Side af Scenen).

Tag dig ikke nær,
Hvad Onkel siger!

Elise

(sagte).

Raad mig! hjælp! men vær
For Alting taus mod Tante!

Justitsraaden

(kommer frem med Fruen).

Vi maae binde
Ved alle Midler Deres Broder fast,

Og her maa handles fiint. De mindste Dele
Gjør' meer, end Mangen tænker, til det Hele.
Og hvad vi gjøre, maa det skee i Hast.

(Sagte til hende).

Her er i Egnen andre Pigebørn. Hvo veed,
Hvis Deres Broder kom til Svegaards ned —
Sligt maa forpurres.

Fruen.

Deri har De Ret.

(Affides).

Min Svoger maa herfra!

Justitsraaden.

Men det er ikke let.
En Mand som han, saa ung, i saadan Carriere,
Ham gjør man Jagt paa. — Altsaa, vi maae være
Paa Post, saa ofte han gaaer ud.

Fruen.

Javist.

(Affides).

Han er den Rette til at intriguere!

Justitsraaden.

Men Alt med Fiinhed, med en Smule List —
Nu, De forstaaer! — jeg siger ikke Mere.

Fruen.

Ja, jeg forstaaer Dem. — Veed De hvad,
Hvis De og Pigerne vil følges ad,

Saa vil jeg tale med min Bro'er, probere,
Hvorvidt han er tilgjængelig —

Justitsraaden.

Ja vel!
Af Deres Klogskab venter jeg mig Held.
Jeg gaaer. Elise skal jeg instruere.
Og, hvis De trænger til Secours, saa tro mig,
At jeg er huul — haha! — Aa, jeg kan snoe mig,
Saa fiin og snedig som en Diplomat.
— Naa, Børn! kom I med mig.

(Han, Elise og Petrine gaae ud af Havedøren; Daniel ind tilhøire).

Fruen
(ene).

En hjertensgod Krabat!
Men dersom han faaer Fingrene deri,
Saa siger jeg Godnat til det Partie.

(Grundende).

Elise med min Broder? — Nei, den Plan,
Saa velmeent som den er, gaaer aldrig an.
Jeg frygter, at min Mands Familie
Gjør Regning uden Vært. — Ja, hun er from og god,
Men passer ei for ham. Med dette stille Blod,
Med hiin Hengivenhed i Andres Villie,
Hvad var hun for min Broder? Han behøver
En Hustru, der forfriske kan hans Aand,
Naar Arbeid Hvilen fra hans Øie røver.
— Og dog, hvor gjerne knytted' jeg et Baand

Som dette her! Hvo veed — kanskee —
Jeg maa dog tale med ham, maa dog see —
Der er han!

Tredie Scene.

Fruen. Gram (der kommer ud fra sit Kabinet).

Gram.

En god Morgen!

Fruen.

Tak, min Ven!
Hvor muntert og fortroligt klinger
Din gamle Morgenhilsen mig igjen!
Den slemme Tid Forandring bringer;
Hvad der er omt forenet, skilles ad,
Og mangen ringe Ting, der gjør os glad,
Skjøndt uden at det mærkes, vinder
En dyrebar Betydning, naar den svinder.

Gram.

Unægteligt. Men netop derfor priser
Jeg Tidens Magt, der løser og der — binder.
Hvad Hjertet elsker, nødigt det forliser;
Men skilles ad er ikke strax Forliis.
Adskillelsen, troer jeg, *forener*;
Den giver Glands til svundne Phænomener,
Og er en Hymne til det Fjernes Priis.

Ja, fra jeg kom iaftes, har jeg følt,
Vor Omhed er ved Afstand ikke kjølt.
Nei, tvertimod, hvad den har rovet,
Ei heller langsomt er ved Vanen sløvet,
Og dobbelt omt, mig synes, skal jeg bindes
Til dig, og, hvad jeg tabte, dobbelt vindes.

Fruen
(omfavner ham).

Min kjære, kjære Broder! Det vil skee,
Og jeg har ingen Grund til Klage.
— Kom nu, Johannes! Vil du ikke tage
Din gamle Plads ved Bordet? — En Kop Thee?

Gram.

Jeg har alt faaet min Frokost: et Glas Vand.

Fruen.

Der har man Følgen af en ugivt Stand!
(Truende).
Uordentlige Liv!

Gram.

Ja, Noget altid fattes,
Det vil jeg tilstaae, i en Ungkarls Hjem.
Men Sligt ved andre Fortrin kan erstattes;
Og Mangler taales; man bli'er vant til dem.
Men gifter man sig, da med Konen drager
I Huset ind en Hær af værre Plager;
Og vee os, vænner man sig ei til dem!

Fruen.

Hvordan? Er det de gamle Nykker
Der nu som altid min Hr. Broder trykker?
Du er en Fruentimmerhader!

Gram.

Jeg?

Fruen.

Jeg beder om Forladelse! — Ak nei!
Du elsker Fruentimmer! Tvertimod
Tilbeder du dem næsten. Men desværre!
Du føler for dem med dit varme Blod;
Og lader smukt Forstanden blive Herre.
Du finder Feil hos Alle — ikke sandt?

Gram.

Et Fruentimmer, der forbandt
De Egenskaber, jeg forlanger, findes
Vel ikke let. Dog kan et Mandfolk bindes,
Om han ei Alting efter Dnske fandt.
Men — her er altfor mange Feil iblandt.

Fruen.

Som for Exempel?

Gram.

O, du spøger!
Om det Capitel har man trykte Bøger.

Fruen.

Ja, trykte Usandheder! — Men har I,
Der altid dadler os, ei Feil som vi?
O, tak I Gud, at vi er' altfor fromme
At søge Jeres svage Sider ud!
Blandt Eders Feil der gives somme,
Der er saa hæslige, — ja, frie mig Gud!

Gram.

Det vil jeg tilstaae. Men hos os, jeg mener,
Er Feil som Dyder i en større Stil.
Vor Svaghed selv med Styrke sig forener.
Men Eders Feil er' smaa. I dræbe med et Smil —

Fruen.

Vi Kannibaler!

Gram.

Spidsen af en Pil
Knap øines, naar den kommer os imøde.
Den træffer kun en lille Plet;
Og Skjæftets Fjer som Vinger falde tæt
Som af Medlidenhed om Saarene, der bløde.
Som den I stikke smaat, men stikke os — tildøde.

Fruen
(afbrydende ham med Latter).

Og kjøle, kan jeg tænke, med vor Vifte
Den Jammer og Elendighed, vi stifte.

Gram.

Ja, denne Spot er ikkun altfor sand.
En Pige kjæler for den Ro, hun raaer.

Fruen
(afsides).

Jo, her er Udsigt for min Svogers Planer!
(Høit).
Saa du vil leve da i ugift Stand?

Gram.

Det er min Hensigt.

Fruen.

Nei, det er din Spøg!
Man gjør dog allenfals et Slags Forsøg.

Gram.

Forsøg? og gifter mig?

Fruen.

Nu, man begynder
Med en Forlovelse. Staaer den ved Magt,
Og har det arme Barn ei altfor mange Synder,
Saa skriver man en Giftermaals-Contract.

Gram.

Det kan ei hjælpe mig. For nogle Aar
Behaged' mig en Pige fremfor Flere.
Ja, hun var yndig, i sin Ungdoms Vaar,
Altfor uskyldig til at coquettere,

Behagelig at tale med, naiv,
Og vittig, fuld af Følelse og Liv;
I Korthed: værd den bedste Mand at binde.
Engang omsider saae jeg hende staae
Bag hendes kjæreste Veninde
Og mønstre dennes Dragt fra Top til Taa —
Ak, med et Blik! — hvorhen jeg saae, forfulgte
Mig dette simple, fine, spødske Blik,
Og dette hemmelige Nag, det dulgte.
Jeg vilde talt med hende; men jeg gik
Og undveg siden hendes Selskab.

Fruen.

Nei,
Du er for slem! — Paa denne Maade
Begriber jeg, du kommer ingen Vei.
Et Fruentimmers Pynt er for os som en Gaade,
Man ønsker at studere. Sæt, at vi
Har fundet Gaaden let, hvad ondt er vel deri?

Gram.

Det er en Følelse, jeg ei bevinger:
Naar jeg et Fruentimmer seer ifærd
Med denne stille Mønstren, det forringer
Min Mening om Beskuerindens Værd.

Fruen.

Vi stakkels Fruentimmer! — Nu jaja!
Jeg tænker, naar du bliver nogle Dage

Blandt Egnens mange Damer, skal vi mage
Det saadan, at du skifter Sind endda.

Gram
(idet han tager Hatten).

Det skulde glæde mig.

Fruen.
Hvor vil du hen?

Gram.

Jeg vil min Yndlings-Egn besøge,
Det Sted, du mindes, nær de gamle Bøge,
Der strække sig til Landeveien hen.
Hiin Plads, der lukker sig til alle Sider,
Var Vuggen for min Ungdoms Drømmeri.
Min gamle Mølle-Aa, jeg haaber, glider
Som forhen sagte den forbi.
Der vil jeg, mens jeg er her, søge Lindring
For dette Liv, der vies ind til Møie;
Og i en ældre Tids Erindring
Bade mit Bryst, mit Hoved og mit Øie.
(Gaaer).

Fruen
(alene).

Han er den Gamle, grublende som før,
Betænkelig ved hvert et Skridt han gjør,
Og altid, trods sit varme Hjerte, bitter
Imod vort Kjøn, at En er for coquet,
En Anden majet ud med Flitter

Og — men jeg troer ham ikke ret:
Naar En som han bestandigt speculerer
Og paastaaer, at man ham fixerer,
Saa er han fanget snart i Amors Net.
— Hvad gjør jeg nu? — Min arme, stakkels Svoger,
Der instruerer, ponser, tænker
Og som en Argus for Elise vaager —
Hm! hm! — Der maa dog gives Lænker,
Der kunne binde ham — men hvis da — jo!
— Min Yndlings-Plan mig lader ingen Ro —
Just er hun skabt til — fremfor Mange,
Min slemme Misogyn at fange.

(Efter et Ophold).

Det er Fornødenhed for ham at troe
Paa Fruentimmers Feil. Om nu man ta'er
En Feil, som Pigebarnet ikke har,
Og giver hende den — naturligviis en lille,
Som vi kan lægge fra os, naar vi ville.
— Men hvilken? — Den — — nei, nei! det var for galt!
Den . . nei! — Ak, Gud, naar vi dem ei behøve,
Saa kan vi finde Feil; men nu — det er fatalt . .
Den — ja! Ak jeg maa lee! — ja, den vil holde Prøve!

Fjerde Scene.

Fruen. Petrine (fra Fruens Værelser).

Fruen.

Der har vi hende jo! — Hvad vil du, kjære Barn?

Petrine
(lidt forlegen).

Jeg . . . aa, jeg søger om et Nøgle Garn.

Fruen
(afsides, betragtende Petrine, der synes at søge).

Hvor hun er smuk! Saa ung og saa elskværdig!
Ved Hoved og ved Hjerte ham saa værdig!
(Høit).
Kom hid, mit Barn! Du drikker en Kop Thee?

Petrine.

Tak, kjære Tante!

Fruen.

Ønsker du maaskee
At see min Broder?

Petrine.

Er han ikke hjemme?
Jeg syntes, at jeg hørte før hans Stemme.

Fruen.

Nei, nu spadserer han. Du saae ham dog igaar?

Petrine.

O, kun et Glimt! — Han har jo mørke Haar?

Fruen.

Javiſt! han ligner noget mig.

Petrine.

Saa? Dig?
Saa er han sikkert — net.

Fruen.

Du troer . . .?

Petrine.

Jeg mener,
Saa er han sikkert god, saa god som du mod mig.

Fruen
(affides).

Det slap hun godt fra! (Høit). Han forener
Det bedste Hjerte med en lys Forstand.

Petrine.

O, Alle tale jo om denne Mand!
Ja, du vil lee, naar jeg fortæller,
At jeg den hele Nat har drømt om ham.

Fruen.

Nu, deri er der ingen Skam.

Petrine.

Nei nei! det troer jeg ikke heller!
Desuden Drømme! hvo kan vel for dem!
Naar Søvnen vore Øine lukker
Og i en sød Forvirring Tanken vugger,
Da bygges i vor Sjæl det hemmelige Rige,

Hvor Drømmenes Gestalter stige
Fra deres ubekjendte Hjem.
Snart ganske klare, snart utydelige
Som bag et Flor de komme frem.
For mangen vaagen Drøm de kjæle,
Men fylde tidt vort Bryst med Skræk.
De vore Tankers Lovdom stjæle
Og give den Gestalt og tydelige Træk.
Og om vi vil det eller ei, de strømme
For Sjælens indre Sandser —

Fruen.

Aa ja, Drømme! —
Men meget ofte — det er Sagen —
Man drømmer, hvad man tænker paa om Dagen.

Petrine
(eftertænksom).

Ja Tante — næstendeels jeg troer,
At jeg af den Grund drømmer om din Bro'er.

Fruen
(imilende).

Saa du har tænkt paa ham?

Petrine.

Ja, da han var ivente,
Han fængsled' mig som alt det Ubekjendte.
Igaar den hele Dag, og nu tilsidst,
Da han iaftes sildigt arriveerte,

Jeg havde ingen Ro og Rist,
Jeg gik og tænkte paa ham, speculeerte —

Fruen
(forundret).

Hvorfor? (Afsides). Jeg troer, de Piger er' forkeerte

Petrine.

Jo, seer du, Tante! hidtil har vor Kreds,
Saaledes som den er, gjort os tilfreds.
Og om ei Alle vare lige gode,
Vi tog det ei saa nøie; vi forstode
At lempe os, at jevne hist og her,
Indrette hvad vi kunde for Enhver.
— En ny Gjæst kommer til, paa hvem nu Alle raabe.
Hvorledes skal han hurtigt passes ind
I disse snevre Forhold? Tør vi haabe,
At Alting her er efter Gjæstens Sind?
Kanskee han spiller Kort, naar vi vil musicere;
Og naar her dandses, er han ovenpaa,
Og vi forstyrre ham i at studere.
Hvor vanskeligt endog blandt Faa
Og i en lille Kreds at harmonere!
Hvad vi forstaae, er ham en Bagatel;
Han seer med Medynk, og kanskee med Skjel,
Paa den Gudinde, som vor Ungdom krandser
Med Liv og Sjæl, med alle vore Sandser.

Fruen
(leende).

Vær du kun rolig, Barn! Min Broder dandser.

Petrine.

Ja, du gjør Nar af mig! — Og dog, jeg veed,
Jeg kan ei more mig tilgavns, naar Nogen
Staaer eensom og forladt i Krogen
Af Salen, hvor der hoppes op og ned.
Og nu din Bro'er, hvem alle Folk forgude!
Der bør jo gjøres Alt, for at han ei
Skal finde det kjedsommeligt herude.

(Trist).

Og kjeder han sig, gaaer han snart sin Vei!
— Jo, søde Tante! det er Pligt . . . vi maae —

Fruen
(idet hun rækker hende en Kop Thee).

Ja, kjære Barn, jeg selv har tænkt derpaa;
Saa meget mere som jeg mærked' før,
At det er sandt, han er i slet Humeur.

Petrine.

Er han? — Hvoraf kan det vel komme?

Fruen.

Aa Gud, han fører jo et daarligt Liv.
Imellem Retsforhandlinger og Domme
Hvad har han hidtil havt for Tidsfordriv?
Nu er han bleven Amtmand i vort Amt.
Men disse Baand, der trykked' ham, er ikke
Lettet herved, men trækkes mere stramt.
Han lever altfor eensomt, sluttet inde;

Det duer ikke. Hvis man kunde binde
Ham fastere —

Petrine.

Hvorledes binde?
Han skulde boe hos os?

Fruen.

Ja, ogsaa det!
Men ellers mener jeg, ifald man kunde finde
Et passende Partie —

Petrine
(levende, idet hun vælter Overkoppen i Underkoppen, hun har i Haanden).

Ja, du har Ret!
Et godt Partie! Naar blot man kunde stole —

Fruen.

Tag dig iagt! Du spilder paa din Kjole.
— Men Sligt er ingenlunde let.
Og du kan troe mig, Broder Hans
Fortjener det. Han har saamegen Sands
For huuslig Lykke — ja, jeg under
Ham ret en huuslig Kone, med Forstand,
Der elsker ham og — men jo meer jeg grunder . . .

Petrine.

Men det er og besynderligt, at han
Endnu er ugift — en saa sjelden Mand!

Fruen
(smilende).

Ja, hvoraf veed min venlige Petrine,
At han er sjelden?

Petrine
(forvirret).

O, det . . . seer man paa hans Mine!
Desuden ligner han jo dig.

Fruen.

Aa ja!
Som jeg har Feil, har han vel sine.
(Affides).
Den Skjælm! der slap hun atter godt derfra.
(Høit).
Han selv har talt derom idag.
I vor Familie, du veed, er denne Sag
Behandlet tidt. Hos Svogers er' de vante
Til den Idee, at vor Elise —

Petrine
(udbryddende).

Tante!
Tænk aldrig paa Elise!

Fruen.

Saa du troer,
At hun er mindre værdig til min Bro'er?

Petrine.

Det troer jeg ikke. Men . . . af hendes Ord
At slutte — (Affides). Det er dumt, at jeg skal tie!
(Høit).
— Troer jeg, at hun vil heller bie.

Fruen.

Ja, der er Andre fleer, der faldt mig ind;
Som for Exempel Søegaards har en Datter —

Petrine.

Aa Tante! hvor kan du, der skatter,
Som du har sagt saa tidt, et huusligt Sind,
Det Retirée, det Nette, være blind
For disse Pigebørn! — Den Ene
Er saa forsængelig!

Fruen.

Aa ikke!

Petrine.

Jo, Helene;
Det veed jeg vist. Det er kun Blæst og Vind!

Fruen.

Den ene Feil min Broder kan forskrække!
— Saa tænk da du paa En!

Petrine.

Ja, vi maae tænke begge.

Fruen.

En, man har Glæde af at foreslaae;
En, han af Hjertet ret kan elske rigtigt —

Petrine.

Ja, Tante! det er overmaade vigtigt!

Fruen.

Og gaae saa ind, mit Barn, og klæd dig paa.
Forfængelig, det er du ikke —

Petrine.

Jeg!

Fruen.

Men Sligt man negligerer ei;
Pæn bør man være.

Petrine.

Ja — saa vil jeg gaae.

(Gaaer, men vender straks tilbage).

Hvad Kjole mener du, jeg skal ta'e paa?

Fruen.

Tag den, du vil.

Petrine.

Min ny er rød.
Du veed, jeg har en hvid; den er saa sød.

Fruen.

Ja, Barn, tag den! den er jo smuk og god.

Petrine.

Rødt klæder ikke altid, som du veed:
Naar man er ude . . . naar man bliver heed . . .
Men dersom Hvidt er dig imod —
Mig er det eens — den er en Smule brugt.

Fruen.

Ih nu!

Petrine.

Saa ta'er jeg den?

Fruen.

Du er en Fjante!
Klæd dig i Spanskgrønt! klæd dig bare smukt!

Petrine
(kysende hende).

Bliv ikke vred, min eiegode Tante!
(Gaaer ind tilhøire).

Fruen
(ene).

Hun er i Ungdoms lykkelige Vaar,
Hvor man philosopherer og beslutter,
Imens man sætter Krøller i sit Haar
Og drømmer sødt om Skjønheds Attributer.
Og Amor alt ved Toilettet staaer;
Han hjælper til og synes skjælmsk at love
Den Tankefulde Guld og grønne Skove.
Det er mit Haab, min Trøst, han Sandhed spaaer.

— Nu maa jeg tale med min kloge Broder;
Og vi vil see til rette Tid og Sted,
Om han og Kjærlighed er' Antipoder.
— Endnu kan jeg ta'e Haand i Hanke med,
Saalænge Talen er om Toilettet.
Naar den bevidste Gud faaer begge To i Nættet,
Saa har Comedien en Ende,
Gud veed da, hvad der hviskes af de Tvende.

(Gaaer ind tilhøire).

Femte Scene.

Gram og Auguſt Hellesen (komme ind fra Havedøren).

Auguſt.

Ja, seer du, Gram! det kalder jeg et Held!
Jeg bøier ud af Veien for at stige
I Skoven af; og nu, hvem seer jeg vel?
Vor unge Amtmand!

Gram.

Kommer du da lige
Fra Kjøbenhavn?

Auguſt.

Javist, min Fa'er! Igaar
Jeg tog med Posten, extra, notabene.
Jaftes satte jeg mig mutters ene
Paa Børten, og saa gik det over Bæltet —

Gram.

Og Alt gaaer ellers godt?

Auguſt.

Ja, een Gang er jeg væltet,
To Miil herfra — det var det Bønder-Pak —

Gram.

Jeg mener, er din Stilling god?

Auguſt.

Jo, Tak!
Fra den Tid, at du hjalp paa mig, har Lykken
Beſtandig, ſom det ſynes, ſkudt i Ryggen.
Min Farbro's ſtakkels Søn er himlet;
Nu arver jeg.

Gram.

Det har man mig fortalt.

Auguſt.

Nu vil den Gamle ha'e mig med Gevalt
Til Landmand —

Gram.

Det var ei ſaa galt!

Auguſt.

Aa ja, ſom Candidat jeg falder ſkimlet.
— Jeg ſa'e da ſtrax, du indſeer, Ja dertil.
Men han har een Betingelſe; han vil,
At jeg ſkal bringe Kone med mig hjem.

Gram.

Og nu?

Auguſt.

Nu vil jeg gifte mig.

Gram.

Med hvem?

Auguſt.

Man frier allerførſt iblandt Couſinerne;
Det er en afgjort Sag. Og hos din Søſter, Hans,
Der har jeg to af diſſe, hendes Mands
Afdøde Søſters Børn. Hvis man af Minerne
Kan ſlutte ſig til Godtfolks Tanker,
Saa bli'er jeg her og kaſter Anker.
Som Børn vi legede. Som opſkudt Pog,
I Slagelſe, du veed, hos deres Moder,
Jeg glemte Skolen, Rector og min Bog,
Blot for at ſkrive af Eliſes Noder.

Gram.

Hvem vil du vælge da?

Auguſt.

Ja, helſt dem begge.
Men, da det er forbudt at have To,
Og da Eliſe, kan jeg troe,
Beſtandigt var min Kjæledægge,
Saa vil jeg frie til hende.

Gram
(afsides).

Det er hende,
Med hvem min Søsters Svoger har sit Spil
Og nyligt piinte mig. (Høit). Tag, hvem du vil.
Jeg kan naturligvis ei kjende
De unge Pigebørn. Men Mange prise
Den Yngres Hoved. Tag da heller denne.

August.
Men jeg er meer i Kridthuus hos Elise.

Gram.
Nu ja . . .

August.
Ja, det er galt! For jeg veed Fanden ikke
Hvordan det egentlig staaer til med os:
Naar Pigerne see mildt til mig og nikke,
Saa nikker jeg igjen, men ta'er dem ikke.
Men derimod en Smule Trods,
Lidt Kulde, pirrer mig; jeg vil probere,
Om jeg kan vinde Seir ved at forcere.

Gram.
Brug din Forstand! En Sag som den
Bør overveies Nat og Dag, min Ven!

August.
Men Herregud! jeg overveier jo!
Jeg balancerer netop mellem To;

Og . . . men, hvor er' de da? hvor kan de stikke?

(Gaaer hastig hen til Døren).

Kan du ei sige mig . . .

Gram.

Det kan jeg ikke.

Auguſt

(mens han kiger ind ad Dørene).

Læg mig ikke min Urolighed til Laſt!
Naar man skal gifte sig, saa har man Hast.
— Og nu, betænk blot Farbro'rs Eiendomme,
Og Farbro'r selv, der venter paa mit Komme!
Og nu Elise samt Petrine,
Der veed, jeg kommer. I halvandet Aar
Har Ingen af dem seet mig . . . Hør, jeg gaaer . . .
Jeg maa see til, jeg hitter en Cousine,
Blot een af dem. Gram! kjære Gram! En Gaard
Paa firehundred' Tønder Land — behag!
Nei, jeg vil gifte mig, og det idag!

(Løber ud af Havedøren).

Gram

(ene).

— Ja, ogsaa jeg har sværmet, jeg har drømt!
Et Bryst saa hvidt som Sneen mig har blændet;
Et Die lokket mig, der syntes mildt og ømt.
Men mig er hendt, hvad Tusinder er hendet!
Jeg indseer nu, at jeg er bleven blændet,
Og vaagner for at see, at jeg har drømt.

Men jeg er ældre, fri for denne Fare,
Og skal min Uafhængighed bevare!

(Vil gaae ind i sit Kabinet, da Fruen kommer ind fra Havedøren).

Sjette Scene.

Gram. Fruen.

Fruen.

Jh, du er her! og jeg, der troer, du leder
I Skoven efter dine Yndlings-Steder.

Gram.

Du vilde talt med mig?

Fruen.

Javist.
For, da jeg gik alene, faldt mig atter
I Tanken det, hvorom vi talte sidst.
Endskjøndt jeg nødigt mig med Sligt befatter,
Saa dog ... Kom, sæt dig ned hos mig! Du vil
Ei misforstaae mit Raad.

(Afsides, medens Gram henter Stole).

Nu faaer man da see til,
Om en ærværdig Amtmand la'er sig fange
Af en usky ldig diplomatisk List.

(Høit, medens de sætte sig).

Ja, jeg har villet sagt det flere Gange;

For jeg har ondt af dig. Du er saa trist;
Det forekommer mig, du mangler Noget.

Gram.

Du troer . . .?

Fruen.

Ja, du vil ikke ud med Sproget.
Mig bliver det bestandigt mere klart,
At du bør gifte dig, og det ret snart.

Gram.

Og nu?

Fruen.

Nu har jeg tænkt paa et Partie.

Gram.

Men hvor kan du, der er fornuftig . . .

Fruen.

Kjære!
I Sligt kan Ingen ret fornuftig være;
Enhver kan trænge til, man staaer ham bi.
Man sværger paa, at Alt er en Chimaire;
Man flyer for Kjærlighed til Mark og Skov,
Og — lyder den almindelige Lov.

Gram

(i ligegyldig Tone).

Ja, seer du, Søster! da jeg alt har gjættet,
Hvem du har Die paa . . .

Fruen.

Hvem troer du da?

Gram

(idet han reiser sig).

Aa, det Capitel kom jeg netop fra.
Din Svoger har mig underrettet.
Det er Elise.

Fruen

(afsides).

Ja, jeg tænkte nok!

Gram.

Men — tilgiv — jeg er en ufølsom Blok;
Og mindst jeg la'er mig paa Commando tænde ...

Fruen.

Men, kjære Broder, det er ikke hende.

Gram.

Er det ikke?

Fruen.

Nei. Hun er et prægtigt Barn;
Det vil jeg tilstaae; huuslig, blid og venlig.
Men til at binde dig skal stærke Garn.

Gram.

Nu da!

Fruen.

Nei, der er En, der er dig tjenlig
I alle Maader; En ...

Gram
(utaalmodig).
Det er at sige?

Fruen.
Et fromt, uskyldigt Barn, ja vel en herlig Pige!
Forstandig, eftertænksom, proper, reen . . .
Fuldkommen er hun ikke. Hvis du søger
Et Ideal, saa gaae til slaue Bøger.
Hun har en Feil.

Gram.
En Feil?

Fruen.
Ja, ikkun een;
Men du vil sikkert mene, den er slem.

Gram.
En Feil? og hvilken?

Fruen.
Ja . . .

Gram.
Nu, kom kun frem!

Fruen.
Ja, seer du, hun . . .
(Standser).

Gram.

Er hun kanskee coquet?

Fruen

(leer).

Selv om hun vilde, tvivler jeg, hun kunde.

Gram.

Er hun forfængelig?

Fruen.

Nei, ingenlunde!

Skjøndt, Gud bevares, hun er altid net.

Gram.

Bagtaler hun?

Fruen.

Ak nei! hos denne fromme

Gudsengel er ei Plads til haarde Domme.

Gram.

Ih nu, hvad da? Er Pigen ødsel, karrig?

Fruen.

Nei, nei!

Gram.

Er hun da heftig? er hun arrig?

Fruen.

Aa! Troer du, at hun hører til de Slette?

Gram
(fortrødelig).
Jeg er en Nar, at jeg vil staae og gjætte.

Fruen
(tøvende).
Hun . . .

Gram.
Hun?

Fruen.
Gjør Vers.

Gram.
Gjør Vers?!

Fruen.
Ja, er det ikke skrækkeligt?

Gram.
En Kone, der gjør Vers, det var det Rette!
Hvordan vil hun, med en poetisk Ruus
Behandle Mand og Børn og Huus!
Sligt var jo til en Mands Ruin tilstrækkeligt.

Fruen.
O nei! der feiler du! Endskjøndt hun digter,
Hun varetager nøie sine Pligter.
Hun er saa huuslig! O, du skulde see,
Hvor pæn og net hun kan sig tee;
Hvor ufortrøden, med hvor stadig Mine,

Naar det er hendes Tour, hun gaaer paa Pligtens Vei
Og sørger for mit Huus —

Gram.

For dit Huus? Nei!
Elise var det ei — saa er det vel Petrine . . .

Fruen
(ladende, som hun havde fortalt sig).

Nu er det sluppet ud — men hvad! en Gang,
Nu eller siden, vilde jeg dog nævne —

Gram
(med stigende Interesse).

Og hun gjør Vers? Hun har poetisk Evne?
Det er jo høist interessant!

Fruen.

Ja, jeg maa smile, naar hun sværmer
Om Vintren for den første Sommergjæk;
Hvordan hun skildre kan med simple, smukke Træk
Sin Glæde, naar den milde Vaar sig nærmer.

Gram
(monologisk).

Og er saa ung! Men — Tiden er æsthetisk.
Og dog, at dette Barn kan sværme sympathetisk
Med Eng og Mark, med Nattergal og Lærke,
Og skildre det, hvo skulde tænkt, hvo skulde . . .
Sandtnok, hun hører til de Tankefulde . . .

Fruen
(affides).

Nei see, den Skalk! hvordan han lægger Mærke!

Gram.

Og medens man er ung, man vil med Fuglen flyve
Og hilse Vaarens Tid som den med Sange . . .
(Til Fruen, smilende).
Hm! Digte skriver hun!

Fruen.

Ja, hun har skrevet mange!
(Affides).
Gud hjælpe mig, som jeg idag maa lyve!

Gram.

Dem maa du vise mig; dem maa jeg kjende!

Fruen.

Ja, meget muligt har jeg et af hende —
(Affides).
Min Fætter Rudolph skrev engang et Digt;
Petrines Afskrift har jeg gjemt derinde.
Det er dog rigtigt godt, man gjemmer Sligt.
(Høit).
Vent lidt; maaskee jeg kan det finde . . .
(Fruen gaaer ind tilhøire).

Gram
(ene).

Det glæder mig, ja det er smukt,

At Poesiens Blomsterkrone bredes
Om denne Piges Baar med liflig Lugt.
Og, om det aldrig bærer Frugt,
Man bør dog agte det, og det bør fredes.
— Jeg gad isandhed vidst, hvorledes
Det smukke Barn kan skille sig derved.
Fra Vinduet imorges saae jeg hende.
Hun stod i Midten af et Blomsterbed,
Hvortil hun syntes milde Blik at sende.
Det var et yndigt Syn at see!
Med Straahat paa, i Morgen-Negligé
Hun dvælte som fordybet i sit Indre.
Og hendes Billed, alle Blomsters Duft
Flød sammen i den klare Morgenluft;
Hun syntes selv en Blomst, en Søster til de mindre.

(Fruen kommer ind igjen).

Fruen.

Imens jeg husker det, vor Ungdom her
Har aftalt en Spadseretour til Bakken.
Du er vel med?

Gram.

Jeg er i Morgenfrakken —

Fruen.

Ih, klæd dig om! Den Kunst er ikke svær.
Saa siger jeg, at du er med.

(Vil gaae).

Gram
(gaaer et Par Skridt efter hende).
Husk paa . . .
Det lille Digt . . .

Fruen.
Ah ja! det skal du faae!
See der! (Affides). Jeg tænkte nok, han kom.
(Høit).
Det taaler ei Critikens skarpe Dom;
Men —
(Med et Tankespring).
Men for Guds Skyld tael blot ei derom!
Hun holder det saa hemmeligt! aa Gud!
Hun blev ulykkelig, hvis det kom ud.

Gram.
Paa Sligt man pleier ei at speculere.
Man læser det engang, og husker det ei mere.
(Sætter sig ligegyldig hen ved Bordet).

Fruen
(affides, ved den anden Side af Scenen).
Ja, lad kun ligegyldig! Hvis jeg kjender
Dit Hjerte ret, da bli'er den lille Gnist,
Mit Ord har tændt, en mægtig Brand tilsidst,
Der, uden at du veed det, brænder.
For denne lille Feil han snart vil glemme
De større Feil, hvoraf vi jo skal lide;
Og en usynlig Kraft han vil fornemme
I selve Feilen, flyer han ei i Tide.

(Skotter hen til ham).

Han ligger i Papiret; det er godt!
Snart bliver hvert et Ord en Piil, ham Amor sender,
Og af tre, fire Vers hans Hjerte lever flot.
— Jeg har gjort Mit, og vasker mine Hænder!

(Gaaer ud af Havedøren).

Gram

(ene, kommer frem).

Det hedder „Hoisgaards-Bakke." Det er den,
Hvortil vi netop nu spadsere hen.
— Jeg maa begynde ordentligt igjen.

(Læser).

„Jeg har endnu ei været udenlands,
Og kjender ingen fremmede Lande.
Jeg kjender kun min egen Strands
Og vore Søers kjølige Vande.
Tidt har jeg ønsket: Gid du dog var der,
Hvor Kilderne gaae dybt i duftende Dale!
Da faldt mig ind min Bakkes Bøgetræer.
Nei! jeg vil blive! tænkte jeg; kun her
Forstaaer jeg Træets fortrolige Tale.

Vel hæver sig min Bakke langsomt op;
Blandt Bjerge kan den ei paradere.
En Verden øines ikke fra dens Top;
Men Det, jeg øiner, elsker jeg mere.
Den hele Verden gjør mig Brystet svært.
Mig fængsler meest den mindre Verden her hjemme.
Her kan jeg overse, hvad jeg har kjært;

Fra denne lille Høide har jeg lært
At elske Gud og forstaae hans Stemme.

Hver Sommer kan jeg fra min Bakke see,
Hvor Skoven nede danner et Tæppe;
Om Vintren Alt er dækt med Snee,
Saa langt, saa langt — man giner det neppe.
Naar Vaaren kommer, smelter Snee og Is;
Fra Mark og Enge mylre tusinde Planter.
Og Blomsten nikker mildt paa vanlig Viis,
Og Fuglen synger til Naturens Priis,
Og Duggen glimrer som Diamanter.

Ja, Efteraarets Tid er sagtens raa;
Og Taager dække Søer og Bugter.
Men Himlen farves atter blaa;
Jeg veed, at Regnens Taare befrugter.
For hver en Blomst, der falmer hen i Høst,
En Snees, jeg veed, udklækkes igjen adaare.
For hver en Fryd, der falmer i mit Bryst,
Et Fro skal lægges til en bedre Lyst,
Der spirer stille gjennem min Taare."

(Bliver eftertænksom staaende).

Forunderligt! Fra denne simple Sang
En Duft af Toner kommer mig imøde
Som fra min egen Ungdoms Morgenrøde
Og hvisker til mig med fortrolig Klang.
Og Følelser, hvorfor jeg længst var fremmed,
Mig hilse her som en Bekjendt fra Hjemmet.

(Seer i Papiret).

Verſet er ſmukt! O, det er nydeligt!
Et reent, uſkyldigt Udtryk af den ømme
Forvisning, af det Haab, der taler ſom i Drømme
I denne Sjæl, der ſelv er kun et Digt.
— Ja, kjære, faure Pige! jeg vil troe
Paa den Forjættelſe, du ſynger.
Jeg vil forlade mig paa denne Ro,
Der, ſtyrkende mit Væſen, mig forynger.
Jeg vil dig til min Skytsgudinde kaare
Og lytte til din ſimple, søde Troſt:
„For hver en Fryd, der falmer i mit Bryſt,
Et Frø ſkal lægges til en bedre Lyſt,
Der ſpirer ſtille gjennem min Taare."

(Gaaer ind i ſit Kabinet).

Syvende Scene.

Auguſt, ſiden efterhaanden Fru Martin, Juſtitsraaden, Petrine, Eliſe, Daniel og Gram.

Auguſt
(fra Havedøren).

I Haven Ingen! Her er heller Ingen!
Hvor er' da mine to Couſiner? — Aa!
Hos Tanten er' de; det er Tingen.
Det glemte jeg. Saa vil jeg banke paa.

(Idet han nærmer ſig Døren tilhøire, kommer Fruen, paaklædt til at ſpadſere, haſtig ud).

Auguſt.

God Dag!

Fruen.

Du her, Auguſt! Velkommen ud!

(Sætter en Stol hen til ham).

Kom, ſæt dig ned ſaa længe!

(Afſides).

Jeg gad vide,

Om min Hr. Broder pynter ſig.

(Gaaer ind til Gram).

Auguſt

(ſeer forundret efter hende).

Min Gud!

Hun havde travlt!

Juſtitsraaden

(der kommer fra Havedøren uden at ſee Auguſt).

Nei, man kan aldrig lide

Paa Fruentimmer i en vigtig Sag.

Og derfor var det godt, jeg kom itide.

Spadſeretouren er et Hoved-Slag;

Der maa der ſpilles fiint.

(Vil gaae ind til Fruen).

Auguſt

(bliver ham vaer).

Juſtitsraad Krag!

Naa, Gudſkeelov! Hjælp De mig i min Qvide!

De kan vel ſige mig —

Juſtitsraaden
(med Haſt).
Auguſt! God Dag!
Velkommen ud!
(Sætter ogſaa en Stol hen til ham).
Sæt dig kun ned herinde!
Jeg ſkal blot tale med min Svigerinde.
(Gaaer ind til Fruen).

Auguſt.
Saa han har ogſaa travlt! — Fy, denne Haſt,
Den hader jeg; det er en hæslig Laſt.
Mit Uhr maa heller ſtaae end gaae for faſt.
Langt heller ingen Verdens Ting beſtille,
End ſom en Perpendikel evigt ſpille.
(Petrine, paaklædt til at gaae ud, kommer fra Fruens Værelſer).
Omſider En! — (Fornøiet). See, kjæreſte Couſine!
See, her er jeg!

Petrine.
Jh, ſee god Dag, Auguſt.

Auguſt
(tagende ſig Tid).
Siig mig . . .

Petrine.
Ja, jeg har travlt. Nu bad mig Onkel juſt
At hente Tante . . .

Auguſt.
Et Minut, Petrine!

Petrine.

Og mine Handsker har jeg ogsaa glemt!
— Jeg kommer strax.

(Sætter ligeledes en Stol hen til ham).

Sæt dig kun ned saa længe.

(Gaaer ud af Havedøren).

Auguſt.

„Sæt dig kun ned!" — Ja, det er nemt,
Naar man kan lade mig staae her og hænge.
— Til Slutning bliver jeg forstemt.
Hvad er her da paafærde? hvad er skeet?
Folk er' saa pyntede; skal her spadseres?
Skal her itide retireres
For den forventede Komet?
— Til disse Spørgsmaal exigeres
Et philosophisk Facultet.

(Eliſe, ligeledes paaklædt til at gaae ud, kommer fra Havedøren uden at see Auguſt, og vil gaae ind til Fruen).

Naa, endelig Eliſe! — Pst! du der!
Du seer nok ikke, hvem jeg er!

Eliſe
(forstrækket).

Du her!

Auguſt.

Naturligviis! Du veed, jeg var ivente.
— Det var fortræffeligt, du kom!
Hos dig kan jeg da Underretning hente.

Først maa jeg see paa dig. Vend dig lidt om
— Hvor du er bleven stor og smuk, Elise!

Elise
(forvirret).

August, ak, slip mig!

August.
Bliv dog!

Elise.
Lad mig gaae!

August.
Hør blot et Ord!

Elise.
Nei! jeg maa ind . . . jeg maa!
(River sig løs og gaaer ind i Fruens Værelser).

August.
Her gjælder det Standhaftighed at vise!
Hun bad mig ei engang at sidde ned.
Men sætte mig, det vil jeg.
(Sætter sig paa en Stol midt paa Scenen).
Jeg er vred.
Nu rører jeg mig ikke her fra Pletten.
(Ved at høre Daniel komme, vender han sig hurtig paa Stolen).
Min gamle Ven fra Slagelse! Pst! pst!

Daniel
(glad).
Jh, Hr. August! Det er jo Dem! javist!

Velkommen ud til os! og Tak for sidst!
Jeg mener . . . bliv ei vred . . .

Auguſt.

Spring over Etiquetten
Og ſiig mig, hvad er her idag paafærde?

Daniel.

Her? Hm! — Ja, ſeer De, Noget er i Gjærde.
Det kommer mig jo ikke ved —

Auguſt
(utaalmodig).

Men hvem?

Daniel.

Men hvem? — Ja, paa en Maade, troer jeg, Dem.

Auguſt.

Hvorledes mig?

Daniel.

Jo, ſeer De . . . Vent til ſiden!
Jeg har jo ikke ſeet paa Dem endnu.
Min unge, kjære Herre! hør . . .

Auguſt.

Mens du
Beſeer mig og beundrer, løber Tiden.
Hvad er her ſkeet?

Daniel.

Aa, det er Kludreri!
Jeg gider ikke blande mig deri.
Hvem hører paa en tro og gammel Tjener?
Nu holder jeg min Mund.

Auguſt.

Men vi er' Venner;
Mig kan du sagtens sige —

Daniel.

Det veed Gud!
For Dem, Hr. Helleſen! og — det maa ud —
Jeg kan ei ſtyre mig! For det er Synd!
Og jeg ſkal ſige Fruen ret med Fynd
Min Mening.

Auguſt.

Himlen os bevare!
Hvem er det da, der trues her med Fare?

Daniel.

Jo, ſeer De, Fruens Bro'er, har jeg faaet Nys,
Skal — men der kommer Nogen . . . tys!

(Juſtitsraaden med Eliſe ved Haanden kommer ud fra Fruens Værelſer, paa ſamme Tid Petrine kommer fra Havedøren).

Petrine.

Ja, jeg kan ikke finde Tante.

Justitsraaden.

Saa?

Hvor kan hun være da? — See ovenpaa!

August

(peger paa Grams Kabinet).

Hun er derinde, Herr Justitsraad!

Justitsraaden.

Naa!

August.

Det kunde jeg da have sagt Dem før.
De havde travlt.

Justitsraaden.

Saa bank da paa hans Dør!

(August vil banke paa).

Nei, vent! det gaaer ei an —

(Raadvild).

Lad mig kun raade!
Det er for ligefrem. Vi maae dog vise,
At vi paa Landet har lidt Levemaade.
— Stil Eder op. Først jeg, og saa Elise,
August, Petrine —

August.

Daniel, der slutter.
Nu er' vi opstilt' som en Trop Recrutter.
— Hør, Herr Justitsraad! skulde vi ei tage
Imod ham med en Sang —

Justitsraaden.

Bliv du tilbage
Og — pst! der kommer han —

August
(halv høit).

Vagt i Gevær!

(Gram, omhyggeligt paaklædt, og Fruen træde ud).

Gram.

Ei! træffer jeg det hele Selskab her!
(Afsides med et Blik paa Petrine*).
Hvor hun er smuk!

Justitsraaden
(med et dybt Buk).

Vi ønske Hver især
Den Ærefrygt at vise, man er skyldig —

August
(afsides til Elise).

Du kunde gjerne see paa mig.

Elise.

O, tie!

Gram
(afsides, uden at have lagt Mærke til Justitsraadens Ord).

I hendes Diekast er Sværmeri —

---

*) De Spillende ordne sig her saaledes: August, Elise, Justitsraaden, Gram, Fruen og Petrine. — Daniel i Baggrunden.

August
(til Elise).
Men hvorfor vise dig saa ligegyldig?

Fruen
(affides).
Jeg troer, vi blive stikkende deri.

Justitsraaden
(rømmende sig).
Tillad, jeg forestiller min Niece —

Gram
(vender sig mod Petrine).
Ah, med Fornøielse —

Justitsraaden
(tager ham i Armen).
Jeg be'er!
Her staaer hun. Kom, Elise!

Gram
(bukker forvirret for hende).
Ah, jeg seer . . .

August
(affides til Elise).
Du neier dig for dybt.

Fruen
(affides, smilende med et Blik paa Gram).
En Kjærligheds-Fadaise!

Den bliver ei den sidste. (Høit). Skal vi saa
Spadsere, Børn?

Justitsraaden.*)
Javist.
(Afsides til Fruen).
Husk paa,
Man tager Damer!

Fruen
(afsides til ham).
Jo. (Høit). Saa lad' os gaae!
— Behager man at tage Damer?

Gram.
Gjerne!

August
(afsides til Elise).
Kom du med mig.

Gram
(idet han vil byde Petrine Armen).
Tillad!

Justitsraaden
(trækker med den ene Haand Elise fra August, og tager med den anden Gram i Armen, dog meget ærbødigt).
Herr Amtmand! Min Elise
Sig vilde høist lykkalig prise —

*) Gaaer bag om Gram og hen imellem Petrine og Fruen, men indtager strax igjen sin forrige Plads.

Gram
(forvirret).

Med Glæde!

(Byder hende Armen og gaaer med hende).

Fruen.

Han er reent forstyrret i sin Hjerne.

Justitsraaden
(triumpherende til Fruen).

Kom, Svigerinde! — Kan De see, det gik?

Fruen
(leende).

Ja, jeg beundrer Deres Politik!

(De gaae).

August
(fortrødelig).

Skal vi gaae sammen da og slutte Toget?

Petrine
(for sig selv, uden at agte hans Ord).

Hans Haar er dog en lille Smule graat.
Kun ganske lidt, men klæ'er ham overmaade godt.
Det kommer af Studering.

August
(nærmer sig hende).

Sa'e du Noget?

Petrine.

Nei; jeg ſa'e Intet. Lad os nu gaae med.

Auguſt.

Aa, lad dem løbe! Vi kan gjerne vente.

Petrine.

Ih Gud, Auguſt! nei, nu maae vi affted.
Hvad vilde Tante troe —?

Auguſt.

Aa, vi er' jo Bekjendte —

Petrine.

Ja viſt! — Men vær nu artig og gaae med!

(Tager ham under Armen og gaaer med ham).

Daniel

(ene, medens han rydder op).

Det er beſynderligt! jeg er en ſimpel Tjener,
Og dog er jeg den Eneſte, der kjender
Den rette Sammenhæng af Alting her.
— Hm! Frøken Liſe ta'er ſig det ſaa nær!
Og nu den ſtakkels Herr Auguſt, der ikke
Har vidſt den mindſte Snuus om denne Sag!
Ja, naar det blot ſig kunde ſkikke,
Jeg ſkulde ſnakke med Juſtitsraad Krag!
En Amtmand bør man reſpectere;
Han er vor Øvrighed; der maa Reſpect!

Han er jo Eet og Alt; og skal en Ting ha'e Vægt,
Saa maa den gjennem ham passere.
Men han maa ikke troe, at han er mere
End vi, naar han har Lyst at blive gift;
For, skulde Amtets Pigebørn sortere
Hen under Amtmandskabet — det var stivt!

Anden Act.

Samme Decoration.

Første Scene.

Fru Martin. Daniel.

Fruen.

Naa, saa du mener, Daniel?

Daniel.

Jeg siger
Med al Ærbødighed, at det er Pligt,
Man ei forhaster sig med Sligt.
Jeg kjender nu fra Barnsbeen disse Piger.
For Frøken Lise kan jeg indestaae.
Hun har, fra den Tid de var' smaa,
Passion for Herr August.

Fruen.

Troer du, hun tænker paa —

Daniel.

Ja, Frue, ja! — og derpaa vil jeg døe.

Hun er et fiint og stille Barn; hun taler
Kun lidt; hun gjør, hvad man befaler.
Men hun . . . hun føler, og — alt Kjød er Høe.
Hun er et Fruentimmer som vi Andre —
Som Fruen, mener jeg — ja, ei som De —
Kort sagt, hun er et Menneske som vi.
Vi er' jo Adams Børn, der alle vandre
I eet og samme Spor. Auguſt er som hans Moder,
Er deilig voxen, munter . . .

Fruen
(smilende).

Og min Broder?

Daniel.

Hvem? Fruens Broder? — Ih bevares, han!
Det er en overmaade deilig Mand . . .
Ja, kjære Frue, tilgiv mig! — Jeg blander
Mig grumme nødigt i'et, som De ved.
En Tid vil komme siden, da man sander,
Hvad jeg har sagt. Bliv nu blot ikke vred —

Fruen.

Nei, nei!

Daniel.

At jeg har Ret, vil jeg bevise
Alene derved: da de før gik ud,
Gik Fruens Broder ud med Frøken Liſe,
Saavidt jeg ved paa Deres Svogers Bud.
Men Frøkenen kom hjem med Hr. Auguſt.

Fruen
(affides).

Ja, Gudskelov, det har jeg selv bemærket.

Daniel.

Nei, det er ikkun Lyst, der driver Værket;
Og gammel Kjærlighed ta'er ei mod Ruft.

Fruen.

Der kommer Nogen. Lad os ene.

Daniel
(bukkende).

Jo.

(Affides).

Naar vi nu saadan blive ved at lirke,
Trods vor Juftitsraad skulde jeg dog troe,
At det engang for Pokker maatte virke.

(Gaaer).

Anden Scene.

Fruen. Petrine.

Fruen.

Naa, har du moret dig paa Touren?

Petrine.

Deiligt!

Fruen.

Ja, vi fik Regn.

Petrine.

Den Byge kom beleiligt.

Fruen
(affides).

Det troer jeg selv.

Petrine.

Vi stod i Ly for Regnen,
Mens Luften kjøltes af; det var tilforn saa hedt!
— Men mærkede du saa, hvorledes Egnen,
Da Solen nu brød frem, med Eet
Blev pyntet ud som med et Perlesmykke?

Fruen.

Javist. — Saa gik du med min Bro'er et Stykke?

Petrine.

Ja — hjemad.

Fruen.

Nu, hvad talede han om?

Petrine.

Ak, om saa Meget! — Det er vart
At tale med ham. Alting er saa klart,
Saa dybt, saa inderligt, som om
Hvert Ord, han siger, ret fra Hjertet kom.
— Hør, Tante, veed du, hvad jeg troer?

Fruen.

Nu da?

Petrine.

Vi skal jo begge To studere
Paa et Partie, der passer for din Bro'er.
Nu troer jeg næsten, han forlanger Mere,
End vi har tænkt.

Fruen.

Hvad da?

Petrine.

Saavidt jeg kan forstaae,
Forlanger han, at Den, der skal ham varigt binde,
Har lagt sig efter Digtekunsten.

Fruen
(forundret).

Saa!?

Petrine.

En saadan En er grumme svær at finde.

Fruen.

Ja, det veed Gud! — Men hvoraf slutter du?

Petrine.

Jeg gik og rev en lille Blomst itu
Og ønskede for Spog, jeg var en Plante.
Det forekom mig ønskeligt, som den
At leve.

Fruen.

Men hvor kunde du, min Ven!

Petrine.

Javiſt, det var et daarligt Ønſke, Tante.
Men, da jeg ſaae, hvor Græs og Blomſter ſteg
Saa friſke frem, mens Tordenſkyen veg,
Da ønſked' jeg, ifald min Sjæl engang
Blev bøiet under Kummer eller Trang,
Saa friſk ſom Planten og ſaa let at ſtige.
— Tilſidſt ſaa kom jeg til at ſige,
At Menneſkernes Taarer var et Bad,
Der ſtyrker os, ſom Regnen Plantens Blad.

Fruen.

Men Barn —!

(Affides, mens hun afbryder ſig ſelv).

Nu har jeg Mage ſeet:
Hun er jo virkelig en halv Poet.

Petrine.

Saa ſvarede din Bro'er, at, hvad jeg ſagde,
Var digteriſk.

Fruen
(gnaven).

Han har jo Ret deri.

Petrine.

Ja — men en egen Vægt derpaa han lagde,
At Fruentimmer dyrked' Poeſie.
Han roſte det.

Fruen.

Ja, han har meent, at vi
Bør læse Digterværker.

Petrine.

Nei, hans Tale
Gjaldt dem, der skrive Vers. — Og han har Ret!
Ja, det var herligt, om man kunde male
I Vers, der flød naturligt hen og let,
Alt, hvad man føler som Musik herinde,
Og Tankerne ved smukke Riim forbinde.

Fruen
(affides).

Jeg troer, jeg fanges i mit eget Garn!

Petrine.

Hør, Tante, troer du, jeg, hvis jeg forsøger,
Kan gjøre Vers?

Fruen
(forskrækket).

Ih, Gud bevar's! Du spøger!
Det maa du aldrig tænke paa, mit Barn!

Petrine.

Men er det da saa skadeligt, man prøver?

Fruen.

Aa, der er andre Ting et Pigebarn behøver!
— Jeg tilstaaer, der er Digte, der mig hove.

Naar Sligt er skrevet, kan det være godt;
Men skal de skrives, bli'er de gjerne flaue.

Petrine.

Ja Gud! det veed jeg! — og jeg sporger blot.
— Men det er ellers slemt for Onkel.

Fruen.

Saa?

Vil han da skrive Vers?

Petrine.

Nei, men jeg tænker paa,
Han har Elise for din Bro'er bestemt;
Og hun gjør ikke Vers.

Fruen.

Ja, det var slemt.

(Afsides).

At Gud, man kan jo baade lee og græde
Ved saadan Tale! — Jeg er reent confüs!

(Høit).

Der er han; stille!

Tredie Scene.

De Forrige. Justitsraaden.

Justitsraaden.

See, her har De mig paany!
Jeg syntes dog, jeg maatte træde

Lidt ind til Dem, da jeg var nær herved.

(Tager hende affides).

Hør! Deres Broder gik til Søegaards ned;
Saavidt jeg troer.

Fruen.

Nu ja, det var at vente.

Juſtitsraaden.

Jeg ſender En derned og la'er ham hente.

Fruen.

For Guds Skyld, nei! Min Broder bliver vred.

Juſtitsraaden.

Men Svigerinde! det er ingen Spøg.
Det er en Pligt, en ſimpel diplomatiſk,
At hindre ham i det Beſøg.

Fruen

(affides).

Ak Gud! han er iſtand til at fordærve
Den Smule, mine Rænker ſuurt erhverve.

(Høit).

Javiſt! men da det dog er problematiſk,
Om —

Juſtitsraaden.

Hvilket?

Fruen.

Om min Broder i det Hele
Gaaer ind paa vore Planer og vil dele —

Justitsraaden.

Hvorledes dele?

Fruen.

Seer De, vi,
Der mene det saa godt, bør ikke glemme
At tage Hensyn til hans Hjertes Stemme
Og vælge Den, han kan forelskes i —

Justitsraaden.

Der har vi Fruentimmers Sværmeri!
Forelskes? han? — Jeg troer, De vil!

Fruen.

Ja, kjære Svoger, dette Punkt er critisk.

Justitsraaden.

Men hør, hvor har en Amtmand Tid dertil?
For ham er Ægteskabet reent politisk.
En Amtmand elsker ikke; han vil giftes.
Hans Kjærlighed er et Partie, der stiftes.

Fruen.

Javist! Men, kjære Svoger, lad os blot
Behandle Sagen med min Bro'er forsigtigt.
Jeg synes, det vil ikke lykkes rigtigt.

Justitsraaden.

Hm! Ikke? Nu, man maa begynde smaat.

Fruen.

Ja, men . . .

Juſtitsraaden.

Hm! ja! — Kan De da ikke finde
Paa Noget, der kan hjælpe, Svigerinde?

Fruen.

Ja, hvad . . .!

Juſtitsraaden.

Hm! hm! — Aa hør! det gaaer nok godt!
See, det var heldigt, den Spadſeretour.
Kanſkee jeg faaer et andet Indfald ſiden,
En god Idee; De veed, det har jeg undertiden.
Nu ſkal jeg ſpeculere, gaae paa Luur —
Men hold ham langt fra Søegaards — det er vigtigt!
De Folk er' ſiffige og bruge Kneb;
Og Fruen er en Satan, har et Greb
Paa Mariager! — og en Steg ſom denne!

Fruen
(leende).

Ja, De har Ret! Vi lure ſelv derpaa.

Juſtitsraaden.

Ja vi! men den er altfor god for hende.
— Hør nu, hvad jeg vil gjøre. Jeg vil gaae —

Fruen.

Ja, det er klogt.
(Affides).
O gid han vel var borte!

Justitsraaden.

— Og tale med min Kone, med min Dorthe.

Fruen.

Gjør det!

Justitsraaden.

Naar hun nu ogsaa grunder
Og speculerer — — ja, hun har Forstand!

Fruen.

Jo, om hun har!

Justitsraaden.

Ja, det er intet Under,
Kanskee De mener: jeg er hendes Mand.
— Haha! — Adios da!

(Gaaer ud af Havedøren).

Fruen
(affides).

Godt, at vi fik ham herfra.
— Historien begynder mig at pine.
Om nu min Broders Følelser for Trine
Er grundet i, hun skriver Vers — hvad da?
Da han var yngre, var han selv Poet.
Hvis han ved dette Slægtskab fandt sig truffet,
Og saa med Eet bemærker, han er skuffet —
Jo, det var deiligt, det! Men skeet er skeet!

Petrine
(nærmer sig hende).

Hør, Tante, gi'er du Onkel Ret?

Fruen.

Hvori?

Petrine.

Nu deri, at din Broder ei som vi
Kan føle Kjærlighed, fordi
Han mangler Tid dertil. Hvorledes
Kan Kjærlighed behøve Tid?
Du selv har sagt, den er en Aand, der bredes
I Held og Medgang over al vor Id;
Og den forstyrrer ikke; den bevarer
Vor Sjæl i Ligevægt ved Arbeid som i Farer.
— Kan du erindre, hvad saa tidt
Min Moder sagde, naar jeg sang og spilled'?
At hendes Sjæl, ved Tonerne formildet,
Ihvad hun foretog sig, stemtes blidt.
— Og det er vist med Kjærlighed det Samme:
Den følger som et Accompagnement
Med alle Dagens Sysler; som en Sang
Opliver, naar jeg sidder ved min Ramme.

Fruen
(affides).

Ak Gud! nu kommer det til min Fortred:
I hendes Hjerte Lynet er slaaet ned.

(Høit).

Ih nu, din Onkel skjæmtede maaskee.
— Men hør, bliv du nu her, imens jeg søger
At faae min Broder fat.

(Affides).

Jeg maa dog see,
Om Det, jeg frygter, er en falsk Idee,
Om Amor solo eller om Apol
I dennes Selskab i hans Hjerne spøger.

(Gaaer ud af Havedøren).

Fjerde Scene.

Petrine. Siden Eliſe.

Petrine
(efter et Ophold).

Mig er saa tydelig den mindste Fold
I dette Hjerte, som min Onkel stedse
Vil lede til sin egen Interesse.
Ak, han, der af Naturen er saa varm,
Saa mandig og bestemt, ham kan man ikke lede!
Da jeg paa Veien gik med ham dernede,
Jeg fandt mig styrket, lænet til hans Arm.
Det var mig, som — ihvad det skulde gjælde —
Jeg kunde trygt til ham mit Hoved hælde.

(Bliver staaende i Tanker, til Eliſe kommer ind).

Ak, er du der, Eliſe! — Du har grædt?

Elise.

Ja, lidt; nu føler jeg mig mere let.

Petrine.

Aa, det er ikke værdt at græde. — Hør,
Bryd dig om Intet! vær ved godt Humeur!

Elise.

Hos Onkels har de gjort mig det saa broget!
En siger, at det er et Held,
Som ønskes af Enhver — nu ja, det veed jeg vel.

Petrine.

Aa, derfor!

Elise.

Onkel siger, han har vaaget
Og sørget for mig i min Faders Sted.
Hans Tale først imorges endtes med:
En Amtmand kan man ikke nægte Noget.

Petrine.

Hvad vil du bryde dig om det!

Elise.

Javist!
Men . . . men, man bliver reent confüs tilsidst.
Hvad mener du, jeg skulde gjøre?

Petrine.

Jeg?

Ja, jeg ... I denne Sag kan rigtigt Ingen raade
— Ifald du ...

(Standser).

Eliſe.

Nu, ifald ...?

Petrine.

Ifald du overmaade
Var ...

Eliſe.

Hvilket?

Petrine.

Var forelſket i ham ...

Eliſe
(ryſter paa Hovedet).

Nei!

Petrine
(forſkende).

Men dog du holder af ham paa en Maade?

Eliſe.

Jeg veed ei rigtigt ſelv. Han er en Mand,
Som Alle boie dybt ſig for. Hans Stand
Er glimrende, for glimrende for mig.
Ak, ſaa fortroligt, aabent ſom med dig
Jeg kunde aldrig talt til ham. Hans Sprog
Er ei ſom Andres. Han er jo ſaa klog,

Saa kundskabsrig. Mig falder Aanden svær,
Jeg føler mig beængstet, er han nær.
Naar jeg skal svare ham, jeg kommer ud af Tact;
Mig synes flaut og dumt, hvad jeg har sagt.
— Erindrer du, hvor tidt i gamle Dage
Vi sad med vor Cousin August, vi To,
Og sladdrede med ham i uforstyrret Ro;
Hvorledes snart vi græd og snart vi loe,
Som Søskende, der dele Lyst og Plage.
— Ak nei, Petrine, saadan som med ham
Kan Ingen tale med en Amtmand Gram.

Petrine.

Hvad talte han da om med dig paa Veien?

Elise.

Ja, hvad veed jeg! Jeg følte mig geneert
Og angst tilmode — det var reent forkeert!
— Jeg syntes ogsaa, han var selv forlegen.

Petrine.

Han talte vel om det, du veed . . .

Elise.

Hvorom?

Petrine.

Om . . . nu jeg mener, om han ikke kom
Med Noget om . . . du veed jo . . . om Partiet.

Elise.

Nei, Gud skee Lov, for det blev jeg befriet.

Petrine.

Hvad har du da besluttet?

Elise.

Hvad jeg har —?
Slet ingenting. Man spørger mig jo ikke.
Min Taushed har man udlagt som et Svar.

Petrine.

Hvorfor du tier, veed jeg heller ikke.
Tael du med Onkel; han er jo saa god!
Det har jeg aldrig tænkt, det var hans Mening,
At han vil twinge dig til den Forening,
Ifald den ... virkeligt er dig imod.

Elise.

Imod! Nu ja —!
(Efter nogen Betænkning).
Saa mener du, at jeg
Skal sige ligefrem til Onkel Nei?

Petrine.

Det har jeg ikke sagt. Men jeg ... jeg mener,
At du ... ih nu, at Tantes Bro'er fortjener
Et udeelt Hjerte. — Gjælder det om dit?
Er — vær oprigtig — er dit Hjerte frit?

Eliſe
(falder hende om Halſen).
Ak, ſøde Trine! nei, jeg troer det ikke.
Du veed jo nok . . .

Petrine.
Auguſt?

Eliſe
(holder hende paa Munden).
For Guds Skyld, tie!

Petrine.
Hvorfor?

Eliſe
(bedende).
O tie!

Petrine.
Hvad ondt er vel deri?

Eliſe.
Naar Onkel anede det, her vilde ligge
Et Huus —

Petrine.
Hvad ſiger da Auguſt dertil?

Eliſe.
Auguſt? Hvor kan du . . . ak, jeg troer, du vil . . .
Nei, der ſkal Ingen vide det! Jeg gjemmer
Det ſom en Helligdom, hvis Fryd og Qval

Kun jeg, og i min Ensomhed, fornemmer.
Jeg blev ulykkelig, hvis Nogen stjal
Min Hemmelighed fra mig. Ikkun du,
Min egen søde Trine, du skal vide,
Hvad jeg har lidt og maa bestandigt lide.

(Græder).

Ak, du er lykkelig, hvis Haand er fri endnu!
Var jeg i dit Sted! Ingen paa dig tænker!
Mens jeg —!

Petrine.

Fat Mod! Staaer jeg dig ikke bi?
Troer du, jeg taaler, at man krænker
Min Søsters Hjerte? — Hør, kom ud med i det Frie!
Man mærker, du har grædt —

(Aander paa sit Tørklæde og giver hende det).

Hold det til Øiet,
Saa bli'er det godt.

Elise

(med et Suk).

Ak nei!

Petrine.

Jovist! Vær nu fornøiet,
Og haab det bedste! — Kom! mens Luften kjøler
Og tørrer af din Taare, vil' vi gaae
Og tale om, hvad vi kan hitte paa.

(Mens hun tager hende om Livet og gaaer hen mod Havedøren).

Ja, tro mig, søde Lise, at jeg føler
Og deler din Bekymring som min egen.

Eliſe
(ved Udgangen).
Der er Auguſt! For Guds Skyld, lad,
Som om der Intet var ivejen.

Femte Scene.

Eliſe. Petrine. Auguſt.

Auguſt
(kaſter fortvivlet ſin Hat paa Bordet).
Nu troer jeg ſnart, at jeg er lagt for Had
I Huſet her, ſom jeg idag behandles.
Hos Onkels er' de tauſe ſom en Muur,
Og Tante, der var venlig før, ſeer ſuur.
Her kan man til en Mumie forvandles.
(Seer paa dem).
Hvad gaaer der nu af Jer? Hvorfor ſaa ſtille?
I er' de Rette! Jeg har tænkt, I vilde
Strax falde mig om Halſen, naar jeg kom.
Jo pyt! I bryde Jer nok ſtort derom.

Petrine.
Du gjør os Uret.

Auguſt.
Gid det var ſaa ſandt!
Jeg er dog aldrig rigtig glad, undtagen
Naar jeg er her hos Jer — og midt iblandt
Den Kreds, der holder af mig, det er Sagen.
Er det forbi, ſaa lukker jeg min Dør.

Petrine.

Vi holde jo af dig.

Auguſt
(fornøiet).
Gjør I? Som før?

Petrine.

Naturligviis.

Auguſt.
Det kan jeg lide! — Hør!
(Fortrolig, rykkende dem hen til ſig).
I veed nok neppe Grunden til, jeg kom?

Petrine.

Du vil beſøge os og ſee dig om.

Auguſt
(hemmelig).
Jeg kommer for at gifte mig.

Petrine.
Gjør du?
Med hvem?

Auguſt.
Det veed jeg ikke ret endnu.
Med En af Jer.

Petrine
(leer).
Det var et Held endda!

Auguſt
(til Petrine).

Du vil vel ikke ha'e mig?

Petrine
(ſom før).

Nei.

Auguſt.

Jaja!
Jeg veed desuden nok, Eliſe ta'er mig.
(Tager Eliſes Haand).
Ei ſandt?

Eliſe.

O ſlip mig!

Auguſt.

Gjør du ikke? ſvar mig!

Eliſe.

O ſlip!

Auguſt.

Men ſiden naar er' I da blevne,
Du, Trine, Tanté ſelv med Eet ſaa trevne?
Da vi ſpadſeerte, var det ligedan.
Det var jo Alt, jeg kunde pine
Et Ord af dig og af Petrine.
Ved Sligt man kan jo miſte ſin Forſtand.
— Eliſe, det er Alvor, hvis du vil,

Og holder Noget af mig, saa slaae til.
Med Onkels Kone har jeg nylig talt —

Petrine.

Hvad svared' hun?

Auguſt.

Hun sagde, det var galt,
Og at jeg selv var gal, at dette Skridt var vigtigt —
Man kjender nok de Gamle. Naar blot du,
Eliſe, vilde svare mig oprigtigt.
Jeg veed, du holder af mig; ikke sandt?
Selv om du er lidt sippernip iblandt.
Jeg har eiheller vidſt det førend nu.
Men da jeg kom idag og saae dig her,
Blev jeg fornøiet som i gamle Dage.
Ja, selv fordi du var en Smule sær,
Jeg ønsked' mig den svundne Tid tilbage.
Jfald du nu mig svarer mildt —

Eliſe
(beklemt).

O Gud!

Auguſt.

Saa fører jeg dig hjem til Mit som Brud —
O, svar mig!

Eliſe
(efter nogen Overvindelſe og næſten fortrydelig).

Vil du vide det partout,
Min Haand er — lovet bort.

August
(bestyrtset).

Hvad siger du?
Til hvem?

Petrine
(med lav Stemme, mens Elise vender sig bort og græder uden at svare).

Til Tantes Broder.

August.

Hvad? til Gram?
Det er vel ikke muligt! Du til ham?

Elise
(grædende).

Det er kun altfor vist.

August.

Saa lad mig gaae!
Det er forbi!

Petrine.

Hvorfor just gaae?

August.

Jeg maa.

Elise.

Det kan jeg ikke see. Om ogsaa han
Har faaet det Indfald —

August.

Nei.

Petrine.

Brug din Forstand.

August.

Nei, naar I vidste . . .! Han er min Rival!
Han, som jeg skylder Alt! Han, der saa brav sig viste,
Da ved min Faders Død jeg Alt forliste.
Han satte fast for mig en Capital;
I to Aar holdt han mig i Kjøbenhavn
Og fremmede ved Raad og Daad mit Gavn —
Nei, nei!

Petrine.

August, vær dog fornuftig, hør!

August.

Nu først forstaaer jeg, hvad han meente før!
Af den Grund raadede han mig at frie
Til Trine —

Petrine.

Hvem? til mig?

August.

Men hvor honnet!
Da jeg holdt fast ved dig, han gav mig Ret.
Og nu — nu skulde jeg saa lumpen og saa slet —
O fy!

(Gaaer hestigt op og ned).

Petrine
(affides).
Han ſkulde frie til mig! Det ligger
Herinde tungt ſom Bly og ſom en Naal det ſtikker.

Sjette Scene.

De Forrige. Fruen (fra Havedøren).

Fruen.
Ah, er' I der! Hvorledes ſtaaer det til?
(Pigerne ſee tauſe ned for ſig, og Auguſt bliver ved at gaae op og ned).
Hvorfor ſaa tauſe? — (Affides). Jeg kan gjætte:
Et omt Mundhuggeri! en kjærlig Trætte!
(Høit).
Hvad ſiger du, Auguſt?

Auguſt.
Hvad jeg? . . . Jeg vil . . .
Jeg har beſluttet . . . Tante . . . jeg . . . Farvel!
(Render ud af Havedøren)

Fruen
(affides).
Ih, at den Galfrands gik, var jo et Held!
Jeg venter paa min Bro'er, og ſaae, han kom dernede.
(Høit).
Hør, Børn! gaaer I nu ind! gjør' Alting rede,
Ifald der kommer Fremmede.
(Eliſe og Petrine gaae ind tilhøire).

Der farer
En Gysning over mig, saa tidt
Jeg husker den poetiske Credit,
Hun staaer i, men hvortil hun ikke svarer.
Jeg frygter næsten, jeg er gaaet for vidt.

Syvende Scene.

Fru Martin. Gram (fra Havedøren).

Gram
(har i Haanden en Bouquet Blomster i Papir, som han lægger fra sig paa Bordet ved sin Indtrædelse. Han er i godt Humeur).
Her har du mig igjen.

Fruen.
O, hvilken smuk Bouquet!
Er den til mig?

Gram.
Til dig! Du harcellerer.
En Søster aldrig man med Sligt tracterer.

Fruen.
Nu, hvem er da den Lykkelige?

Gram.
Gjæt!

Fruen.
Ih nu . .

Gram.

Petrine.

Fruen.

Saa?

Gram.

En Digterindes
Bevaagenhed kan bedst ved Blomster vindes.

Fruen
(noget flau).

En Digterinde! ja, ifald hun var . . .
Det er hun ikke. Hvad den lille Nar
Imellem falder paa, det er kun Spøg.
Hun har forsøgt . . .

Gram.

Er det et blot Forsøg,
Det Digt, som du har viist mig? — Det er smukt,
Er fuldt af Følelse! Det er en Frugt
Af ingen simpel Færdighed. Der gives
Ei mange Digte med en saadan Glands,
En saadan Simpelhed, en saadan udtrykt Sands
For Landskabs-Characteren hertillands.
O, det er mere værdigt Laurens Krands,
End hvad der tidt af Laugs-Poeter skrives.

Fruen.
(afsides).

Ih, du min Skaber! Alt mit Blod bli'er Is.

(høit).

Du er jo uudtømmelig i Priis.

Gram.

Men det er jo isandhed høist mærkværdigt,
Et Phænomen som dette: skjøn som hun,
Saa fiint et Væsen, et saa høist elskværdigt —

Fruen
(smilende).

Du har alt mærket —

Gram

Man behøver kun
Et Par Minuter for at blive vaer
Den Aand, der er i hvert af hendes Svar.
— See, kjære Søster, det er det, jeg priser:
Hun er poetisk, har en fiin Forstand,
Som uden Forbeholdenhed hun viser;
Men Sjæleus Uskyld, Diamantens Vand,
Er som det Element, det stille Rige,
Fra hvilke Poesiens Straaler stige.
— Og det Talent, hun har, er ualmindeligt.

Fruen
(affides).

Han er forrykt. Ifald jeg kan,
Maa jeg dog rette lidt paa hans Forstand.
(høit).
Kun Skade, det er ikke rigtig qvindeligt
At skrive Vers, at dyrke Poesie.

Som Kone for sin Mand, som Husets Regentinde,
Som Børnenes Opdragerinde
Man kommer ikke langt med Sværmeri.

Gram.

Du troer . . .? — Javiſt, en Digterindes Liv
Ei offres ene kan til Mandens Dage.
Hun gjør en ſlet Figur ſom Moder og ſom Viv;
Og egentligt er Manden at beklage.

Fruen
(afſides).

Naa Gud ſkee Lov! han har dog lidt Forſtand tilbage.

Gram.

Dog har Naturen, troer jeg, lagt
I hendes Sjæl for Alt den ſamme fine Tact.

Fruen
(afſides).

Beundringsværdig, Amor, er din Magt!
(Høit, prøvende).
Paa denne Maade min Hr. Broder kunde
Gaae ind paa mine Planer —

Gram.

Ingenlunde.
Du mener vel dit Giftermaals-Project?

Fruen.

Ja, det er et Partie, jeg dig kan unde.

Gram.

I Fruentimmer er en egen Slægt
Af Mennesker. I har i Grunden stedse
Kun een naturlig Hoved-Interesse.

Fruen.

For hvad da?

Gram.

For et Kjærligheds-Partie.
I kan ei tænke Jer, at man som vi
Kan føle varmt, kan tage Deel i Alt,
Der angaaer en saa elskelig Gestalt,
Foruden at man er forelsket. I
Formaae kun Eet af To: til Sværmeri
At føle Kjærlighed; hvis ei, at flette
En lille Kurv. I ende med en Trætte,
Med Ligegyldighed, med Plageri;
Hvis ikke, med en — Amourette.

Fruen.

Min Ven, saalænge Brystet føler ungt,
Er netop derfor Følelserne stærke,
Fordi de samle sig i eet og samme Punct.

(Ironisk).

Dit Hjerte, vil jeg troe, og kan man mærke,
Er velforvaret; men — tag dig iagt!
Utrolig stor er Følelsernes Magt.
Man skal jo af sin Samtid lære:

Er Tidens Tegn det Revolutionaire,
Saa vogt dig! — Er der Oprør her —

(Peger paa Hjertet).

Gram.

O tie!

Mod Følelsernes Tyrannie
Er jeg forskandset med — Philosophie.

Fruen.

Forskandset? troer du?

Gram.

Ja — vær uden Frygt!
Det er ei Kjærlighed, som jeg har søgt.
Det glæder mig, naar mine Tanker skiftes
Med en elskværdig, ligestemt Natur.
Jeg er for gammel til at gjøre Cour.
— Et Pigebarn som hun bør heller ikke giftes.

Fruen

(affides).

Nu har jeg hørt det med!

(Høit).

Aa ja, saamænd!
Men apropos! giv mig det Digt igjen —

Gram

(lader, som han seer efter).

Naa Digtet . . . ja . . . nu har jeg lagt det hen . . .

Fruen
(affides).
Han vil ei ud dermed.
(høit).
Jaja, min Ven!
Det har jo ingen Hast

Ottende Scene.

De Forrige. Daniel og siden Auguſt, begge fra Havedøren.

Daniel.
Hr. Amtmand! her er Bogen.
Nu har jeg fundet den. Den laae i Krogen
Af Wienervognen under Sædet.

Gram.
Godt.
(Daniel gaaer).

Fruen.
O lad mig see!

Gram
(uden at give hende den).
Et Bind af Walter Scott.

Fruen.
Det var fortræffeligt! Man har sin Hyre
Paa Landet med at skaffe sig Lecture.

Kom hid med den, saa svøber jeg den ind
Med lidt Papir omkring det smukke Bind.
Den er dog vel til mig?

Gram
(forlegen, idet han putter den i Lommen).

Nei, ikke denne;
Men . . .

Fruen
(lader gnaven).

Den er sagtens med bestemt for hende.

Gram
(godmodig).

Lad det nu være godt.
(Auguſt lader sig see i Havedøren, men vil gaae igjen).

Fruen.

Auguſt! hvorhen?
Du kommer juſt som kaldet. Du kan blive
Og snakke med ham. Jeg maa gaae igjen.
(Afsides til Gram).
Hør nu, Johannes! glem saa ei at give
Mig Verſet, naar du nu har læſt det.

Gram.

Vel.

Fruen.

Jeg ønsker ikke, at det skal spadsere
Omkring blandt Folk. Det er en Bagatel.

„Man læser det engang og husker det ei mere;“

Som du jo selv har sagt.

Gram.

Javist —

Fruen.

Farvel —

(Standsende, skjælmsk).

Ja, — skulde saa dit Hjerte rebellere —

Gram.

Men, kjære Søster —

Fruen.

Saa betænk, vor Tid
Blev rystet af den samme store Strid.
Hvorhen vi saae, man overalt begjærte
At sættes i Naturens Ret igjen.
Man vil emanciperes — mærk, min Ven!
Og lyd mit Raad: emancipeer dit Hjerte.

(Gaaer ind).

Gram.

Jeg tænkte nok: man er paa Stedet skudt,
Fordi man bringer Skjønhed sin Tribut.
Men nei, hun feiler!

(Til August, der nærmer sig).

Nu, August, hvad bringer

Du mig for Nyt? (Seer paa ham). Du er jo melancholsk.
Hvad feiler dig?

August.

Aa, jeg har brændt min Finger.

Gram.

Og klynker som en Fugl med brændte Vinger.
— Hvad er der skeet?

August.

Aa, jeg er reent catholsk
I Hovedet.

Gram.

Hvorfor?

August.

Ja, jeg er snavs idag.

Gram.

Nei, nei! Du feiler under fremmed Flag.
Tael frit.

August.

Og her er reent fordømt herude.

Gram.

Hvor kan du sige det! Her er saa smukt!
Kan Solens varme Straaler, der bebude
En frugtbar Sommer, ei faae Bugt
Med din Tungsindighed? — Her er saa stille,

Saa hjemligt og saa godt! — Vær oprømt, Ven!
Adspred dig! skaf dig Noget at bestille,
Saa vedder jeg, du bli'er cureert igjen.
Forelsk dig, om du vil —

(ved en pludselig Idee-Association).

Men apropos!
Du vil jo gifte dig. Med hvem nu af de To?
Har jeg kun drømt det, eller med Elise?

August.

Javist! — Det var et Indfald, en Caprice —

Gram.

Hvorfor Caprice?

August.

Jo, jeg har betænkt,
Hvad du har raadet mig: at tage Trine.

Gram.

Har jeg?

August.

Javist; og naar man ta'er det strengt,
Saa er det eens; hun er jo min Cousine,
Og hende kan jeg faae.

Gram

(forundret).

Kan faae?

Auguſt.

Aa jo!
Vi er' fra gammel Tid bekjendt, vi To;
Hun ſiger ikke nei.

Gram.

Hvad ſkal jeg troe?
Du ſværmer for Eliſe, flagrer ſaa
Fra hende til den Forſte, du kan faae.
Fy, det er Letſind! Du bør agte paa
Betydningen, der er i ſlig Forening.

Auguſt.

Men før var du jo ſelv af anden Mening.

Gram.

Ja, det var dengang ... det vil ſige ...
Jeg kjendte jo ſaa lidt til denne Pige.
Nu har jeg talt med Liſe. Hun er brav,
Et Pigebarn, der ſøge ſkal ſin Lige;
Og perfectibel! hun i Værd vil ſtige,
Hun blive vil din Alders Støtteſtav.

Auguſt
(affildes).

Ak, han har Ret!

Gram.

Thi hun er from og mild;
Og det er godt for dig; du er lidt vild.

Auguſt
(affides).

Hvor han er ædelmodig! Hvilken Iver!
(Høit, omfavnende ham).
O, du er brav og ædel, meer end jeg!
Og evigt jeg din Skyldner bliver!

Gram
(forvirret).

Hvorledes?

Auguſt.

Du har viſt mig Pligtens Vei.
Jeg veed, hvad jeg bør gjøre. Jeg ... ifald
Jeg frier ... jeg gaaer hen til min Couſine.
Det er beſtemt: jeg frier til Petrine!
(Vil rive ſig løs).

Gram
(holder paa ham).

Det ſkal du ikke —

Auguſt.

Jo, jeg bør, jeg ſkal!

Gram.

Nei, nei!

Auguſt.

Jeg elſker hende!

Gram
(ſom ovenfor).

Men ſaa hør!

Auguſt

Du ſkal ei overtale mig — jeg bør!

(River ſig løs og løber ud).

Gram.

O, denne Fuſentaſt! Han er iſtand at rende
Som til et Kegleſpil og frie til hende.
Det maa forhindres!

(Gaaer mod Udgangen).

Niende Scene.

Gram. Fru Martin (fra ſine Værelſer).

Fruen.

Gaaer du allerede?

Gram.

Jeg kommer ſtrax paa Øieblikket.

Fruen.

Vent!

Du ſeer urolig ud. Hvad er der hendt?
J talte høit, ſom om J vare vrede.

Gram.

(affides).

Jeg maa dog ſpørge —

(Høit).

Nu, Auguſt fortalte,
At han vil frie til Trine.

Fruen.

Ja — og du?

Gram.

Jeg dadlede ham ligefrem. Jeg kaldte
Ham for en Fusentast —

Fruen.

(afsides).

Min Broder er jaloux!

Det var jo skjønt!

(høit).

En Fusentast, fordi
Han frier til Petrine! Hvilken Tale!
Det er jo ret et passende Partie.

Gram.

(hidsig).

Javist! I Fruentimmer er' som gale,
Naar I kan koble sammen. Hvor kan han
Vurdere dette Barn? Har han Forstand
Paa et saa fiint, saa yndigt Væsen —

Fruen.

Kjære!

Det kommer nok; det vil ham Tiden lære.

Gram.

Det kommer ikke, siger jeg.

Fruen.

Kan være.

Men han er jo en ung og vakker Mand.
— Du vil jo ikke tage hende.

Gram.

Jeg?

Fruen.

Ja, vi har talt derom; du sagde Nei.
Og jeg kan ei fortænke dig deri.
Mig huer ei den Dyrken Poesie,
Den Skriven Vers —

Gram.

Da veed jeg dog for Fanden,
Fordi hun skriver Vers, er han just ikke Manden,
Der passer sig hende.

Fruen.

Nei.
Men jeg har tænkt: August er i en Vei;
Han faaer sin Onkels Eiendom engang;
Han arver ham —

Gram.

Et skjønt Raisonnement!

Fruen.

Ja, kjære Ven, man har sin Plage
Med Pigebørn, at faae dem anbragt vel.
En Frier som August kan ansees som et Held,

Som En, der ikke kommer alle Dage.
Hvor finder man en Svigersøn, der passer
Til os, til Pigebarnet accurat?
Der findes Feil i alle Classer —

Gram.

Javist, du er en herlig Advocat!

Fruen.

Hvad har du da imod ham?

Gram
(efter en Pause, med Resignation).
Du har Ret!
De Feil, han muligt har, forandres let.
Gjør, hvad I vil — Du kjender begge To.
Men — synder da Petrine ham?

Fruen.

Aa jo!
De var' jo Legekammerater.

Gram.

Saa?
Ja, det er sandt.

Fruen
(affides).
Han smager dog derpaa.
(Høit).
Jovigt vil jeg nu see til at finde
Augusts og høre, hvad han har ifinde.

I slig en Sag man bør forsigtigt gaae;
Og — det er sandt, Petrine skal jeg sende
Herind. Du har jo en Bouquet til hende.

Gram.

Godt! godt!

Fruen.

Du har jo sagt: En Digterindes
Bevaagenhed kan bedst ved Blomster vindes.

Gram.

Javist — jeg veed —

Fruen.

Saa gaaer jeg.
(Affides).

Paa min Ære,
Det gaaer jo ret charmant med vor Affaire!
(Gaaer).

Gram
(ene).

Hvad vil jeg egentligt? Hvad er min Agt?
Hvi vil jeg sætte mig mod en uskyldig
Forbindelse? Hvad ligger der vel Magt . . .
— Ak nei! hun er mig ikke ligegyldig!
Forstand, Erfaring er en daarlig Vagt.
Naar Ungdom, Skjønhed virker gjennem Diet,
Da bliver selv en fast Beslutning bøiet,
Og giver efter for den søde Magt.
— Hun er en Perle. Jeg har aldrig end

Saaledes følt mig dragen hen.
Hun er et dybt Gemyt, en stille Sjæl, der svømmer
I en poetisk Verden, hun sig drømmer.

(Efter et Ophold).

Min Søster siger, det er ikke gvindeligt
At skrive Vers. Men nu en slig Natur,
Der synger fordringsløs, og som en Fugl i Buur?
— Og dog, jeg føler, at evindeligt
Den Tanke sagte vil sig stjæle frem:
Hun skriver smme Digte — men til hvem?
Kan hendes Mand forlange, at hun vier
Til ham alene Hjertets Sværmerier?

(Gaaer i Bevægelse op og ned).

Et Fruentimmer, der gjør Vers — nei, nei!
Det er ei ret naturligt. Hun kan ei,
Som vi, uhindret, uforkrænket stige
I Følelsernes vidtudstrakte Rige.
Det fine Væv, hvoraf hun selv bestaaer,
Vil synderrives, mens hun stræber efter
At forske ud dets Væsen og dets Kræfter,
Og i sin egen Skabning hun forgaaer.

(Tager Digtet frem).

Hvad kan jeg vente? — Disse Vers er' gode.
Hvad bliver Følgen af et sligt Talent?
Jeg bliver gift; min Kone bli'er bekjendt.
Da hun er ung og smuk, hun kommer snart i Mode.
Man flokker sig om hende; man gjør Cour;
Man smigrer, skriver Digte, for at vinde
Et Haandtryk af den unge Digterinde —

Og Sjælens Glans, en fordringsløs Natur
Vil snart i Viraks-Duft forsvinde.
Hun føler sig, hun fører Ordet;
Mit Huus vil blive propfuldt af Genier.
Til Middag sætter hun Jean Paul paa Bordet;
Min Aftensmad er Byrons Poesier.
Hun giver Nytaarsgaver ud
Fra danske Digterinder — frie mig Gud!
Jeg dræbes af Sonet og af Canzone,
Mens Ingen agter paa den stakkels Mand —
Nei, Gram, det gaaer i Evighed ei an!
Alt Andet før, end en poetisk Kone!

(Gaaer mod Udgangen, men standser ved at see Petrine komme ind derfra).

Tiende Scene.

Gram. Petrine.

Gram
(affides).

Der er hun!

Petrine
(affides).

Han er her!

Gram
(som før).

Det var fatalt!

Petrine
(som før).

O, var jeg langt herfra!

Gram
(betragtende hende, afsides).

Hvor idealt,
Hvor reent-poetisk er ei dette milde,
Besynderlige Væsen!
(Høit, nærmende sig hende).
De befandt
Dem vel, jeg haaber, ovenpaa vor lille
Spadseretour?

Petrine
(med et Knix).

Jo Tak!

Gram
(afsides).

Hun har iblandt
En musikalsk Betoning i sin Stemme.

Petrine
(der i sin Forlegenhed har nærmet sig Bordet, seer Bouquetten).

O, hvilke smukke Blomster!

Gram
(først hurtig, siden standsende).

Det er sandt,
Jeg har . . . jeg vilde vise mig galant;
De er' til Dem.

Petrine
(behagelig overrasket).
Til mig? — O, Tak! dem skal jeg gjemme.

Gram.
De har jo sagt, De elsker Blomster. Disse,
Fra Soegaards, er' nok sjeldne.

Petrine.
Ja tilvisse.

Gram.
Jeg elsker Blomsterne som Poesie;
Et Slægtskab, synes mig, forbinder begge,
Og samme Følelser de hos mig vække
Som ved en uvilkaarlig Sympathie.
Hvis Rosen er et Elskovs-Digt, Kjærminden
Et resigneert, veemodigt Afskeds-Ovad,
Er Lilieconvallens zarte Blad
Et Digt, som Vennen skriver til Veninden.
En Tulipan er et Geburtsdags-Digt,
Lidt kantet, haardt, som Skik og Brug med Sligt —

Petrine.
Det er vel ikke Deres Alvor.

Gram.
Jo.
Den tydske Digter Novalis, der siger,
At Duften fra de stille Blomsterriger
Er Jordens stumme Sprog, bestyrker denne Tro.

Fra Lilien, fandt jeg, fra dens Blomster-Urne
Som Hymnens Hosianna Duften brød;
Mens fra en Klynge Natvioler lød
For mig en øm og klagende Notturne.

Petrine
(eftertænkende).

Ja . . . De har Ret . . . jeg troer, jeg fatter Dem.
— En Aster, der saa silde kommer frem
Og først, naar alle Blomster døe og svinde,
Er da som Digtet til en Afdøds Minde.

Gram.

Jeg mærker, De er alt trængt ind deri.
(Med en Bøining).
Ja, naar man er poetisk stemt som De,
Man fatter let en Gjenstands Poesie.
(Efter en lille Pause).
De har vel aldrig skrevet Digte?

Petrine.

Jeg?
Jeg har probeert engang, men jeg kom ingen Vei.
Jeg søgte Riim paa St. Helenas Helt;
Det eneste, jeg fandt, var Lys fra Christiansfeldt.

Gram
(afsides).

Hvor hun er skjælmsk! — Jeg maa dog prøve paa,
Hvor vidt hun i Forstillelse kan gaae.

(Høit, idet han tager det skrevne Digt frem).

For nylig fik jeg nogle Vers at see,
Der ret behage mig. De kjender dem maaskee —

Petrine.
(seer derpaa).

Ja dem! det troer jeg! — Haanden er min egen.

Gram
(aflides).

Det var som Pokker! Ei engang forlegen.
(Høit).
Nu troer jeg næsten, det er Dem, der spøger.

Petrine.

Nei, det veed Gud —

Gram
(aflides).

Det er en Smule stivt!
Hvordan vil hun først lyve, bli'er hun gift.
(Høit).
De skriver ikke Vers?

Petrine
(forvirret).

Jo, jeg forsøger . . .
Jeg vil forsøge, naar jeg bare kan.
(Aflides).
Det er forskrækkeligt som han
Har Interesse for de Fruentimmer,
Der skrive Vers.

Gram.

En Pige med Forstand
Erkjender Digterkronens falske Glimmer,
At denne Lyst kan aldrig holde Stik.
Der er saa Meget, der gjør Sagen broget:
At kjende vel til Numerus i Sproget,
At være vel bevandret i Metrik,
Dialectik, Rhythmik og Poetik
Og — —

Petrine.

Gud bevares! hvad er det for Noget?

Gram.

Ja, uden det man skriver hen i — Taaget.

Petrine.

Men jeg har aldrig troet, det var saa svært.
Saa takker jeg for mig. Det faaer jeg aldrig lært.

Gram

Et Fruentimmer vil erkjende let,
At denne Kunst sig vanskeligt forener
Med hendes Kald.

Petrine
(fornøiet).

Ja, det er det, jeg mener.
Men saa forstaaer jeg ikke ret . . .
Paa Veien talte De om Diamanter,
Der i et ædelt Bryst er skjult og gjemt

Og glimre stille der. — Jeg veed bestemt,
De *røste* qvindelige Dilettanter.

Gram
(hastig).

Ja dengang . . . Nei, jeg be'er, De tager Feil deri.
Jeg sagde, Poesie forskjønner Livet
Som Tegning, Sang, Musik og Malerie.
I disse har vor Genius os givet
En Trøst imod vort Livs Melancholie;
Skjøndt Ingen falder paa at componere,
At være Maler; dertil hører Mere.
— Forlader Dilettanten sit Gebeet,
Da mister han hiin milde Trøst med Eet,
Og en ufkyldig Syssel bliver da
En *Feil*, man ønsker ham befriet fra.
Og vil et *Fruentimmer* træde frem
Som Digter — —

(Standser pludselig ved at kaste et Blik paa hende).

Men jeg taler jo til *Dem*;
Dem vil en rigtig Tact fra Sligt bevare.

Petrine.

Nei Gud! med *mig* har det vist ingen Fare.

Gram
(med et ømmere Udtryk).

Tilgiv, jeg beder! Deres Ven
Blev af sin Iver revet hen.
Det forekommer mig som Synd at tale

Til Dem om Feil; hvad Feil har De?
Hos Dem er Alt løst op i Harmonie.

Petrine.

Ak Gud, nei, dermed tør jeg ikke prale.
Uagtet — jeg har ofte tænkt derpaa,
Hvad Feil jeg har, da Hver skal have sine.
I Skolen, naar man sagde til os Smaa,
Vi havde Feil, saa søgte jeg om mine,
Men fandt ei rigtigt ud, hvori de laae.
Jeg var jo flittig, lærte, hvad jeg skulde;
Jeg havde mine Meddisciple kjær;
Jeg hørte ikke til de Ondskabsfulde,
Var aldrig næsviis; jeg var ikke tvær.
Lidt uopmærksom var jeg vel i Skolen.
Jeg faldt i Tanker. Engang var jeg nær
Af Tankefuldhed faldet ned af Stolen.
— Da jeg blev ældre, hørte jeg igjen
I Kirken tale høit mod Feil og Laster,
Hvoraf vi Mennesker blev revet hen
„Hvor er' da mine?" spurgte jeg min Faster.
Men hun — hun loe mig ud og slog det hen.
— Oprigtig talt: Feil, tror jeg, har jeg ikke.
Det er vel ikke min Skyld. Det maa ligge
I mine Forhold; at jeg her
Med Kjærlighed behandles af Enhver.
Hos os er Alting fredeligt og stille;
Til store Feil er vel min Kreds for lille.
— En anden Sag med Mandfolk, der bestandigt

maa virke, stride, holde haardt imod,
Og staae paa deres Ret med Liv og Blod.
Hvad der hos os er Feil, hos dem er mandigt;
Hos dem kan smaa, tilgivelige Lyder
Gaae ubemærket med blandt store Dyder.

(vegende paa Gram).

At De kan have Feil, er ingen Kunst;
I Deres Stilling har man Sligt omsonst.
Men jeg —! I Hovedsagen, troer jeg snart,
Er jeg for ung endnu; det kommer siden.
Naar Aar og Alder melde sig med Tiden,
Saa faaer jeg sagtens med min Part.

Gram

(henreven, griber hendes Haand).

Nei, kjæreste Veninde! Dem betrygger
Mod Feil en Engel dybt i Deres Bryst;
Og kommer Aar og Alder, da han smykker
Med Uskylds Lilier Deres Lokkers Høst.
I Deres Tanke Poesien bygger,
Ei for at smigre Dem med daarlig Lyst:
Det er en Sang fra Deres Hjertes Fylde;
En stille Magt, vi uopfordret hylde.

(Slipper hendes Haand).

Forglem, hvad jeg har ivret mod! Forglem,
At jeg, hvis Liv er Savn og idel Kummer,
Formasteligt har villet vække Dem
Af Drømmen, der forsøder Deres Slummer.
Fra Dem gaae milde Straaler ud, der end

Gav dette Hjerte Følelsernes Styrke;
Men Skyer om min Pande dem formørke,
Og de gaae tabt for Deres Øen.

(Vender sig bort).

Petrine

(affides).

Ak Gud, han er bedrøvet!

(Gaaer efter ham).

Bliv! o bliv!
De har Bekymring. Kummer kan jo lindres.
Er Noget gaaet Dem imod?

Gram

(mørk).

Mit Liv
Har Intet, der er værdt, at det erindres.

Petrine.

Hvor kan De tale saa! — De vil blot ikke høre! . . .
Kan vi, der holde af Dem, Intet gjøre,
Der kunde jage Kummeren paa Dør?

Gram

Ak nei! det kan til Intet føre.

Petrine.

O, hvorfor ei? — Er man i slet Humeur,
Man trænger til et venligt Ord, der trøster.
Jeg veed det af mig selv. Naar jeg iblandt
Kan feile Noget, taler straxt min Søster
Og Tante godt for mig. Ja, det er sandt.

Gram.

O, sammenlign Dem ei med Deres Ven!
Dem har de bedste Genier forlenet
Et Liv, der glider mildt, idyllisk hen;
Og hvad De attraaer, findes her forenet.
Mit Liv er splittet ad, er mørkt og trist —

Petrine.

O, lad Dem sige! — Sæt nu, jeg har vidst,
Hvorfor De gaaer og græmmer Dem —

Gram
(forundret).

De veed —?

Petrine.

Jo, Tante selv — men bliv blot ikke vred —
Har talt til mig derom. Vi begge mene,
At det er ikke godt, De lever ene.

Gram.

Hvorledes? Har min Søster . . . og til Dem?

Petrine.

For eensomt, paastaaer hun, er Deres Hjem.

Gram.

Saa skulde jeg vel gifte mig?

Petrine.

Jeg troer.

Gram.

Ak ja, jeg veed, hun sørger for sin Bro'er.
— Med hvem da?

Petrine.

Ja, det veed jeg ikke.

Gram.
(afsides).

Hm!
Hvem troer hun? Lise? — Nei. — Sig selv dog ikke?
Ja, Noget, seer jeg, maa der bagved stikke.
(Høit).
Her kommer lutter Mariager frem.
For kort Tid siden gik August herfra;
Han kjedes ogsaa ved en ugift Stand.

Petrine.

Ja, det er sandt.

Gram.

Maaskee De veed det?

Petrine.

Ja.

Han talte netop nu derom.

Gram
(afsides).

Hvordan?
Mon han har friet alt til hende?

(høit)

Saa?

Og De . . . hvad har De svaret ham derpaa?

Petrine.

Hvad jeg . . .? Ih nu, han er jo ret et rart,
Velsignet Menneske; og han er liidt af Alle.

Gram

(affides).

Hun er forelsket i ham; det er klart.
Velan, til Byrde vil jeg ikke falde.

(høit).

Mig har han med betroet det idag.
Jeg veed, han elsker . . . at han har ifinde . . .
At . . . hvis min Søster giver ham sit Minde —

Petrine.

Og De vil tage Dem af denne Sag?

Gram.

Vær ubekymret! Jeg . . . skal gjøre Mit.

Petrine.

(tager hans Haand).

O, det var smukt af Dem!

Gram

(i Bevægelse).

O, min Veninde!

Ifald De . . .

(Fatter sig).

Jeg skal bruge min Credit
Hos vor Familie. Den er mig lidt forbundet.
— Undskyld mig nu. Jeg er her snart igjen.
I hvert Fald skal De agte Deres Ven.

(Affides, idet han gaaer).

Det er forbi! Det sidste Haab er svundet!

(Standses i Havedøren af den indtrædende Justitsraad).

Ellevte Scene.

De Forrige. Justitsraaden.

Justitsraaden.

Hr. Amtmand! Ah! — jeg søgte netop Dem.
Man savnede Dem her.

Gram.

Nu kom jeg hjem.
Jeg var gaaet ned til Søegaards.

Justitsraaden
(forstrækket).

Var De? Ei!
Besøgte De Familien?

Gram.

Af nei!
Hos Gartneren jeg kjøbte Blomster.

Juſtitsraaden.

Naa!
Ja, Blomſter, det er Noget, de forſtaae.

(Affides).

Velan! ſaa vil jeg gjøre, hvad min Dorthe
Har ſpeculeret ud, mens jeg var borte:
Berøre fiint Auguſt's Frieri
Og derved vække ham til — Jalouſie!
— Ja, Fruentimmerne, min Sjæl, er' fine.

Gram.

De vilde tale med mig?

Juſtitsraaden.

Javiſt. — Aa, Trine!
Gaae ud ſaa længe.

Petrine.

Jo.

(Gaaer ud af Havedøren).

Juſtitsraaden

(affides).

Men Sligt maa frem
Med Kunſt, med Fiinhed, med en Indgang. — Hm!

(Høit).

I England, hører jeg, har de Conſervative —

Gram.

Det har jeg læſt.

Juſtitsraaden.

— For Alvor gjort ſig ſtive.

Gram.

De vilde talt . . .

Juſtitsraaden.

Ah ja!

(Affides).

Saa maa det ud.

(Høit).

Ja, det er en Familie-Affaire —

Gram.

Og hvilken?

Juſtitsraaden

(med paatagen Ligegyldighed).

Min Niece kan ſtaae Brud,

Hvad Dieblik det nu ſkal være.

Gram.

Staae Brud?

Juſtitsraaden.

Ja, der er En, der holder an

Om hendes Haand; en meget vakker Mand.

Det er Auguſt.

Gram.

Auguſt!

Juſtitsraaden.

Det ſkulde man forſværge;
Men det er ſandt.

Gram
(afſides, i Bevægelſe).

Det er kun altfor ſandt!

Juſtitsraaden.
(afſides).

Han gi'er ſig! Det begynder jo charmant.
(Høit).

Det kommer an paa mig, for jeg er hendes Værge.
Naar En vil frie til Pigen, er det klart,
At han maa melde ſig hos mig — men ſnart.

Gram
(afſides).

Fordømt! at man til Overflod ſkal trækkes
Med dette gamle Brøl!

Juſtitsraaden
(afſides).

Han er jaloux!
(Høit).

Ja, Pigebarnets Haand er fri endnu.
En Sag ſom denne her maa overlægges.
— Hvad mener De, Hr. Amtmand?

Gram.

Jeg? Jh nu —
De veed jo bedſt . . . (Afſides). Man miſte kan Forſtanden!

Justitsraaden.

Som sagt, ifald der melder sig en Anden,
Saa kan man —

Gram
(kort).
Gjøre ligefuldt sin Pligt.

Justitsraaden
(affides).
Han er jaloux! Ja, det er tydeligt!
(Høit).
Jeg siger, hvis en anden En sig meldte,
Til hvem man — hvem kan vide? — mere heldte,
Saa kunde man — bevares, Sligt man bør —
Vel arrangere det i hans Faveur.
— Hvad siger De?

Gram
(fortredelig).
Aa jeg!
(Petrine kommer hastig ind).

Petrine.

Ak, jeg forstyrrer Dem —
Tilgiv! — men En af Dem maa rigtigt komme
Og hjælpe — Han er reent fra Sandser —

Justitsraaden.

Hvem?

Petrine.

Auguſt. Han vil paa Timen reiſe hjem.
(Til Gram).
Kom De! — han ſtiger nu tilheſt heromme.

Juſtitsraaden.

Viſt ikke, Barn! Auguſt er ingen Nar;
Han rider ikke.

Petrine.

Jo, han gjør!

Juſtitsraaden.

Paſſiar!
Bliv De, Hr. Amtmand!

Gram.

Tillad! jeg gaaer med.
Og — lad mig handle her i Deres Sted,
Saa ſkal jeg ſnart faae Sagen arrangeret.

Juſtitsraaden
(bukker).
Bevares! — (Affides). Arrangeret! jeg forſtaaer!

(Idet Gram og Petrine gaae mod Udgangen, ſtandſes de af de Indtrædende).

Tolvte Scene.

De Forrige. Fru Martin med Auguſt ved Haanden og fulgt af Eliſe. Siden Daniel.

Fruen.*)

Der er han! Han var næſten echapperet.
Men hold nu paa ham.

Gram.

Min Auguſt! du gaaer,
Du reiſer fra os?

Auguſt.

Jeg kan ikke blive.

Gram.

Hvorfor?

Auguſt.

Du kjender ikke min Forfatning.
Ak, jeg bedrog mig ſelv! Men Intet kan mig give
For Det, jeg her har tabt, Erſtatning.

Gram.

Forklar —

---

*) Perſonerne ordne ſig ſaaledes: Eliſe, Juſtitsraaden, Auguſt, Gram, Petrine og Fruen. Siden Daniel ved een af Siderne.

Auguſt.

Du veed, hvorfor jeg kom herud.
Her, tænkte jeg, her henter du din Brud;
Her kan din Ungdoms-Tids urolige
Og viltre Liv ved din Couſines Haand
Paalægges Kjærligheds og Ømheds Baand.
— Jeg kom, og gjorde dig til min Fortrolige.
Kun altfor ædelmodigt var dit Svar.
Men Himlen er mit Vidne, mindſt jeg har
Formodet, at man onſker at betrygge
Ved dig, Johannes, min Couſines Lykke.

Gram.

Auguſt! jeg er dig mindſt iveien her,
Og over mig er ingen Grund til Klage.
Fat Mod! du veed ei, Lykken er dig nær.

Auguſt.

Du var min Støtteſtav i onde Dage;
For mig du offrede dig heelt.
Saa vil jeg offre mig for dig, bekjæmpe
Den Lidenſkab, det er min Pligt at dæmpe.

Gram.

Ja, dine Følelſer . . . dem har jeg deelt.
Men dette Malurt-Bæger bør jeg drikke.
Du er begunſtiget; jeg er det ikke.

Justitsraaden
(affides).
Victoria! han er forelsket!
(Høit, som En, der staaer paa Naale).
Hm!

Petrine
(affides).
Han elsker Lise!

Justitsraaden
(til Gram, idet han tager Elise ved Haanden).
Tør jeg sige Dem . . .
Der er en Misforstaaelse —
(Til Elise).
Kom frem!

Gram
(alvorlig, uden at have lagt Mærke til Justitsraaden).
August! det er bestemt! jeg reiser hjem.
I det Capitel gjælder ingen Pligter.
En Gud, der byder mægtigt over os,
Vil tvinge dig, Beslutningen tiltrods.

August.
Nei, nei!

Gram.
Min Ven! der gives tidt Conflicter
I dette Liv, der falde Hjertet tungt.
Men jeg, hvis Bryst er ikke længer ungt,
Bør, hvad jeg tidt har maattet: resignere.

August.

Nei, Gram!

Justitsraaden
(som før).
Men det behøves ikke mere.

Gram.

Alt nok! Det er min Villie.
(Til Petrine).
De, Veninde!
Kan, haaber jeg, ved Deres Valg kun vinde.

Petrine
(forvirret).

Mit Valg?

Gram
(vedblivende).
Og mig vil Det, jeg her har tabt,
Selv som et Tab forfriske ved sit Minde.
Ja, jeg bekjender, De var for mig skabt.
Hvi skulde jeg mig undsee ved den milde
Fornemmelse, der har i Dem sin Kilde?
I Dem, Veninde, henrykt jeg erkjendte
Det Ideal, hvorfor min Ungdom brændte —

Petrine
(affides).

I mig!

Justitsraaden. August. Elise.

(afsides).

I hende!

Gram

(tagende Digtet frem).

Dette Digt, hvori
Jeg skimted' Deres Indres Poesie,
Drog mig til Dem med sympathetisk Magt.
Lad mig beholde det. Men — som jeg alt har sagt —
Brug denne Evne, der saa Faa bestjæres,
Forsigtigt, og til Held for Dem og Deres.
Som Hustru og som Moder ei De glemme,
At man, naar Sangens Muser banke paa,
Imellemstunder bør sig nægte hjemme.
— Levvel!

(Gaaer).

Fruen

(der hidtil har tilkjendegivet sin Deeltagelse, iler efter ham).

Johannes!

Justitsraaden.

Lad ham ikke gaae!
Hold paa ham!

Petrine

(afsides).

Jeg begriber ei, hvad han . . .

Fruen

(der fører Gram tilbage).

Men, min Johannes, brug dog din Forstand!

Justitsraaden
(forbippet, holdende paa Elise).

Hr. Amtmand . . .

Gram
(til Fruen).

Lad mig gaae!

Fruen.

Men hør dog, Broder!
Hvad taler du om hendes Valg? Hvorfra
Alt dette her om Sangens Muser? — Ah!
Du mener Digtet, Høisgaards Bakke, — ja,
Det gjør mig rigtigt ondt, hvis du formoder,
At hun har skrevet det.

Gram.

Hun selv har sagt det nys.

Fruen
(til Petrine).

Har du?

Petrine.

Ak nei! det har jeg ingenlunde.
Jeg sagde saa bestemt, jeg ikke kunde.
Det er min Afskrift.

Gram.

Af . . . (Til Fruen). Men du da?

Fruen
(tagende ham affides).

Tys!

Hvad jeg har sagt, var mellem os herinde.
Det var Fornødenhed for din Forstand
At troe paa Fruentimmers Feil — velan!
(Leende).
Det var den eneste, jeg kunde finde.
Nu er hun fri for den.

Gram
(bitter).

Ja, det er smukt!
Saaledes med din Broders Vel at spille!

Fruen
(affides).

Ak nei, med ham, jeg troer, faaer Ingen Bugt!
(Til Gram).
Ja, naar I Mandfolk vidste, hvad I vilde,
Saa var det ei fornødent. Men — pas paa!
Din Søsters Mening skal du snart forstaae.
(Høit til de Andre).
Min Broder her beviser mig den Naade
At lade mig alene raade.
Vil I, som han?

Justitsraaden.

Ja, Gud bevares.
(Affides til Fruen, idet hun gaaer ham forbi).
Pst!

Bryd Dem om Ingenting. Jeg veed det vist,
At han er skudt i Lise.

Fruen
(afsides).

Ja — men tie blot stille!

(Høit, idet hun gaaer hen mellem August og Elise *).

August! Elise! Kommer begge To!
Af synderlig Bevaagenhed vi ville,
At I forenes skal i Eed og Tro.
Høitideligt vi herved Jer forbinde
I trofast Kjærlighed —

Justitsraaden
(udbrydende).

Men Svigerinde!

Gram.

Hvorledes?

Elise og August.

Tante, kan vi troe —?

Fruen.

I kan!

Jeg haaber, Himmelen forlener
Velsignelse til, hvad jeg her forener.

*) Elise, Fruen, August, Justitsraaden, Gram, Petrine.

(Gaaer hen mellem Gram og Petrine).

Og du, Petrine! kjære Barn! hvordan
Tør jeg fortolke Rødmen paa din Kind?
Siig, har jeg gjættet, hvad dit stille Sind,
Uskyldigt som det er, ei vel kan dølge?
Min Broder elsker dig. Vil du ham følge
Som Hustru, dele med ham Ondt og Godt?

Petrine
(falder hende om Halsen).

O, kjære, søde Tante . . . ja . . . naar blot . . .

Fruen.

Johannes, kom!

Gram.
(til Petrine).

O, kjæreste Veninde!
De vil i Ondt og Godt Dem omt med mig forbinde?

Petrine.

Jeg vil — naar Tante vil — men, bliv ei vred —
At skrive Vers forstaaer jeg rigtigt ikke.

Gram.

O, De er digterisk, meer end De veed.
I Deres Indre Poesier ligge.

Petrine.

Men Fætter Rudolph kan mig informere —

Gram.

Nei, ingen Fætter, mindst en slig æsthetisk!
Tro mig, vor Kjærlighed kan meget Mere:
Ved den vort hele Liv skal ordne sig poetisk.

Fruen
(gaaer hen til Justitsraaden).

Naa, kjære Svoger, kan De see, det gik?
Det blev dog vor Niece, som han fik.

Justitsraaden.

Ja, Trine; men . . .

Fruen.

Ja, vi tog Feil af Navnet.

Justitsraaden.

Hvor kunde Nogen falde paa de To!
— Men, ikke sandt? med alt det har det gavnet,
Jeg holdt ham bort fra Soegaards? ikke?

Fruen
(smilende).

Jo.

Daniel
(nærmer sig August og Elise).

Min Frøken! Hr. August!

August.

Ah, er det dig!

Daniel.

Jeg gratulerer!

Elise og Auguſt.

Tak!

Daniel
(affides).

Der ſeer man, det har virket,
At jeg har gaaet ſaa lumſk omkring og lirket.

Fruen
(til de Nyforlovede *)

Jeg haaber, Børn, I er tilfreds med mig?

Gram.

Min bedſte Søſter!

Auguſt.

Kjære Tante!

Fruen.

Tager
Enhver ſin Ømheds Gjenſtand, ſom hun er!
Feil eller Svaghed findes hos Enhver,
Og Mangen netop derved os behager.
Til diſſe Smaafeil har Naturen bundet
Mangt Fortrin, der var ellers let forſvundet;

*) Eliſe, Auguſt, Fruen, Gram, Petrine, Juſtitsraaden.

Og I kan troe mig, Kjærligheden næres
Ved Feil, hvormed der omt bør overbæres.

(Til Gram).

Men du — du er vel ikke vred, fordi
Jeg har ført Krig med dig?

Gram.

Jeg be'er dig, tie!

Fruen.

Ja, min Johannes, du var uretfærdig
Imod vort Kjøn. At hævne Sligt,
Indseer du, er et Fruentimmers Pligt.
Dog troer jeg, Hævnen var os begge værdig.

Gram.

O, denne Hævn har gjort mig lykkelig!

Fruen.

Jeg unde dig af Hjertet en Veninde
Til Lindring for dit arbeidsomme Liv!
En trøstende Ledsagerinde,
En klog, en øm, en kjærlig Viv.
Men — Ingen gifter sig, naar man befaler;
Det hjælper ei engang, man overtaler.
Det Eneste, der holder Stik,
Er Underhandlinger og Politik.
Saaledes som Europa fører Krige
Og vinder Land og Magt ved en — Tractat,
Paa samme Viis i Kjærlighedens Rige

Erobrer Amor Land som Diplomat.
I Kabinetter skabes Monarchier;
I Kabinetter stifter man Partier.
— Og især eleshed har vi,
Vi Fruentimmer Færdighed deri.
Er' Mændene, som man har sagt,
Et tappert Folkefærd Aristocrater,
Saa ere vi, der hylde Viddets Magt,
Til Gjengjæld Alle fødte Diplomater.

Debatten i Politievennen.

Vaudeville i to Acter.

Paabegyndt i Udlandet 1833—34. Blev strax efter Hjemkomsten fortsat og endt, men derpaa lagt hen. Blev, efter at „Den eneste Feil" var fuldført, omarbeidet og fuldendt i Midten af 1835.

Opført første Gang paa det kongelige Theater den 3die December 1835.

Debatten i P., Vaudeville i to Acter af H. H. Kbhvn. 1836.

Dram. V. 10de Bd. (Texten er revideret 1852, uden at der er foretaget mere end en ganske enkelt uvæsentlig Textforandring).

Personerne.

Tommerup, Grosserer, Horkræmmer.
Madam Tommerup, hans Kone.
Petrea, hans Datter.
Maria, hans Broderdatter.
Andreas, hans Søstersøn.
Halling, Inspecteur, Madam Tommerups Broder.
Emil, hans Søn.
Langhalm.
Ulrichsen.
Fire Matros-Drenge.
Balgjæster, Tjenere, en Pige, o. s. v.

Scenen er i Frederiksberg By. Handlingen foregaaer i første og Størstedelen af anden Act udenfor Tommerups Bolig, i de sidste Scener af anden Act i Inspecteur Hallings Have.

Første Act.

Tilhøire for de Spillende Tommerups Bopæl, et uanseeligt Een-Etages-Huus. Tilvenstre et Lysthuus, der hører til et Tracteursted; bagved dette, paa samme Side, en Laage, der fører til Hallings Have.

Første Scene.

Petrea og Marie sidde ved et Bord udenfor Tommerups Bolig og sye paa Gardiner.

Begge.

Mel. Våren kommer, foglen quittrar. (Tegnér).

1.

Vinden vifter, Løvet skjælver,
Træet drysser fine Dunn;
Og den klare Himmel hvælver
Over os et blaat Paulun.
Gjennem Luftens milde Strømme
Synker Varmen sagte ned;
Og Naturen som i Drømme
Er fordybet i sin Fred.

2.

Lad os lytte! hør, de synge!
Sangen gjennem Løvet naaer.
Søndagsklædt en munter Klynge
Nede fjernt paa Veien gaaer.
Helligdagen aarle henter
Byens Folk til Skovens Hjem;
Og i Søndagsklæder venter
Eng og Mark og Skov paa dem.

Petrea.

Det var en smuk Arie, du der har lært mig; det skal du ret have Tak for.

Marie.

Og den passer saa godt idag, det er Søndag og her er saa velsignet stille og roligt herude.

Petrea.

Men hvad ville de Ord sige, der staae i første Vers: et blaat Paulun?

Marie.

Det veed jeg ikke rigtigt. Men husk mig paa det, saa skal jeg spørge Emil derom.

Petrea.

Hvor det falder net:

Gjennem Luftens milde Strømme
Synker Varmen sagte ned —

Men det er ellers intet godt Tegn at synge saa tidligt paa Morgenen; saa trækker det gjerne op til Regn længere ud paa Dagen.

Marie.

Vi ere vel nødte til at synge nu. Naar Farbroder kommer ud, maae vi lade den Fugl flyve.

Petrea.

Ja, det maa du nok sige: Fa'er er ingen Ven af Sangfugle. (Reiser sig). Se saa! nu er jeg færdig med mit Gardin. Nu kan Den, der har Lyst, hænge det op. Jeg gjør det ikke.

Marie
(der ligeledes har reist sig).

Jeg skal nok hænge det op.

Petrea
(kysser hende).

Ja, gjør det, søde Marie! Du hænger saa smukt Gardiner op. Og det kjeder mig at staae saa høit paa en Stige og strække Armene for at stikke op. Desuden idag, det er Søndag, har jeg slet ikke Lyst til at foretage mig noget Rigtigt.

Marie.

Søndagen bør jo ogsaa være hellig og Alles Hviledag.

Petrea.

Hviledag? (Leer). Du er dog en morsom Pige. Troer du, man hviler i Kjøbenhavn om Søndagen? Kanskee i Fyen eller i Svendborg, hvor du er fra. Men her er det anderledes. Vi Fruentimmer i det mindste hvile hele Ugen, naar vi sidde og sye, strikke eller brodere. Om Søndagen er det just, vi faae os en Motion. Det, jeg glæder mig allermeest til ved vor Sommerleilighed herude, det er, at vi boe saa nær ved Frederiksberghave.

Marie.

Ja, Petrea! jeg har allerede glædet mig til de deilige Spadseretoure, vi skal faae os om Morgenen ganske tidligt, inden de Andre ere staaet op. Og betænk, naar Emil, som han har lovet os, skaffer os Nøglen til Søndermarken!

Petrea.

Hvor gider du gaaet i Søndermarken! Den er jo saa trist og melancholsk; ikke et Menneske møder man!

Marie.

Jeg er vant til Eensomhed; og jeg troer næsten, den passer bedst for mig.

Petrea.

Jeg veed nok; du har det ligesom Fa'er og Mo'er, som vi aldrig kan faae ud i Frederiksberghave, naar de Kongelige seile.

Marie.

Deri har du Ret; men . . .

Petrea.

Hør, Marie, du er en god Pige, som jeg rigtigt holder meget af; men din Feil er, at du er opdraget i Svendborg. Her i Kjøbenhavn lever man ganske anderledes.

Marie.

Ak ja! her er meget anderledes!

Petrea.

Men du skal ikke gjøre dig urolige Tanker derover. Jeg skal staae dig bi som en tro Veninde, det kan du stole paa. — Nu gaaer jeg et Øieblik ind til Mo'er. Imens syer du dit Gardin færdigt, og saa stikker du dem alle op; ikke sandt, søde Marie?

Marie.

Det skal jeg nok.

(Petrea gaaer ind).

Anden Scene.

Marie. Siden Emil.

Marie.

Hvor kan Emil blive af? Han lovede mig saa vist at stjæle sig herhen i Morgenstunden. Naar

Farbro'er kommer herud, tør han slet ikke komme, og saa faaer jeg ham ikke at see den hele Dag. Det er ret kjedeligt! — Her fra hans Fa'ers Have skulde han komme; men jeg seer ikke et Menneske.

(Gaaer urolig op og ned under Forspillet).

Mel. Spring min snelle Reen.

1.

Skynd dig, elskte Ven!
Drag med Vindens Fart!
Kommer du ei snart,
Græder jeg igjen.
Naar vi skilles ad,
Er jeg aldrig glad.

2.

Himlen er saa blaa,
Morgenen saa smuk!
Længselfulde Suk
Dog fra Hjertet gaae.
Naar vi skilles ad
Er jeg aldrig glad.

3.

Du, som hopper paa
Taget nær herved,
Lille Spurv! kom ned,
Som mit Bud at gaae.
Hvis du seer min Ven,
Bring ham da herhen!

Emil
(der imidlertid har nærmet sig fra Laagen).
Min Marie!

Marie.
Emil! kjære Emil! kommer du endelig!

Emil.
4.
Jeg er om og tro!
Din, kun din, min Ven!
Længes til dig hen;
Har ei Rist og Ro!
Naar vi skilles ad,
Er jeg aldrig glad.

Begge.
Naar vi skilles ad,
Er jeg aldrig glad.

Tredie Scene.

De Forrige. Petrea.

Petrea
(spisende paa nogen Frugt).
Goddag, Emil! Velkommen til vore Sommerværelser!

Emil.
Tak; men hvor er Huset, I boer i? (Seer sig omkring og lader, som han ikke kan finde det).

Marie.

Der er det, Emil; det veed du jo nok.

Emil.

Der? — Maa jeg spørge, hvor mange Værelser har I der?

Petrea.

Vi har de to ud til Gaarden, og saa et Hul eller et Torveloft, hvad det er, til Pigen.

Emil.

Men der er jo ikke engang en Have ved Stedet.

Petrea.

Aa! Frederiksberghave er jo lige ved.

Emil.

En deilig Trøst! I kunde ligesaa gjerne leie en Port uden Værelser paa Vesterbro, og trøste Jer med, at Trommesalen var i Nærheden.

Petrea.

Desuden have vi Bord og Bænke her udenfor. Naar det er godt Veir, ville vi sidde her i det Frie ud til Veien og see paa Folk.

Emil.

Saa kan I da ikke sige, at I ligge paa Landet, men paa Landeveien. — Og i de to Værelser ville I Alle stuve Jer sammen?

Petrea.

Ja, Gud veed, hvor vi skal faae Plads fra. Andreas maa nok ligge i Skorstenen.

Emil.

Hvem er Andreas?

Petrea.

Hvem Andreas er? Det er ogsaa et Spørgsmaal!

Marie.

Husk paa, Petrea, at Emil var hos os i Fyen, da Andreas begyndte at komme til Jer; og i disse Dage have vi jo næsten ikke seet Emil?

Petrea.

Det er ogsaa sandt! — Nu, Andreas er Fa'ers Søsterson, der hidtil har staaet som Svend i Onkels Boutik og nu er kommet til os og skal varetage Boden hjemme. Fa'er siger, han er saa ferm og skriver saadan en smuk Haand.

Emil.

Og om kort eller lang Tid skal han sagtens klappes sammen med dig.

Petrea.

Sa'e du det? — Ja, han kunde ønske sig det. Der er slet ikke noget rigtig Net ved ham.

Emil.

Hvad jeg vilde sagt — er din Fa'er kommet herud?

Petrea.

Nei, kun Mo'er og Marie og jeg have ligget herude inat og gjort Værelserne lidt istand. Fa'er kommer iformiddag, og saa maa du smukt see til, du holder dig herfra.

Marie.

Ja Gud, Emil! Onkel er saa vred paa dig og din Fa'er. Han vil ikke engang høre Jer nævne.

Emil.

Onkels Vrede lægger sig nok; det er ikke første Gang, jeg har været landsforviist fra hans Riger og Lande.

Marie.

Men dersom du kommer her, og jeg taler med dig, har han truet mig med at sende mig hjem til Svendborg.

Petrea.

Fa'er kan slet ikke glemme, at I har skrevet det Stykke om ham i Politievennen. Der er jo Ingenting, han er saa bange for, som for at komme i Bladene. Politievennen er det eneste Blad, han holder, og det er blot for at see, om han er kommet i'et. Gud veed, det er ikke for sin Fornøielses Skyld, han læser det!

Emil.

Men hvem Pokker har ogsaa sat det dumme Baas i din Fa'er, at det skulde komme fra os?

Petrea.

Ja, jeg vil nu beholde mine Tanker for mig selv; men saa meget kan jeg dog sige, at jeg troer det.

Marie.

Jeg veed ikke, hvor du kan tale saaledes. Jeg vil doe paa, at Emil Intet har havt at gjøre dermed.

Petrea
(til Emil).

Ja, saa kommer det fra din Fa'er; for I ere to Alen af eet Stykke.

Emil.

En net Compliment!

Petrea.

Baade hans og din største Fornøielse er at drille Folk. Mig tør I Gud skee Lov ikke komme nær. Men hvordan har I ikke nyligt behandlet den stakkels Langhalm!

Marie.

Hvad var det, Petrea?

Petrea.

Veed du ikke det? (Med Latter). De fik ham lokket

til at gaae ned i en Faldskjærm fra Loftslugen; men da Langhalm var bange, saa skulde da Skjærmen hænge i et Toug; og saa, da han var paa Halvveien, bandt de Touget fast, lod ham hænge og løb deres Vei.

Emil.

Nu ja! Fa'er og jeg har et godt Humeur og en sund Fordøielse. En lille Spilop er heller Ingens Ruin. — Om Fader har skrevet Stykket i Politivennen, veed jeg min Sjæl ikke; men jeg synes ikke, det er rimeligt. Det vilde jo være stor Daarlighed netop i denne Tid at lægge sig ud med Jer. Thi for ikke at tale om, at min Forlovelse med Marie iaften skal høitideligt declareres, hvortil din Fader jo kunde nægte sit Samtykke; saa Ballet iaften og vor fête champêtre, som Fatter har gjort Anstalter til i fjorten Dage, og hvorved I To skulle være Festens Dronninger. Sæt, din Fa'er forbød Jer at komme!

Petrea
(forstrækket).

Aa, hvor vil du hen! Det skulde jeg dog aldrig troe!

Emil.

Hvem kan vide —

Petrea.

Ja, det tænkte jeg nok vilde blive Enden paa Jeres evige Optoier! (Fortrydelig, næsten grædende). Nu

ligger al min Balstads færdig og til ingen Nytte, og det kan jeg kun takke Jer for!

Marie.

Gud, Petrea, hvad er det værdt at græde for! Det er jo heller ikke sagt, at din Fa'er forbyder det.

Emil.

Lad ham kun forbyde det! Paa Ballet skal I komme, om jeg saa skal lade Jer hente med Vægterne!

Petrea.

Jo, nu skal man see — med Vægterne!

Emil.

Forresten . . . Men er det ikke Onkel, der kommer nede paa Veien?

Marie.

Javist er det ham. Saa maa du gaae. Naar Onkel seer dig, er jeg ulykkelig.

Emil.

Velan da! skjøndt det er vel simpelt for en studeert Person at maatte retirere for en Hørkræmmer. Hør nu, jeg skal hele Dagen være her i Nærheden, enten ved Laagen derhenne til vor Have eller der (pegende paa Lysthuset) hos Tracteurens; og naar det blot er muligt, skal jeg svipse herover. Farvel!

(Gaaer ind ad Laagen; Pigerne ind i Huset).

Fjerde Scene.

Tommerup med en opspændt Paraplui.

Puh! man er nærved at forkomme af Hede og Støv paa den lange Kongevei. Sikken en Varme! Gud bevares! — Men nu skal jeg ogsaa ret hvile mig ud idag og glæde mig i min Families Skjød. Her kan jeg dog leve i Ro og Fred langt fra Byens rumlende Vogne, Lirekasser, Sælgekoner, Bladsmørere og — — ja, det er en slem By, Kjøbenhavn! En ærlig Mand har ikke engang Lov til at skjøtte sig selv. Jeg giver Enhver Sit, betaler mine Skatter, skylder ikke et Menneske en Skilling og lægger ikke et Halmstraa iveien for Nogen, og alligevel sættes jeg i Gabestokken som den arrigste Bønhas — fy! Havde jeg Noget at sige, skulde alle disse Bladskrivere sættes til Veiarbeid, saa fik vi vel Ro engang. Men det er ikke værdt at tænke paa det Snavs; jeg bliver dog den, jeg er, om de saa ti Gange kalde mig en Dromedar.

(Idet han vil gaae ind i Huset, kommer hans Kone ud).

Femte Scene.

Tommerup. Madam Tommerup.

Madam Tommerup.
Goddag, Mand! Velkommen herud!

Tommerup.

Tak! Tak! — Naa, er Alting i Orden?

Mad. Tommerup.

Saa temmelig. Men jeg veed, sandt at sige, ikke, hvor jeg skal faae Plads fra til os Allesammen. Leiligheden er altfor knap.

Tommerup.

Ja, vi kan min Sjæl ikke som din fornemme Herr Svoger ligge paa Landet i et Palads. Vi maae sætte Tæringen efter Næringen. Paa Landet maa man indrette sig; der tager man det ikke saa nøie.

Mad. Tommerup.

Men naar du og jeg ligge i det eene Værelse og Pigebørnene i det andet, hvor skal vi saa lægge Andreas?

Tommerup.

Han maa ligge i Forstuen; den er lang og luftig. Jeg laae Skam ikke saa godt, da jeg conditionerede i Randers.

Mad. Tommerup.

Og Langhalm, som du har bedet at blive hos os de første Par Dage?

Tommerup.

Hm! ... ja, det vil jo holde haardt — Kan

ikke Langhalm og jeg ligge i det ene Værelse og du med Pigebørnene i det andet?

Mad. Tommerup.

Der er jo saa opfyldt derinde, at man ikke kan flytte en Fod. Vi har maattet sætte Klædeskabet og Commoderne derind.

Tommerup.

Hm! ... ja, nu i dette Øieblik gaae der adskillige Ting rundt i mit Hoved; men lad os vente med Alt dette, til Langhalm kommer, saa hitte vi nok paa Raad.

Mad. Tommerup.

Saa er der endnu en Ting, jeg har at tale med dig om. Andreas har bedet mig lægge et godt Ord ind for ham.

Tommerup.

Hvad vil han?

Mad. Tommerup.

Han har gode Tanker til vor Datter.

Tommerup.

Andreas? Det maa han slaae sig ud af Hovedet.

Mad. Tommerup.

Hvorfor det, kjære Mand? Er han ikke nær med

os i Familie? Har hans Moster ikke lovet at sætte ham i Vei?

Tommerup.

Ja, det er godt nok; men jeg har halvveis givet mit Løfte . . .

Mad. Tommerup.

Til Langhalm?

Tommerup.

Ja; det er en Mand, der kan være mig til megen Nytte.

Mad. Tommerup.

Men Andreas kan jo være dig til meget meer Nytte. Og nu Langhalm — jeg har ikke Noget imod ham; men ham skal du sætte i Vei — og jeg synes desuden, han er for gammel til vor Datter.

Tommerup.

Han er i sine bedste Aar og — engang for alle — derimod lader sig Intet gjøre.

Mad. Tommerup.

Anders! foreen ikke din Datter med En, der næsten er udlevet; det duer ikke!

Tommerup.

Ei hvad! er Langhalm ikke rask og rørig trods noget ungt Menneske paa tyve Aar?

Mel. 'S war 'mal 'ne Katzenköniginn.

1.

Tommerup.

Sandtnok! han er tilaars maaskee —
Lad gaae!
Men giv kun Tid, saa skal du see!
Pas paa!

Mad. Tommerup.

Jo mere Tid jeg giver,
Des ældre Langhalm bliver.

Tommerup.

Aa Vaas!
Nu snakker min Gaas!

Mad. Tommerup.

Anders, giv efter! det er ikke Vaas!

2.

Tommerup.

Nei, gifter sig en Pebersvend —
Ja ja!
Saa kalder man ham ung igjen.
Ja ja!

Mad. Tommerup.

Hvad hjælper det, han kaldes,
Naar Panden mere skaldes?

Tommerup.

Jo jo!
Det hjælper min Tro!

Mad. Tommerup.

Anders, giv efter! mig kan du troe!

3.

Tommerup.

Han er af os en god Betjendt —
Ja ja!

Mad. Tommerup.

Dermed er Konen ikke tjent —

Tommerup.

Ja ja!
En Mand som han jeg skatter!

Mad. Tommerup.

Men spørg engang vor Datter!

Tommerup.

Jo jo!
Børn har Forstand!

Mad. Tommerup.

Anders, giv efter! jeg har Forstand!

(Man hører Ulrichsens Stemme nede fra Veien: „Er det der, han boer?“)

Tommerup.

Naa, der har vi Besøg! Saa er det bedst, du sætter os lidt Frokost herud.

(Madam Tommerup gaaer ind).

Sjette Scene.

Tommerup. Ulrichsen. Siden Madam Tommerup.

Ulrichsen.

Godmorgen! godmorgen, Tommerup! Tillykke herude paa Landet! (Puster og tørrer Sveden af sig). Har jeg ikke holdt Ord? Er jeg ikke den Første, der besøger dig? Men jeg har ogsaa rendt værre end Hurtigløber Ernst. Og det i den Varme! Vil du føle! der er ikke en tør Traad paa mig!

Tommerup.

Tag dig iagt! Du kan forkjøle dig.

Ulrichsen.

Aa nei! mig skader saadan Noget aldrig. (Madam Tommerup kommer ud med en Pige, der dækker et Frokostbord). Ah, Madam Tommerup! En god Morgen! Alt staaer sig godt?

Mad. Tommerup.

Jo Tak, Herr Ulrichsen! ret godt. — De undskylder vel; jeg er strax hos Dem.

(Gaaer ind igjen).

Ulrichsen.

Jeg har travlt idag. Jeg skal til Frokost hos Lynge, skal spise til Middag hos din Svoger og skal have en Handel afsluttet med Sivertsen, ham, du veed, Fabrikanten, angaaende en Hest til en Gig. Igaaraftes, da jeg talte med ham, var han vred som en Tydsker, saa man ingen Vei kunde komme med ham. Hahaha! Han var ubetalelig!

Tommerup
(der har staaet i Tanker).

Var Hesten ubetalelig?

Ulrichsen.

Nei, Sivertsen. Du veed, den gode Mand har tracteret og flankeret saa længe, at han nu maa sælge baade sine Heste og sine Vogne. Nu har En kjøbt en Rideheſt af ham, der har Kuller, og vil have sine Penge igjen. Men Sivertsen vil ikke. Saa har de for et Par Uger siden indrykket et Stykke om ham i et af vore Blade, hvori de kalde ham „Hesteprangeren mod sin Billie," og rive ham skrækkeligt ned. Hahaha! fordi den stakkels Mand er nødt til at sælge sine Heste, kalde de ham Hesteprangeren mod sin Billie.

Tommerup
(der under det Foregaaende har gjort en Bevægelse som En, der føler sig truffet; afsides).

Jo, det er noget Net at lee ad!

Ulrichsen.

Hør, Tommerup! lad mig see paa dig! Du er ikke i dit Es idag. Hvad er der iveien?

Tommerup.

Aa Intet!

Ulrichsen.

Jo, jeg kjender dig! Noget er der galt.

Tommerup.

Hm! Ja, det kan jo ikke nytte at lægge Skjul paa det, som sagtens hele Byen taler om. Sig mig, Ulrichsen — vi er' Venner og kan tale med hinanden — har du læst Politivennen fra forrige Uge?

Ulrichsen.

Jo, jeg har. Hvad staaer der i den?

Mad. Tommerup

(der kommer ud og har hørt de sidste Repliquer).

Naa, Mand! taler du nu igjen om Politivennen! Jeg troede, vi skulde slippe fri derfor herude.

Tommerup.

Jeg er vel nødt til at tale om det, der ligger og piner mig Nat og Dag.

Mad. Tommerup.

Men jeg veed ikke, hvorledes du har det. Du er bange for, at Folk skal tale om Stykket i Politie-

vennen, og saa er du selv den Første, der fortæller det til alle Mennesker.

Tommerup.

Aa, Ulrichsen er en god Ven af vort Huus.

Mad. Tommerup.

Ja Gud! det veed jeg, og det er ikke derfor, jeg siger det. Men skal vi pine ham og os med den kjedelige Historie! — Nu skal I spise Frokost —

Ulrichsen.

Nei, tusind Tak, Madam! Jeg er idag bedt ud —

Mad. Tommerup.

Aa, derfor kan De nok. Kom nu — en lille Bid — et lille Glas Viin —

Ulrichsen.

Jaja da! Deres Sundhed! (Under det Følgende gaaer han af og til hen til Bordet og spiser og drikker antageligt). Nu, Tommerup! hvad var det saa med Politivennen?

Tommerup.

Kan du huske et Stykke, der stod forrige Løverdag om Det, der af Malice kaldtes en Stampemølle.

Ulrichsen.

Om en Stampemølle? Nei, jeg husker ikke.

Tommerup.

Ja, jeg har Nummeret hos mig; saa jeg kan vise dig det — (tager det op). See her!

Ulrichsen

(bladrer deri).

„Fæl Stank i Læderstræde." Er det her?

Tommerup.

Nei, længere hen.

Ulrichsen.

„Om Sorgespillet Essex." — „Barske til det lille Vognmandslaug." Er det her?

Tommerup.

Endnu længere.

Ulrichsen.

„Bøn til Herr Theater-Kasserer Gall."

Tommerup.

Nei, men nu kommer det.

Ulrichsen.

„En mærkværdig Dromedar i Laxegaden." Er det her?

Tommerup.

Ja. Læs det kun!

Ulrichsen
(læser).

„En Mand, der for sin Fornøielses Skyld og for at recreere sig efter byrdefulde Forretninger dyrker Musiken, er i den senere Tid paa en ubehagelig Maade bleven forstyrret i denne som overhovedet i enhver anden aands- og hjerteoploftende Nydelse." — Det er sgu godt skrevet! (Læser videre). „Eieren af et Huus i Nærheden, en desværre kun altfor drivtig Mand, der har for Skik ved idel nye Projecter at sætte sine Medborgere Blaar i Øinene, har for nyligt fundet paa at bringe hele Gaden i Uro ved Anlæggelsen af en Stampemølle" — Aa, det Stykke husker jeg godt. Jeg har læst det i Clubben. Hahaha! han kalder ham en Dromedar, fordi han har saa mange Projecter for, og siger, at en Ryg — hahaha! — en Ryg, der kan bære alle de Luft-Kasteller, maa i det mindste tilhøre en Dromedar. Aahaahaahaa!

Tommerup.

Men det er jo noget Vaas!

Ulrichsen.

Javist er det Vaas; men man kan grine sig fordærvet derover. Hahaha! — Der er et Sted deri, jeg skal vise dig, og som jeg saa godt kan lide. See her! (Læser). „Saavidt Indsenderen veed, har det endnu aldrig været tilladt i Kjøbenhavn selv at fremvise farlige og den offentlige Sikkerhed truende Dyr,

som: Elephanter, Bavianer og Dromedarer, men slige Rariteter ere blevne henlagte udenfor en af Portene. Man raader derfor Dromedaren i Løxegaden til at nedsætte sig paa Vesterbro — hahaha — hvor Morskabs-Theatret netop nu er ledigt, og hvor Indsenderen med Fornøielse skal gaae hen, naar Dromedaren — haahaahaa! — naar Dromedaren gjør Kunster."

Tommerup
(ærgerlig).

Jeg veed saa min Sjæl ikke, hvad her er at lee ad. Det er jo noget Vrøvl.

Ulrichsen.

Ja, Gu' er det Vrøvl. Men hvem kan bare sig for at lee derad. Hahaha! Dromedaren . . . og Morskabs-Theatret — hahaha!

Tommerup.

Ja, da er jeg min Tro ikke oplagt til at lee derad. Kort og godt, Ulrichsen! dette maliciøse Stykke gjælder ingen Anden end mig.

Ulrichsen
(pludselig alvorlig).

Dig? Gjælder det dig, Tommerup?

Mad. Tommerup.

Ja, desværre! vi har mange Grunde til at antage det.

Ulrichsen.

Nei, hør, veed du hvad, det er skjændigt! det er min Salighed lumpent.

Tommerup.

Ja, det veed Gud, det er lumpent. Men det er jo det, jeg altid har sagt om disse hersens Blade: der er ingen ærlig Mand, der mere er sikker paa at skamfiles paa sit gode Navn og Rygte.

Ulrichsen.

Ja — nei, veed du hvad! der er s'gu Forskjel! En Mand som du! Aa nei, fy! det kan jeg aldrig tilgive. (Lægger Hænderne paa hans Skuldre). Dig, Tommerup! min egen, brave Tommerup! — Men det skal du min Sjæl ikke lade sidde paa dig. Du skal svare ham.

Mad. Tommerup.

Aa, hvad kommer der ud af? Er det værdt?

Ulrichsen.

Ah — saa kan dog Folk see, man har en reen Sag. — Men, siig mig dog, hvoraf slutter du, at det sigter til dig?

Tommerup.

Det er mig tydeligt af mange Omstændigheder. For det Første den ondskabsfulde Talemaade, at jeg sætter Folk Blaar i Øinene, den, mærker jeg alt for vel, spiller paa, at jeg er Hørkræmmer.

Ulrichsen.

Hvad?! — Ja, du har s'gu Ret; det har jeg ikke tænkt paa. Men, da veed jeg dog, at du ingen Projectmager er.

Tommerup.

Nei, det veed Gud og hver Mand, at jeg ikke er. Men fordi jeg ved Siden af mit Hørsvingeri har et Lyseftoberi og den lille ftakkels engelfte Maskine, fom ikke gjør mere Støi end en Bugge, derfor fættes jeg i Gabeftokken; derfor trækkes jeg frem til Spot og Spee for al Verden; derfor kaldes jeg en Dromedar; derfor ... Nei, Ulrichsen, jeg forvinder det aldrig!

Mad. Tommerup
(bekymret).

Mand! Mand! Slaa dig dog til Ro! Er det værdt at tage fig Sligt faa nær?

Ulrichsen.

Din Kone har Ret; om otte Dage er det Hele glemt.

Tommerup.

Det er ikke glemt, figer jeg dig. Jeg glemmer det aldrig, og Andre ville nok ogfaa koge det op. Du veed ikke, hvor Sligt kan pine og nage en Mand. Jeg er nu engang faadant et Menneske: disfe Blade ere mig en Peft. Dag og Nat har den Tanke forfulgt mig, at jeg kunde komme i Bladet. Naar der

stod Noget deri om Voldthuusgaden, saa tænkte jeg: Naa, nu kommer nok Raden snart til Løxegaden og til dig! — for det skal gaae Byen rundt, det er s'gu godt at mærke. Jeg har passet som en Smed paa Ringetøiet og Rendesteensbredtet ved vort Huus; jeg har i de sidste Aaringer ingen Hunde holdt — jeg husker nok Stykket om den bidske Hund i Adelgaden; jeg har af egen Drivt sat Huusleien ned; jeg har givet en ellers ferm Pige Løbepas, blot fordi hun hed Malene og engang havde ligget paa Stiftelsen; — kort sagt, jeg har i et heelt Aar indrettet alle mine Handlinger efter Politievennen og Raketten — og alligevel! alligevel, Ulrichsen!

Ulrichsen.

Hvem Pokker kan ogsaa have ladet dette Stykke indrykke?

Tommerup.

Ja, hvem troer du? hvem troer du?

Ulrichsen.

Kanskee en af de andre Hørkræmmere.

Tommerup.

Aa nei! jeg staaer mig godt med hele Lauget. Nei, det kommer fra en ganske anden Kant, hvor man mindst skulde vente det.

Mad. Tommerup.

Reent ud sagt, min Mand troer, det kommer fra min Broder.

Ulrichsen.

Fra Halling? Jh Gud bevares!

Tommerup.

Det er kun altfor vist. Han har altid gaaet og skoftiseret over den stakkels Maskine; han boer jo i samme Gade som vi og guider som en Nar fra Morgen til Aften paa sin Violin — og desuden ligner det Hele baade ham og hans Herr Søn, der ikke er et Haar bedre.

Ulrichsen.

Men det kan jeg dog aldrig troe —

Mad. Tommerup.

Ja, jeg heller ikke. Min Mening er nu — men vil De ikke ordentligt sætte Dem, Herr Ulrichsen, og tage en Bid endnu?

Ulrichsen.

Nei Tak! jeg maa strax gaae.

Mad. Tommerup.

Min Mening er, at det kommer fra En, der misunder min Mand sin Smule Næring — for slige Mennesker gives der jo nok af —

Tommerup.

Aa, Passiar, Kone! Din Broder har jo saa godt som selv tilstaaet det. Hvad Svar fik jeg af ham paa det Brev, hvori jeg forlangte en Erklæring? — At jeg var en Nar, skrev han, og at hvis dette Stykke ikke sigtede til mig, saa burde det sigte til mig.

Mad. Tommerup.

Ja, Mand! men hvad var det ogsaa for et Brev, du sendte ham! saa spydigt og bittert!

Tommerup.

Hør, Kone, det lader jeg mig ikke afdisputere. Jeg veed, hvad han har sagt til Andre, og desuden — (halv sagte til Konen). Langhalm har fortalt mig for ganske bestemt, at det kommer fra din Broder, at han selv har seet ham skrive derpaa, og det er en Mand, der ikke farer med Tant.

Ulrichsen.

Ja, da er det min Sjæl ikke smukt af din Svoger, og jeg skal tage ham dygtigt i Skole.

Tommerup
(afsides).

Han skal heller ikke døe i Synden!

Ulrichsen.

Nu gaaer jeg over til ham, og saa skal du see, hvordan jeg skal snakke med ham. Lev nu vel og

tag dig ikke den Bagatel saa nær. Hører du! — Farvel, Madam Tommerup! — Naa, sæt nu et muntert Ansigt op, gamle Dreng! Hvem bryder sig om, hvad de Smørere skrive? Du er s'gu ingen Dromedar; det vil jeg give dig Sort paa Hvidt for. — Adios!

(Gaaer).

Syvende Scene.

Herr og Madam Tommerup. Kort efter Petrea og Marie. Siden Langhalm.

Tommerup.

Naa, lille Kone! lad os nu faae Frokosten afveien og komme lidt til Orden derinde. (Marie og Petrea komme ud, dandsende og trallende paa en Arie). Aa Gud! skal nu mine Øren tudes fulde af den evige Trallen. Lad mig dog i det mindste herude have Ro, Børn!

Petrea.

Men, Faer, hvad kan det skade —

Mad. Tommerup
(afsides til hende).

Ti stille, Barn! Din Fa'er er i slet Humeur idag!

Marie.

Onkel! der kommer Herr Langhalm!

Petrea.

Naa, Gudskelov!

Tommerup.

Ja, det var Skam godt! Uden ham kan vi dog Intet foretage os.

(Langhalm kommer med en Hoben Pakker i Papir under Armen og stikkende ud af Lommerne og Brystet).

Mel. Marian'l ist so schön.

1.

Langhalm.

En god Morgen, Herr Patron!
En god Morgen —

Tommerup.

Mangetak!

Langhalm.

Hvordan har De befundet Dem?

Tommerup.

Aa jo! jeg siger Tak!

Langhalm
(til Madam Tommerup).

Hvordan har De befundet Dem?

Mad. Tommerup.

Jeg siger Mangetak!

Langhalm.

I eet og et halvt Qvarteer jeg har
Spadseret ud til Dem,
Blot for at være her betids
I Deres Sommerhjem.
— Gratulerer, Herr Patron!
Gratulerer —

Tommerup.

Mangetak!

Langhalm.

— Til Deres Sommerleilighed!

Tommerup.

Jeg siger Mangetak!

Tommerup og Mad. Tommerup.

Vi sige Mangetak!

2.

Langhalm
(til Petrea).

En god Morgen!

Petrea.

Mangetak!

Langhalm
(til Marie).

En god Morgen!

Marie.

Mangetak!

Langhalm
(til Petrea).

Har De sovet godt den første Nat?

Petrea.

Aa jo! jeg siger Tak!

Langhalm
(til Marie).

Har De sovet godt den første Nat?

Marie.

Jeg siger Mangetak!

Langhalm.

Jeg bringer her, som De har befalt,
Fra Byen Nyt og Bud;
Jeg nøie har besørget Alt,
Hver Commission ført ud.
— Gratulerer Hver især!
Gratulerer —

Alle.

Mangetak!

Langhalm.

— Til Deres Sommerleilighed!

Tommerup.

Jeg siger Mangetak!

Alle.

Vi sige Mangetak!

(Fruentimmerne omringe ham efter Sangen).

Petrea.

Har De mine Shenaale, Herr Langhalm?

Marie.

Og mine Brodeermønstre, Herr Langhalm?

Mad. Tommerup.

Og Gardin-Fryndserne, Herr Langhalm?

Tommerup.

Værer dog stille, Børn! og lader Manden komme til Ro!

Langhalm.

Jeg har besørget alle Deres Commissioner. (Tager efterhaanden Pakkerne frem). Her er Gardin-Frynder til Dem, Madam Tommerup! Her er Shenaale til Dem, Jomfru Petrea! Her er Brodeermønstre til Dem, Jomfru Marie! Her er Speilkroge og en Proppetrækker; her er en Flaske Eau de Cologne; her er to Par hvide Handsker; her er Jomfru Petreas Sko; her er Deres Almanak, Herr Grosserer! Her er et

Bind af Omearas Memoirer om Napoleon; her er to Pund hollandsk Ost . . .

Petrea
(der har efterseet sin Pakke).

Gud, Herr Langhalm! det er ikke de Syenaale, jeg pleier at kjøbe!

Langhalm.

Er det ikke! Det er ikke muligt!

Petrea
(fortrødelig).

Jo, sikke store Tingester! dem kan jeg slet ikke bruge.

Langhalm.

Flye mig dem! Vi skal faae dem byttede. Imorgen har De andre. De veed, at jeg for Deres Skyld løber i Ilden.

Petrea.

Imorgen! Hvad skal jeg saa sye med imorgen tidlig?

Langhalm.

Eller, om De vil, springer jeg ind til Byen endnu i Eftermiddag.

Petrea.

Jovist, idag! Om Søndagen, veed man nok, ere alle Boutiquer lukkede.

Tommerup.

Lad nu de Kjævlerier fare, Børn! Jeg har Noget at tale om med Herr Langhalm. Altsaa, naar I vil ham Noget, saa maae I skynde Jer.

Mad. Tommerup.

Ja, Mand! vi skulde jo tænke paa, hvor Herr Langhalm og Andreas skal ligge inat.

Langhalm.

Vær aldrig i Bekymring for mig. Jeg tager meget lidt Plads op. Jeg kan gjøre mig saa tynd som en Aal.

Tommerup.

Javist; det tale vi om siden. Nu ind med Jer!

(Fruentimmerne gaae ind og tage Pakkerne med).

Ottende Scene.

Tommerup. Langhalm.

Tommerup

(gaaer speculerende og rystende paa Hovedet et Par Gange op og ned).

Hm! Hm! Hm!

Langhalm

(afsides).

Han speculerer! det er et godt Tegn.

Tommerup.

Herr Langhalm!

Langhalm.

Hvad staaer til Tjeneste? (Tommerup bliver ved at gaae fordybet op og ned). Jeg maa nok give hans Tanker den fornødne Retning. (Høit). Jeg var igaaraftes et Øieblik ovre hos Deres Svoger.

Tommerup.

Naa, var De! (Med et Suk). Ja, der var nok ikke andet end Jubel og Herlighed.

Langhalm.

Javist — de have kun Hovedet fuldt af Anstalter til Ballet, Illuminationen i Haven og andet Fjas.

Tommerup
(efter et Ophold).

Altsaa nu er det skeet?

Langhalm.

Ja; jeg har Bladet hos mig.

Tommerup.

Har De? (Gaaer op og ned). Hm! Hm! — Ja, lad mig see det.

Langhalm
(tager et Nummer af Politievennen ud af Lommen).

Jeg har indrettet Svaret ganske, som vi have aftalt, blot tilføiet Et og Andet, for at sætte lidt Couleur paa Stilen.

Tommerup.

Naa! — hm! — Maaskee lader De mig høre . . .

Langhalm.

Meget gjerne. I Stykkets Begyndelse gjendriver jeg den Paastand, at Deres engelske Maskine gjør Uro i Gaden, og opkaster derpaa det Spørgsmaal, fra hvem da den omtalte Uro i Gaden kan komme. Jeg siger nemlig: (Læser). „Da det neppe er Nogen ubekjendt, hvo den ubeføiede Angriber er, har man undret sig saa meget mere over, at han søger Grunden til Uroen i Gaden saa langt borte, istedenfor at søge den i sit eget Huus. Forfatteren denuncerer sig selv som musikalsk Dilettant(!!) Vi føie til: som Dilettant paa Violinen, et Instrument, der iøvrigt allermindst taaler Dilettantismens Fuskerier. Men Hvo har i det senere Aar boet i Lxegaden og er ikke sildigt og tidligt bleven forstyrret af Dilettantens skjærende Buestrøg? og Hvem er det ubekjendt, at en saadan Aar for Aar fortsat Række falske Toner kan have, og i dette Tilfælde har havt den skadeligste Virkning paa Andres Helbred. Vi ville blot anføre et Par Exempler, for hvis Sandhed vi kunne indestaae. En gammel, svagelig Mand har Dilettantens Bue i et Par Aar saaledes angrebet, at han derover maa holde Sengen, og man tvivler om hans Liv. En Jomfru af god Familie er ved disse Toner bleven saa nervesvag, at hun maa gaae med Bomuld i Ørene. En Student, der læser til Attestats, har af den sidste Symphonie faaet en betænkelig Colik; og det var isandhed ikke Dilettantens Skyld, at en frugtsommelig Kone, der boer et Par Huse derfra, af

Skræk over den rædsomme Musik ikke kom for tidligt ned. Om nu Beboerne af Laxegaden ere passioneerte for Musik, veed Indsenderen ikke; men, at en Musik som denne omsider maa bidrage til, at Leien i de nærliggende Huse maa falde, til stort Tab for Eierne, behøver neppe at godtgjøres; og det kan vist ikke ansees for et ubilligt Ønske, at den omtalte, Naboernes Ro og Fred forstyrrende musikalske Aands-Underkuer vil forlade Qvarteret, og, naar hans Talenter endeligt skulle skinne, da leie en Udflyttergaard paa Amager, istedenfor at agere Laxegadens Paganini."

Tommerup

(der under denne Oplæsning har ved hvert anført Factum, hvert stærkt Udtryk tilkjendegivet sin Forundring og ængstelige Uro).

Men lille Langhalm, hvad er det, De der læser op? Af alle disse Historier veed jeg jo ikke det Mindste.

Langhalm

(affides).

Ja, jeg s'gu heller ikke. (Høit). Da skal der dog ligge noget Sandt til Grund derfor. Jovrigt seer De jo vel, at det hører til Det, jeg kaldte, at sætte Couleur paa Stilen.

Tommerup.

Sætte Couleur paa Stilen?

Langhalm.

Ja, Herr Grosserer! naar Deres Svar havde

indeholdt en kort og tør Gjendrivelse, saa havde min Tro Ingen læst det. Nu har jeg derimod søgt at vælte det Latterlige over paa Deres Angriber.

Tommerup.

Men hvad er det for en frugtsommelig Kone, De taler om? Og Studenten, der har faaet Colik . . .

Langhalm.

Det er jo ganske ligegyldigt, enten jeg vælger det Exempel eller et andet.

Tommerup.

Hm! hm! — Men sæt, vi drages til Ansvar for disse Historier? sæt, Sagen kommer for Retten? Om man stævner os til Ed? Aa, Gud bevares!

Langhalm.

Derfor kan Herr Grosserereen være ganske rolig. Skulde man drage vore Blade til Ansvar for hver Løgn, der staaer i dem, da maatte man oprette en aparte Domstol for deslige Sager.

Tommerup.

Men at opdigte saadanne Historier! — Nei, Langhalm! Langhalm!

Langhalm.

Deres Svoger og hans Søn have behandlet Dem, for at jeg skal bruge Deres eget Udtryk, lum-

pent. De Mennesker kunne have godt af en Toraf. En lille Visker er her paa sit rette Sted.

Tommerup
(gaaende urolig omkring).

Hm! hm! hm! — Hør, veed De hvad, Langhalm! Jeg er saa kjed af alt dette, at jeg vilde ønske, at Stykket mod mig og mit Svar og jeg selv laae i den dybeste Kjælder.

Langhalm.

Jeg synes, en ærekjær Mand kan ikke lade Sligt gaae hen.

Tommerup.

Aa! en ærekjær Mand! — Alle Mennesker have raadet mig til at svare, og derfor har jeg gjort det. Men jeg fortryder det bitterligt. Man har kun Ærgrelse deraf. Man drikker Gift af sin egen Ondskab. — Hvad vil min Kone sige hertil! Og hvad kan det Hele føre til! Det maa jo nu komme til aabenbart Brud mellem mig og min Svoger.

Langhalm.

Jeg troer heller ikke, Herr Grossereren er tjent med at omgaaes disse Mennesker, hvis største Lyst er at gjøre Nar af Folk. Jeg er nu for from til at bryde mig om Sligt; men jeg kunde fortælle mange Historier om den Behandling, jeg endog ganske nyligt har døiet af den unge Herre, og som jeg ingenlunde

havde taalt, var det ikke i Betragtning af, at Halling er Deres Svoger.

Tommerup.

Hm! Hm! en frugtsommelig Kone! . . . Lad mig see Bladet! (Langhalm giver ham det). Hvad er det, der staaer til Overskrift!

Langhalm.

Audiatur et altera pars.

Tommerup
(urolig).

Saa? — Er det kanskee ogsaa en Toraf?

Langhalm.

Det er paa Dansk: Man maa høre begge Parter for at kunne dømme om en Sag.

Tommerup.

Naa! — Ja, veed De hvad! Lad De os gaae ind. Dette Stykke maae vi Skam overlæse i Ro og Mag. Det er min eneste Trøst, at jeg er herude, i uforstyrret landlig Rolighed.

Langhalm.

Men er' Deres Pigebørn ikke derinde?

Tommerup.

Mine Pigebørn? Hm! det er sandt! Saa har man ikke engang Ro og Leilighed til at tale under

fire Dine; der er jo kun det ene Værelse. Det er ogsaa reent satanisk ... Ja hvad! saa maa jeg jage Pigebørnene ud saa længe. De have godt af den friske Luft. Saa kommer De efter.

(Vil gaae ind).

Langholm.

Jo ... men Herr Grosserer! jeg ønskede endnu at tale et Par Ord med Dem.

Tommerup.

Kan det ikke beroe?

Langhalm

(affides).

Det er Ulykken, det kan det ikke. (Høit). Sandt at sige, ønskede jeg, hvis det var Herr Grossereren beleiligt ...

Tommerup.

Lad da høre.

Langhalm.

Herr Grossereren kjender mine Følelser for Deres Datter —

Tommerup.

Naa! — ja — hm! Veed De hvad, det maae vi lade beroe for det Første.

Langhalm.

Men Grossereren vilde gunstigst tillade mig at

bemærke, at jeg ved længere Opsættelse risquerer for meget. Deres Svoger, veed De, har af en Grille sat sig mod dette Partie —

Tommerup.

Men jeg giver min Svoger og hans Griller en god Dag.

Langhalm.

Og desuden har jeg faaet Nys om, at Andreas —

Tommerup.

Ja, det veed jeg; og min Kone protegerer ham. Men — ja idag, lille Langhalm, staaer mit Hoved Skam ikke til at tænke paa Sligt. Dette Stykke i Bladet giver mig altfor meget Bryderi. Men husk mig paa det, saa faae vi at see, hvad der er at gjøre derved.

(Gaaer).

Langhalm

(ene).

Han er en Nathue, der ikke veed, hvad han vil. Men nu er han vel nødt til at finde sig i, hvad der ikke kan være anderledes; og saa vil det vise sig, hvem der løber af med Seiren, enten Mossiø Emil eller jeg. Han har svoret paa, fortalte mig En af Folkene derovre, at jeg ikke skulde blive gammel her i Huset, at jeg skulde holde mine Fingre fra Jomfru Petrea. Nu kommer det an paa, hvem der bliver ældst. Kjender jeg Inspecteur Halling ret, saa vil

han blive saa forbittret over Grossererens Svar, at han aldrig sætter sine Fødder i hans Huus. — Nei, jeg slaaer ingen Ting i Glemmebogen. Man kan spille mig mangt et Puds, som jeg leer til. Men jeg skriver det bag Øret. Det kommer nok engang, tidligt eller sildigt. — Madam Tommerup protegerer Andreas? Ja, det veed jeg; den Nar har selv fortalt mig, at han igaar har anholdt om Petreas Haand hos Moderen; men jeg troer ikke, at Pigebarnet lider ham. Naar nu jeg kunde stole paa Faderen — hm! galt er det, at man aldrig kan sidere paa denne Mand. Hvad han siger ja til idag, har han Betænkeligheder ved imorgen; og derfor ... ja derfor maa jeg som en god General være paa min Post. At jeg bryder aldeles overvært med Hallings, er betænkeligt, meget betænkeligt. Det er Mennesker, man altid kan have Nytte af. Det har bestandigt staaet mig for Hovedet i disse Dage, at, om Port-Controlleur-Tjenesten blev ledig — ja, saa er Inspecteur Halling Mand for at skaffe mig den. Det er en magelig Post og en vis Indtægt. Men at blive gift med et saa ellevildt Fruentimmer som Jomfru Petrea — om en saadan Post er magelig, veed jeg ikke; men Indtægterne ere undertiden meget uvisse.

Mel. En gammel Menuet.

1.

Controllere Consumtionen
Lærer man snart med lidt Forstand.

Men at controllere Konen
Er umuligt for en Mand.
Har en Ven Accisen forglemt,
Arrangerer man Sligt bequemt.
Taler han mig høfligt til,
Kan han faae det, som han vil.
— Saa er den Ting glemt.

2.

Ægteskabets Contrabande
Gjør Knuder af en anden Art.
Det er Knuder i vor Pande,
Som man ei forvinder snart.
Vil en Ven drive der Smugleri,
Gaaer han først Controlleuren forbi;
Banker hos hans Kone paa.
Mine Sportler fløiten gaae —
Det er reent Snyderi.

(Gaaer hen mod Huset).

Niende Scene.

Petrea. Langhalm.

Petrea

(med en lille Kurv, som hun sætter hen).

Har De ikke seet Andreas, Herr Langhalm?

Langhalm.

Andreas? (Affides). Jeg skulde dog vel aldrig troe . . . (høit). Længes De efter Andreas?

Petrea.

Længes! Aa, han skal bringe Fidelle ud; derfor spørger jeg.

Langhalm
(prøvende).

Andreas er rigtig bleven et net ungt Menneske paa den senere Tid. Synes De ikke?

Petrea.

Net? (Leer). Nei, det kan jeg Intet melde om. Han kan gaae med.

Langhalm
(affides).

Naa! det har vel ingen Fare.

Petrea
(gnaven).

Fa'er vil tale med Dem. Han jog mig ud, for at De kunde komme ind.

Langhalm.

Det gjør mig ondt, at jeg var den uskyldige Aarsag; og jeg beder om Forladelse —

Petrea.

Ingen Forseelse! Jeg render med største Fornøielse for Dem.

Langhalm.

Skjelmsmester! De lader nu bestandigt, som om De ikke mærkede mine Følelser for Dem.

Petrea.

De gjør mig Uret, Herr Langhalm! Jeg mærker dem; jeg forsikrer, jeg mærker dem.

Langhalm.

Nu da, Jomfru Petrea! nu da?

Petrea.

Pas paa!

Mel. Non giova il sospirar. (Donizetti.)

1.

Petrea.

Mærk, naar jeg synger — lalala —
Og naar jeg dandser, — lalala —
Gaaer jeg af Glæde
Næsten fra Vid og fra Sandser.
Men er jeg værdig en Mand —

Langhalm.

Jovist! Passiar!

Petrea.

Med denne dybe Forstand,
Jeg veed, De har.

Langhalm.

Er Deres Grund ingen anden,
Vil jeg slaae af paa Forstanden.

(Kjælen).

Ja ja! ja ja!
Ja, jeg vil synge — lalala —
See, hvor jeg dandser — lalala —
Jeg vil af Glæde
Gaae fra Fornuft og fra Sandser.

Petrea.

Nei nei! Nei nei!
Det hjælper ei!

Langhalm.

Jo jo! Jo jo!
Det gjør min Tro!

2.

Petrea.

Men, naar vi synge — lalala —
Men, naar vi dandse — lalala —
Ungdom og Sundhed
Lokkerne bør bekrandse.
Ak, men Herr Langhalm! husk paa
Den Gigt, De har!

Langhalm.

Skal for min Elskov forgaae!

Petrea.

Jovist! Passiar!
Man kan slaae af paa Forstanden;
Ak, men paa Gigten —

Langhalm
(affides).

Det kan Fanden!

(Kjælen).

Jo jo! jo jo!
Jo, jeg vil synge — lalala —
See hvor jeg dandser — lalala —
Jeg vil af Glæde
Gaae fra Fornuft og fra Sandser.

Petrea.

Men, naar De synger — lalala —
Men, naar De dandser — lalala —
Gaaer jeg af Latter
Næsten fra Sind og fra Sandser.
Nei nei! Nei nei!
Det hjælper ei!

Langhalm.

Jo jo! Jo jo!
Det gjør min Tro.

Petrea.

Fa'er kalder! Skynd Dem ind.

(Driver ham ind i Huset).

Tiende Scene.

Petrea. Siden Andreas.

Petrea.

Her er juſt ikke meget morſomt herude idag. Fa'er er fortredelig! Mo'er og Marie have travlt; og til Morbro'er tør jeg ikke gaae over. — Andreas bliver ogſaa borte.

Andreas

(har under denne Replik nærmet ſig; bærer paa nogle Tøibyldter og en lille Skjødehund, der ſtikker ud af et Slags Kræmmerhuus).

Godmorgen, Petrea!

Petrea.

Naa, er du der! — og Fidelle! min ſøde lille Fidelle! — Kom med den! — Aa, det ſtakkels Dyr! hvor den ryſter! — (Sætter ſig og ſyſler med Hunden, reder den o. ſ. v.). Det lille Puus! hvor den ſeer ud! Ja, naar jeg ikke er hjemme, ſaa er der Ingen, der tager ſig af den. Den har beſtemt havt Længſel efter mig.

Andreas.

Vi har beggeto længtes meget efter dig.

Petrea.

Har du længtes efter mig, Fidelle? — Slaae dig tiltaals! Nu har du din egen Petrea igen.

Andreas.

Jeg vilde ønske, jeg var i Fidelles Sted.

Petrea.

Nei Tak! Du er rigtignok en Smule for stor til at bæres paa Armen. Med dig, Fidelle, er det en anden Sag. Du er saa blød og saa fiin som et Grevebarn.

Andreas
(efter et Ophold).

Jeg har bragt den Bog med, du bad mig om.

Petrea.

Tak! Vil du siden lægge den ind. Men det er sandt, Andreas! der stod et Ord i den sidste Bog, jeg ikke forstod. Umiddelbar, hvad er det?

Andreas.

Ja, hvad stod der mere?

Petrea.

Der stod: Han kom i umiddelbar Berøring med Hoffet.

Andreas.

Ja, deri er der jo ingen Mening. Du maa vise mig Stedet i Sammenhæng, saa skal jeg nok forklare dig det. Det er i det Hele taget vanskeligt at forstaae et Sted, naar man ikke veed, hvad der staaer.

Petrea.

Ja, det er sandt. (Vender Hovedet om til ham). Men,

Andreas! det er aldrig rigtig fat med dig. (Reiser sig og lægger Hunden i Kurven). Du er jo saa elegant klædt, saa det er en Gru! Din Kjole sidder ordentlig godt. Hvem har syet den?

Andreas.

Det har Jürgensen.

Petrea.

La'er du sye hos Jürgensen?

Andreas.

Hvorfor ikke? naar jeg betaler ham. Jürgensen syer for Mange, der ikke engang betale ham.

Petrea.

Og sikken en smuk Vest han har paa! — Men dit Halstørklæde sidder dumt. Du maa lade Emil lære dig at sætte det. Lad mig hjælpe lidt derpaa! (Binder det om). Og du maa have en anden Hat; saa kan du endnu spadsere med os i Haven.

Andreas
(pretiøs).

Jeg vilde ønske, jeg kunde spadsere med dig til Verdens Ende.

Petrea.

Til Verdens Ende? (Leer). Ja Gud veed, det er min største Fornøielse at spadsere; og naar du har den Kjole paa, seer jeg gjerne, du gaaer med. Men

til Verdens Ende — nei, lad os først gjøre en Prøve med Frederiksberghave.

Mel. af C. Nicola.

Andreas.
Nei, at gaae til Verdens Ende,
Og med dig, det faldt mig let.

Petrea.
Men, Andreas, det kan hænde,
At jeg selv kan blive træt.

Petrea.
Men, Andreas, det kan hænde o. s. v.

Andreas.
Frygt kun ei, at det vil hænde,
At du selv vil blive træt.

Andreas.
Gaaer man trofast med hverandre —

Petrea.
Længes man dog hjem igjen.

Andreas.
Nei, Petrea, du kan vandre
Ubekymret med din Ven.
Ja, Petrea, du kan vandre —

Petrea.
Ih bevares! men hvorhen?

Andreas.
Som Columbus vil jeg seile
Modig til en fremmed Strand.

Petrea.
Men, Andreas, du kan seile,
Længe før du naaer til Land.

Andreas.
Til dit Hjerte vil jeg seile
Med det Haab, jeg naaer derhen.

Petrea.
Men, Andreas, du kan seile
Paa den lange Vei derhen.

Andreas.
Til dit Hjerte o. s. v.

Petrea.
Men, Andreas, du kan seile o. s. v.

Petrea.
Saa det er virkelig dit Alvor at gjøre en Opdagelses-Reise til mit Hjerte?

Andreas.
Ja, naar du Intet har derimod.

Petrea.

Bevares! det maa jo smigre mig, at du vil underkaste dig alle de Farer, der ere forbundne med saadanne Reiser. (Leer høit). Aa, jeg er nærved at døe af Latter! Kan du huske, du læste en Reisebeskrivelse for os i Vinter.

Andreas.

Ja, det var Captain Parrys til Nordpolen.

Petrea.

Ja. Sæt nu, mit Hjerte ogsaa laae i Ishavet —

Andreas
(bebreidende).

Petrea!

Petrea.

Og du ligesom Capitainen — hahaha — frøs fast?

Andreas.

Saa vilde jeg gjøre det Samme, som Capitainen gjorde.

Petrea.

Hvad gjorde han?

Andreas.

Han ventede, til det blev Toeveir.

Petrea
(leer).

Nei — idag er du morsom! Naa, kom nu og hjælp mig min lille Fidelle ind.

Andreas.

Med Fornøielse! (Løfter den op i Kurven). Og hvad Haab giver du mig saa?

Petrea.

Det skal jeg tænke over. Reise kan du alletider. Det har unge Mennesker godt af. For det Første er det ikke sagt, at mit Hjerte ligger i Jishavet; og, om det gjør, — jeg troer, vi faae en varm Sommer iaar.

(Gaaer ind).

Andreas
(idet han følger hende).

Ja, hvem kan nu blive klog paa Fruentimmer!

Ellevte Scene.

Halling og Emil komme ud fra Laagen.

Halling
(opbragt).

Hold din Mund, siger jeg!

Emil.

Men Fatter! naar pleier du at tage dig saadanne noget Snavs nær?

Halling.

Jeg siger, du skal holde din Mund.

Emil.

Jaja da! Men jeg vilde blot sagt, at paa den Maneer ere vi jo ikke et Haar bedre end Onkel Tommerups.

Halling.

Sa'e du det, Næsviis? Bifalder du maaskee, at han paa en los Mistanke skriver mig et saa nederdrægtigt Svar?

Emil.

Men, lille Papa — entre nous — har du da virkeligt ikke skrevet Stykket mod ham?

Halling.

Hør, Emil, nu skal du fortrække. Jeg vil ikke høre et Ord mere herom. Om jeg har skrevet det eller ikke, rager hverken ham eller dig.

Emil.

Ja, ham rager det dog en Smule.

Halling.

Og om jeg nu paastaaer, at Stykket kommer fra dig?

Emil.

Saa stoler jeg paa min gode Samvittighed.

Halling.

Fortræffeligt! Men din Fa'er tør ikke stole paa sin gode Samvittighed. Ikke sandt? — Hør, Emil! fortræk nu med det Gode! Eller jeg sætter dig ud paa Hovedet.

Emil.

Kun eet Ord endnu! Om ikke for min, saa for din egen Skyld — husk paa, at naar du gjør Onkel altfor vred, saa komme hans Fruentimmer ikke til Ballet iaften, og at min og Maries Forlovelse skulde declareres.

Halling.

Bryd Han sig om ingen Ting! Jeg veed nok, hvad jeg gjør.

Emil.

Og husk paa alle de Anstalter, vi have gjort —

Halling
(jager ham ud).

Nu er jeg saagu fjed af dine Anstalter. Ud med sig! — (Emil gaaer). Nei, saa let skal min eenfoldige Herr Svoger ikke slippe. Ringe lidt for hans Øren, det vil jeg dog. Men galt var det, om han vilde forbyde Pigebørnene — — ja! lad ham kun prøve det! saa skal jeg vise ham, hvem jeg er!

Tolvte Scene.

Halling. Madam Tommerup.

Mad. Tommerup.

Du her, Jørgen! Det havde jeg mindst ventet, at vi skulde faae Besøg af dig.

Halling.

Jeg kommer heller ikke for at besøge Jer. I boe rigtignok saadanne, at I kan tage mod Visiter!

Mad. Tommerup
(undvigende).

Nu, paa Landet kan man ikke have det saa accurat; man maa tage tiltakke —

Halling
(efterhaanden sættende sig i Hede).

Tage tiltakke! Hm! Sikken et Huus! og det til Gaarden! Er det Landliv? Ligger man paa Landet, for at lade sig stege af Solen og svælte i Støvet? Hvad kan to Værelser forslaae til Jer Alle? og uden Have! uden saa meget som et Lysthuus? I Byen har I rummelige, luftige Værelser, og her — hahaha! I skulde heller leie Jer et Skilderhuus!

Mad. Tommerup.

Hvad skal man med en stor Leilighed! Om Dagen sidder man dog altid ude i det Frie.

Halling.

Hør, Ane! Vil I sidde herude, naar det regner? Nei; for her er ikke engang et Træ, hvorunder I kan sidde. — Vil I da sidde herude, naar det er Torveir? Nei; for saa qvæles I af Hede og af Støv fra Landeveien. — Naar vil I da sidde herude?

Mad. Tommerup.

Ja, Jørgen! med dig kan man aldrig tale. Du vil altid have det sidste Ord. — Er der Noget, du vil mig, saa siig til.

Halling.

Saa siig til! — Jo, det er smukt! Du skulde hellere jage mig bort.

Mad. Tommerup.

Adios, Jørgen!

Halling.

Gaae du kun! Det er ikke dig, jeg vil tale med. Men din Mand skal komme ud. Jeg vil snakke lidt med ham.

Mad. Tommerup.

Lad du min Mand i Ro! Du har allerede gjort ham nok af det.

Halling.

Naa! — saa du troer kanskee ogsaa, at Stykket i Politievennen kommer fra mig.

Mad. Tommerup.

Jeg veed ikke, hvad jeg skal troe, Jørgen! Nogen Deel har du og Emil bestemt deri. Det er, ligesom man hører Jer tale.

Halling.

Det kan jeg lide! Snak du kun din Mand efter Munden!

Mad. Tommerup.

Ja ja ja! jeg veed, hvad jeg veed! Du forsvarer altid Bladene; du holder alt det Snavs; og det er din største Lyst at læse dem. Jo mere Skjænderi der er deri, des mere fornøiet er du.

Halling.

Det er ogsaa Noget at være bedrøvet over! Hvad Fanden! vore Blade ere jo saa tørre og flaue, at man kan falde i Søvn over dem. Naar de ikke skjændtes engang imellem, hvem gad saa læst dem?

Mad. Tommerup.

Men hvor kan det fornøie dig, at see en stille og rolig Borger trækkes frem til Haan for Alverden; at see hans smaa Svagheder, hvoraf vi jo Alle have vore, opramsede, gjort latterlige, og ham selv udpeget, som om han havde gjort den største Forbrydelse? Du veed ikke, Jørgen, at hvad der morer dig at læse, har alt forbittret mangen Mands Liv, har bragt Ufred og Splid i hans Familiekreds.

Halling.

Hør, Ane! jeg kunde svare dig Meget paa, hvad du der siger. Jeg kunde vise dig, at mangen Ulovlighed er standset, mange Klager afhjulpne ved disse Opsatser; og at, naar Sandheden skal frem, saa tør man ikke bryde sig om at saare Denne eller Hiin. Jeg kunde tilføie, at det er bedre, Sligt skeer paa en morende, end paa en kjedsommelig Maade. Men det er det samme: du skal have Ret! Tjen mig bare i een Ting: hold dine Prækener ikke for mig, men for din Mand! Ham er det, der ved Pennekrige forbitrer Andres Liv; ham er det, der bringer Ufred og Splid i hans egen Familie.

Mad. Tommerup.

Min Mand? Hvad siger du?

Halling.

Just din Mand. — Der er han; nu kan du selv spørge ham.

Trettende Scene.

De Forrige. Tommerup.

Tommerup

(i Huusdragt, med en Pen bag Øret).

Ane! hvor er Chatol-Nøglen? — — Hvad! — hvad!

(Bemærker Halling og vender sig pludselig fra ham, aldeles fortabt og confunderet).

Halling.

God Dag, Svoger! Tak for sidst!

Tommerup

(som En, der har ond med at faae Ordene frem).

Hvad behager?

Halling.

Jeg siger: Tak for sidst!

Tommerup.

Aa, ingen Aarsag!

Halling.

Det var et sandt Ord. — See, Ane, betragt din Mand! Seer han ikke ud som det fortabte Faar i Evangeliet? Men det er intet Under; Samvittigheden slaaer ham.

Tommerup.

Herr Inspecteur! jeg frabeder mig alle Uartigheder.

Mad. Tommerup.

Men, du milde Gud! hvad er der skeet?

Halling.

Hvad der er skeet? det skal jeg fortælle dig. Mig har din Mand mistænkt for at have smurt et Stykke sammen mod ham; og for denne blotte Mistankes Skyld skriver han i Bladet et saa lum-

pent, nederdrægtigt Stykke om mig, at der ikke levnes mig Ære for fire Skilling.

Mad. Tommerup.

Har det ikke aaet mig? Jeg ulykkelige Kone! (Vrider sine Hænder). Men hvem siger, det er af min Mand?

Halling.

Jo, Gu' er det af ham. Hans Bomærke staaer derunder: et T med syv Prikker.

Mad. Tommerup
(til Tommerup).

Mand! Mand!

Halling.

Men jeg bryder mig feil derom. Han troer kanskee, det ærgrer mig; tvertimod! det har saagu moret mig! (Med tvungen Latter). Hahaha! Naar det ikke var saa dumt skrevet, vilde jeg sige, det var godt skrevet. Men det er dumt, flaut, erkeflaut! — Men, Tommerup! omsonst skal du ikke have gjort det! Jeg skal vise dig, hvad det vil sige at indlade sig i Pennekrig med mig! Du skal faae Svar som fortjent. Vær du kun ganske rolig. Jeg skal saaledes hegle dig igjennem, at du ikke skal kjende dig selv igjen.

Mad. Tommerup.

Jørgen, lad dig dog sige! Skal da denne Strid aldrig endes!

Halling.

Og hermed Punctum! Nu har jeg sagt, hvad jeg vilde. Adios, Tommerup! Inden du veed af det, hører du fra mig.

(Vil gaae).

Mel. En Time før Middag Madamen opstaaer.

1.

Mad. Tommerup.

O, hør hvad jeg siger dig, Broder! Du maa
I Hidsighed ei os forlade!

Halling.

Nei, slip mig nu, Ane! Jo Gu'! vil jeg gaae!
Jeg tænker, din Mand kan min Mening forstaae.

Mad. Tommerup.

O, glem disse taasede Blade!
Betænk, denne Strid er en Spot og en Skam —

Halling

(vil gaae, tagende Hatten af med et komisk Buk).

God Morgen, Madam!

2.

Mad. Tommerup.

O, bliv dog! Jeg tænker med Angst paa dit Svar.
I Mænd ere altid saa plumpe!

Halling.

Ja, Fanden skal være Herr Svogerens Nar!

Pas paa, jeg skal sæbe ham ind i mit Svar!
Troer du, jeg vil lade mig lumpe?

Mad. Tommerup.

Din Svoger! betænk! Vil du trættes med ham?

Halling
(som før).

God Morgen, Madam!

(Vil rive sig løs).

Fjortende Scene.

De Forrige. Marie og Petrea.

Petrea.

Hvad er her paafærde?

Mad. Tommerup.

Kommer, Børn, og hjælper mig at bringe min Broder og min Mand til Besindighed.

(Pigebørnene nærme sig Tommerup og Halling).

Petrea og Marie
(den første til Halling, den anden til Tommerup).

Kjære Onkel!

Tommerup
(der hidtil har staaet forknyt og forbløffet, farer pludseligt op).

Intet Ord vil jeg høre! Jeg har tiet længe nok og været en Skive for Herr Inspecteurens Sarcas-

mer. Nu er det forbi! Jeg vil hverken see Herr Inspecteuren eller hans Søn mere i mit Huus!

Halling.

Aahaa! sa'e du det, Svoger! Nei, nu bliver jeg. Dit Huus kan du ikke forbyde mig. Jeg har vel Lov til at besøge min egen Søster. Dig tiltrods bliver jeg.

Mel. Jeg gjerne saae, jeg gjerne saae. (Fra Diavolo).

1.

Mad. Tommerup, Petrea og Marie
(der under dette Nummer søge at formilde snart Tommerup, snart Halling).

Naa naa! Naa naa!
Naa naa! Naa naa!
Hvo tager strax saa heftigt paa? } Bis.

Tommerup.

Jeg vil det saa!

Halling.

Jeg vil det saa!

Mad. Tommerup.

At to saa brave Mænd som I
Skal rage her i Klammeri
For Gud og Verden er en Skam.

Tommerup og Halling.

Gaae du din Vei!

Mad. Tommerup, Petrea og Marie.
Naa naa! Naa naa! :|:

Tommerup
(til sin Kone).
Madam!
Gaae hun sin Vei!

Mad. Tommerup, Petrea og Marie.
Naa naa! Naa naa! :|:

Tommerup og Halling.
Nei, nei!
Gaae du din Vei!

2.

Tommerup og Halling.
Ja, han skal see,
Ja, han skal see,
At jeg vil hævne denne Spee!

Mad. Tommerup, Marie og Petrea.
Naa naa! Naa naa!
Naa naa! Naa naa!
Hvo tager strax saa heftigt paa?

Tommerup og Halling.
Jeg vil det saa!

Mad. Tommerup.
Lad nu det Hele være glemt!

Han mener det jo ei saa slemt;
Du maa forlige dig med ham.

Tommerup og Halling.

Gaae du din Vei!

Mad. Tommerup, Petrea og Marie.

Naa naa! Naa naa! o. s. v.

Tommerup.

Slipper mig! Jeg la'er mig ikke rokke. Mellem min Svoger og mig er det ude! Hans Søns og Maries Forbindelse er hævet! og ikke Een af Jer skal understaae sig at gaae til hans Bal sjampeter iaften.

Petrea og Marie
(grædende).

Men Fa'er (Farbro'r!) hvor kan du . . .

Halling.

Nei, hør ved du hvad, Tommerup! Min Søns og Maries Forlovelse har du ikke Magt til at hæve; det maa du ikke bilde dig ind. Og hvad Ballet angaaer — Pigebørnene skal paa Ballet; og ikke alene Pigebørnene, men du, din Kone og hele dit Huus; og du selv skal dandse Molinasco med den tykke Madame fra Valby. Seer du det!

Mad. Tommerup.

Nei, en Dag som denne har jeg aldrig oplevet.

Marie
(grædende).

Søde Tante! see til, at du kan tale Onkel tilrette. Uden Emil kan jeg ikke leve.

Petrea
(ligeledes grædende).

Søde Mo— Mo'er. Naar Fa'er ikke lader mig komme paa Ballet iaften, saa tager jeg min Død derover.

Mad. Tommerup.

Ja, Børn! hvad skal jeg gjøre? I maae selv tale med Fa'er.

Petrea.

Søde, velsignede Fa'er!

Marie.

Kjære, gode, lille Onkel!

Tommerup
(vred).

Lader mig i Ro, siger jeg. Jeg har Andet at tænke paa.

Petrea
(frygtsom).

Men Fa'er, maae vi da komme paa Ballet?

Tommerup.

Hør, Petrea! synes du ikke, jeg er ydmyget og haanet nok? Nei, paa Ballet skal I ikke sætte en Fod!

Halling.

Og paa Ballet skal I; derpaa giver jeg Eder mit Ord!

Mel. Movitz, vik mössan högt öfver öra.
Fredm. Epistler Nr. 70.

1.

Petrea og Marie
(til Tommerup).

Fader!
Fa'erbro'er! } vil du os Alle bedrøve!

Tommerup.

Som jeg siger, skal det staae!

Petrea og Marie.

Kan du os denne Glæde berøve?

Tommerup.

Den er ei at tænke paa!

Petrea og Marie
(kjælende for ham).

Kjære Fader! (Fa'erbro'er!) Medynk! Hør, vi klage!

Uger og Dage
Glæderne tage;
Lidt er tilbage!

Tommerup.

Stille!
Fra mit Huus skal Ingen gaae!

Halling.

Fra hans Huus skal Alle gaae!

Mad. Tommerup, Marie og Petrea.

Ak, han lader os (Jer) ei gaae!

2.

Petrea og Marie
(til Halling).

Onkel, vil du dig ikke forbarme?

Halling.

I skal komme, har jeg sagt.

Petrea og Marie.

Men, naar han siger Nei til os Arme?

Halling.

Skal jeg hente Jer med Magt!

Mad. Tommerup, Petrea og Marie.

Himmel, ak! hvorledes skal det ende!

Let kan det hænde,
Medens de skjænde,
Ballet faaer Ende —

Tommerup og Halling.
Stille!

Mad. Tommerup, Petrea og Marie.
Saa god Nat til al den Pragt!

Tommerup og Halling.
Det skal gaae, som jeg har sagt.

3.

Alle.
Ja, det skal hjælpe stort, hvad man siger:
„Morgenstund har Guld i Mund.“
Ak, thi naar Solen høiere stiger,
Man trakteres som en Hund.

Mad. Tommerup, Petrea og Marie
(til Tommerup).
Kjære Fa'er! (Mand!) hvis jeg (de) gaaer glip af Dandsen,
Kjære Fa'rbro'er! gaaer jeg glip af Dandsen,
Glæden og Glandsen,
Navnet i Krandsen,
Gaaer jeg (gaae de) fra Sandsen —

Tommerup og Halling.
Stille!

Tommerup.

Ind med Jer! Jeg har min Grund!

Halling
(til Marie).

I skal med! vær rolig kun!

Mad. Tommerup, Petrea og Marie.

Vi tracteres som en Hund.

Anden Act.

Samme Decoration som i første Act.

Første Scene.

Halling. Emil. Ulrichsen (fra Laagen).

Halling
(idet han kommer ind).

I kan ligesaa gjerne spare Jer Uleilighed; for jeg staaer ikke fra mit Forsæt.

Emil.

Men Fatter! Du, som er den fornuftigste, den sindigste Mand —

Halling.

Det er Løgn! Jeg er ikke sindig: og Fanden skulde være sindig, naar man har med de Mennesker at gjøre. Jeg vil svare ham, og svare ham saaledes, at Syn og Hørelse skal forgaae ham. Først dette maliciøse Stykke, og saa hans Grovheder i

Formiddag; nei! Alting stikker jeg min Sjæl ikke i Lommen.

Emil.

Hjælp De mig at tale Fa'er tilrette.

Ulrichsen.

Hør, veed du hvad, Halling! lad du den Fugl flyve. Der kommer Intet ud af.

Halling.

Han kalder mig en musikalsk Dilettant; men jeg skal spille for hans Øren —

Ulrichsen.

Hør nu, Halling —

Halling.

Og det uden Grund, uden Anledning — og saa vil I tage ham i Forsvar!

Ulrichsen.

Jeg tager ham ikke i Forsvar. Du skulde hørt, hvordan jeg svarede ham imorges, da han fortalte mig, du havde skrevet dette dumme Stykke imod ham. En Mand som Halling! sa'e jeg. Sikken en Urimelighed! Det vilde jeg give mit Hoved paa, at det har han aldrig drømt om.

Halling.

Og alligevel kan du fortænke mig i —

Ulrichsen.

Nei, vist ikke. Men Alt maa have en Ende. Svarer nu du ham, saa svarer han dig igjen, og saa bliver det et evigt Brevleri.

Halling.

Nei, hør veed du hvad, Ulrichsen! Mit Svar skal nok blive indrettet saaledes, at Lysten skal forgaae ham til et Gjensvar. Jeg har blot nødig at koge den gamle Historie op om hans Afsked fra Borgerskabet, saa bliver han til en Fabel for hele Byen.

Emil.

Ja, derpaa tvivler jeg ikke. Men hvor kan vi være bekjendt at opkoge deslige Historier? — Og naar jeg nu forsikrer dig, at Onkel ikke har skrevet en Tøddel i Svaret til dig, men at det Hele er sat sammen af den Ræv Langhalm —

Halling.

Sniksnak! det troer jeg ikke.

Emil.

Men jeg veed det. Lad mig dog nu komme til Orde. For lidt siden havde jeg i Flugten en Samtale med Marie. Efter Alt, hvad hun havde hørt af Tante selv, kommer det Hele fra Langhalm, der nok af Hævn over vore smaa Drillerier har opbidset Onkel. Ham ligner det; og han kan have sin

Fordeel af at slikke sig ind hos Onkel. Han gjør jo sine Hoser grønne hos Petrea.

Halling.

Langhalm? Skulde han? — Ja, naar jeg vidste det, jeg skulde dække ham til.

Emil.

Svarer du nu, saa faaer han sin Krig frem, og du har kun Ærgrelse deraf.

Halling.

Hm! Langhalm? — Giv mig Bladet; du har det jo. Jeg vil endnu engang læse det igjennem. (Emil giver ham det). Men enten han har skrevet det eller ikke, saa skal mit Ord staae ved Magt. Pigebørnene skal paa Ballet, og nu i dette Øieblik skal de følge med mig.

(Gaaer hen mod Tommerups Huus).

Emil

(holder ham tilbage).

Men Fatter! skal nu din Hidsighed fordærve Alt igjen. Jeg har jo lovet, at jeg vil —

Halling.

Slip, siger jeg.

Ulrichsen

(ved hans anden Side).

Hør, Halling! lad du din Søn bringe den Sag i Rigtighed. Han er min Sjæl nok Mand for at

sætte det igjennem. Jeg skal ogsaa tale med Tommerup.

Emil
(der har lyttet).

Jeg hører En tale derinde. Gaae endelig, kjære Fa'er, inden Onkel kommer.

Ulrichsen
(der seer ind i Huset).

Det er Langhalm. Han staaer og taler med Pigen i Gaarden og kommer nok ud.

Halling.

Er det Langhalm! Godt! Med ham vil jeg snakke. Hans egen Lumpenhed skal være hans Grav. Og nu skal I lade mig raade.

Emil.

Men, naar du nu blot . . .

Halling.

Ikke et Ord mere! Det bliver, som jeg har sagt. Du skaffer mig hele Clereſiet over til mig iaften; og dermed basta! — Afsted med Jer!

Emil.

Strax, Fa'er. (Til Ulrichsen). Gaae saa De ind til Onkel og gjør Deres Bedste.

Ulrichsen.

Lad mig kun! Det skal jeg snart faae bragt paa det Rene.

(Gaaer ind til Tommerup; Emil ind ad Laagen).

Halling
(ene).

Den Kjøter! Ifald han virkelig har skrevet . . . saa skal han see, at jeg er ligesaa hurtig som han. Der er han. Jeg vil lade, som jeg først kommer nu, at den Lur ikke mærker Uraad.

(Gaaer ind ad Laagen).

Anden Scene.

Langhalm. Siden Halling.

Langhalm
(kommer ud fra Tommerups Bolig og taler ind til En).

Sig kun, at jeg bliver her i Nærheden. Jeg vil blot trække lidt frisk Luft. (Kommer frem). Gud skee Lov, Ulrichsen kom; saa slap jeg fri — og han bliver længe. Derinde er værre end i en Bagerovn. Aparte har jeg stor Lyst til at vide, hvorledes det staaer til ovre hos Hallings. De har vel travlt. Ja, Søndag Middag lever de gødt. — Hm! jeg skulde dog ikke troe, at Inspecteuren har fattet Mistanke — aa nei! han er ikke saa fiin, og Grossereren har lovet mig Taushed. Men at gaae derover gaaer alligevel ikke an; de kunde troe, jeg vilde spionere; og nu har de desuden spiist for længe siden. — Det var altsaa den første Dag paa Landet, som jeg har ventet mig saa meget af. Men det seer kun maadeligt ud. Af den gamle Tommerup kan jeg ikke faae et reelt Svar, og Petrea — enten smidsker hun for

Andreas blot for at drille mig, eller ogsaa er det hans nye Klæder, der stikke hende i Øinene.

Mel. Ach, wenn ich nur ein Liebchen hätte. (C. M. Weber).

Hvem bliver klog paa unge Piger!
I ældre Tider var det nemt:
Forstod man sig et Gran paa Smiger,
Man naaede sit Maal bequemt.
— Nu har de meer end nok af Smiger.

Da jeg var ung, man kunde vinde
Med et Jllystringsbaand et Blik.
Vil nu til Hjertet Vei man finde,
Man bruge kan en heel Boutik.
— Ja, denne Vei er svær at finde!

Gjætter jeg ret, man regarderer
Forstand og Skjønhed ei — jo pyt!
Nei, vi skal være Cavallerer
Og altid klædt modernt og nyt.
— Klæderne kun man regarderer!

Ja, man maa tale med sin Skrædder,
Naar man vil gaae paa Frieri;
Og følge vi hans Raad, jeg vedder,
Vil Amor hurtig staae os bi.
— Ja, jeg maa tale med min Skrædder!

Det Værste er, at hvergang jeg taler med min Skrædder, præsenterer han mig min Regning.

(Vil gaae ned ad Veien).

Halling
(kommer frem).

Ah, er De der, Langhalm!

Langhalm.

Herr Inspecteur Halling! — Ærbødigste Tjenere!

Halling.

Hvorfor har man ikke seet Dem den hele Dag? Vi troede ret, De vilde være os behjælpelig. Alle Deres Indretninger, Transparentet, Lamperne, Krandsene vente paa Dem, for at De kan give dem den sidste Fuldendelse.

Langhalm.

Herr Inspecteuren ville undskylde mig. Jeg kan bevidne, at jeg den hele Middag har tænkt paa Dem. Men, som De veed, har jeg maattet gaae Deres Svoger tilhaande ved Flytningen, og det var ingen let Sag.

Halling.

Ja, vi kan nok hjælpe os selv. Men jeg troede, De havde erfaret den Nyhed, min Søn Emil har bragt herud idag, og vilde talt med mig derom.

Langhalm.

En Nyhed? Nei, jeg har sandfærdigt Intet hørt. Turde jeg spørge, hvad det er for en Nyhed.

Halling.

Han fortæller, at den gamle Port-Controlleur er død. De har jo ofte nok talt om hans Post.

Langhalm.

Er han død? virkelig død? aldeles død?

Halling.

Ja, efter hvad min Søn fortæller.

Langhalm.

Det var jo et høist lykkeligt Tilfælde! Og jeg tør gjøre mig Haab om, at Herr Inspecteuren vil interessere sig for mig?

Halling.

Nu, det kan vi altid tale om. Siig mig — De har været inde hos min Svoger i dette Øieblik?

Langhalm
(bøiende af).

Jo, jeg har — Saa det var imorges, at Controlleuren døde?

Halling.

Javist. — Hvordan staaer det sig til hos min Svoger?

Langhalm.

Aa jo, saamænd? (Afsides). Gid Fanden havde hans Svoger!

Halling.

De har vel hørt tale om det Puds, han har spillet mig? det Stykke, han har skrevet mod mig i Bladet —?

Langhalm
(generert).

Vist har jeg — det er jo grumme ubehageligt.

Halling.

Ikke sandt? det er et lumpent Stykke.

Langhalm.

Ja . . . jeg kan heller ikke billige Deres Herr Svogers Fremgangsmaade; og dersom han havde lydt mit Raad . . .

Halling
(ironisk).

Det veed jeg, saa var dette Svar aldrig skrevet. — Der har vel Ingen vidst Noget derom?

Langhalm.

Ikke en Sjæl! Vi bleve Alle som himmelfaldne, da vi erfarede det.

Halling.

Ja, jeg har ikke ifinde at lade det saadanne gaae hen. Jeg vil svare ham.

Langhalm.

Deri kan jeg ikke fortænke Herr Inspecteuren.

Halling.

Men, seer De, selv er jeg ikke øvet i det Slags Skriveri — for det skal skrives med Hynd — og Emil kan jeg ikke faae dertil. Nu har jeg tænkt, at saadanne Noget maatte De forstaae.

Langhalm.

Jeg? — hm! — Mener Herr Inspecteuren? Jeg frygter dog for, at jeg ikke vil være capabel —

Halling.

Ja, jeg vil ikke overtale Dem. Men jeg synes, den ene Tjeneste er den anden værd. Ønsker De, at jeg skal interessere mig for Dem angaaende Controlleurens Post, saa —

Langhalm.

Ja, det ved Gud, jeg ønsker; og det er endogsaa min ydmygste Begjæring. Men Herr Inspecteur — hvad vilde Deres Svoger sige, naar han erfarede, at jeg . . .

Halling.

Nu, hvorfra skulde han erfare det? De vil sagtens ikke fortælle ham det —

Langhalm
(afsides).

Ja, saa var jeg vel forrykt.

Halling.

Og hvad kunde det interessere mig at tale derom? Altsaa, naar De ikke har anden Betænkelighed —

Langhalm.

(afsides).

Her sidder jeg i en fordømt Klemme.

Halling.

Men, som sagt, naar De ikke har Lyst til at vise mig denne Villighed —

Langhalm.

Jo — Herr Inspecteuren misforstaaer mig — det er netop min største Lyst — (afsides). Naar man blot kunde stole paa Grossererens Løfter angaaende Datteren — (høit). — Og det er jo min Skyldighed at vise mig erkjendtlig. Men . . . jeg synes blot —

Halling.

Skal jeg skaffe Dem Controlleur-Tjenesten, saa vil det koste mig endeel Bryderi. Det er en god Post, som Mange lure paa. Saa synes jeg, at De til Gjengjæld —

Langhalm.

Ja, gunstige Herr Patron! hvor kan der være Tvivl derom? Jeg indseer selv, det er min Skyldighed —

Halling.

Saa mener jeg, det var bedst, De gik over med

mig nu og gjorde et Udkast. Jeg skal nok hjælpe til; for nu har jeg en Times Tid Ro.

Langhalm.

Som Herr Inspecteuren befaler — (tvivlraadig). uagtet . . . (affides). Vidste jeg, han vilde holde reen Mund —

Halling.

Godt. Saa lad os nu gaae.

Langhalm
(affides).

Jeg maa — her hjælper ingen Skrupler — (høit). Jeg er til Deres Tjeneste.

Halling
(affides, idet de gaae).

Nu har jeg dig, og nu skal du ikke saasnart undslippe mig.

(De gaae ind ad Laagen).

Tredie Scene.

Andreas. Siden Emil.

Andreas.

Endelig er det skeet. Det første Skridt er gjort, eller snarere det sidste. Petrea har faaet mit Brev, hvori jeg frier til hende; jeg har selv seet, hun tog det ud af sin Syeæske. Og nu — (trækker Veiret). —

det er, ligesom jeg havde et Centner Bly paa Brystet. Hvad vil hun nu svare? Om hun nu siger Nei —? (Gaaer med store Skridt). Saa er det ude med mig, aldeles ude. Men hvorfor skulde hun sige Nei? Hvorfor? ja, hun kan jo have en anden Inclination; saa Mange der altid have stovet efter hende. Paa Fruentimmer kan man jo aldrig regne — og spørge dem, tør man ikke.

Mel. Diogenes, vranten og stolt.

1.

I Handel og Vandel jeg kan
Forhøre mig, er det nødvendigt.
Med Pigebørn gaaer det ei an;
Hos dem er nu Alt saa anstændigt.
Men tidt, har man gjort den Accord,
At Hjertet leveres os netto,
Beregner man os til vort Tort
En Fyr, som man gjemmer in petto.

2.

Man siger, at gratis man faaer
Et Hjerte, der lader sig lænke.
Aa ja! som et Huus eller Gaard,
Man paa Prioriteter vil skjænke.
I Ægteskab er jeg Recrut;
Jeg kjender ei dets Qvaliteter.
Kun troer jeg, en Mand er caput,
Naar en Anden har Prioriteter.

Emil

(kommer forsigtig ud fra Laagen).

Her er Ingen, hverken de Gamle eller Pigebørnene.

Andreas

(bliver ham vaer).

Hvad vil den Herre?

Emil

(affides).

Hvad er det for en ung Person? Mon det skulde være En, der er i Besøg? (Høit, tagende Hatten af). Med Tilladelse! Er De kjendt hos Grosserer Tommerup?

Andreas.

Jo, min Herre! jeg er hans Svend.

Emil.

Hans Ven? Fortræffeligt! jeg kunde aldrig træffe Nogen bedre end en Ven af Herr Tommerup.

Andreas.

Nei, det tør jeg ikke rose mig af at være en Ven af Grossereren. Jeg er kun hans Svend.

Emil.

Nu ja, hans Ven, hans Fortrolige.

Andreas.

Nei, jeg siger ikke hans Ven, men hans Svend.

Emil.

Hvad behager?

Andreas.

Jeg er Svend hos Herr Tommerup. Jeg staaer i hans Boutik.

Emil.

(sætter Hatten paa).

Naa! jeg beder om Forladelse! (Affides). Der har vi jo Couſin Andreas. (Høit). Men i hvert Tilfælde kan De vel ſige mig, om Groſſereren er hjemme?

Andreas.

Jo, Groſſereren er hjemme. Hvis De ønſker at tale med ham, ſaa værsgod! Gaae De kun ind!

Emil.

Ja, Mangetak! (Affides). Det er ikke ſaa let gjort ſom ſagt. (Høit). Jeg frygter for at komme til Uleilighed.

Andreas.

Paa ingen Maade. Kom De kun. Det er en ganſke ligefrem Mand, ſom Enhver kan tale med.

Emil

(affides).

Gid Pokker havde hans Høflighed. (Høit). Nei, Tak! ind til Familien vil jeg nødig gaae —

Andreas.

Saa vil jeg kalde Grosſereren ud. Han ſkal ſtrax være her.

(Vil gaae ind).

Emil

(holder ham tilbage).

Nei, De maa endelig ikke uleilige Dem for min Skyld. Desuden, det er egentligt ikke Herr Tommerup, jeg ønſker at tale med, men en af Huſets Damer.

Andreas.

En af Huſets Damer!

Emil.

Ja — og reent ud ſagt — ſaaledes, at Grosſereren ikke mærkede Noget.

Andreas.

Ikke mærkede Noget! (Affides). Hvad hører jeg! Skulde det være En, der ſtøver efter Petrea?

Emil.

Naar De altſaa vilde beviſe mig den Godhed at kalde En af dem hemmeligt ud —

Andreas.

Nei, min Herre maa have mig undſkyldt. Huſets Damer kan ikke have hemmelige Samtaler med fremmede Herrer, og det midt paa Landeveien.

Emil.

Jeg synes, netop midt paa Landeveien er der ingen Fare.

Andreas.

Ja, det er godt nok; men deri kan jeg ikke tjene Dem.

(Vil gaae ind).

Emil.

Vent blot et Øieblik og lad mig forklare Dem . . . Er Deres Samvittighed virkelig saa øm, at De ikke tør fortælle Marie, at hendes Kjæreste venter herude —

Andreas.

Maries Kjæreste! Ja, det er en anden Sag. Saa De er altsaa den unge Herr Halling?

Emil.

Jeg har den Ære. En lille Spænding mellem Fa'er og min Onkel, som De maaskee alt veed, generer mig i at aflægge et Besøg. Men, hvis nu De vilde kalde Marie ud —

Andreas.

Ja, naar det er Marie — og naar De er hendes Kjæreste! — Hun skal paa Øieblikket være her.

(Gaaer ind).

Emil

(ene).

Jo, det er et net Indfald af min Fader! Hvor

Pokkeren skal jeg faae den Gamle og Tante hen paa Ballet, naar jeg ikke kan hexe? Faaer jeg blot Pigebørnene med, kan Papa give sig tilfreds.

Fjerde Scene.

Emil. Marie.

Marie
(ilende ud).

Emil! søde Emil!

Emil.

Kjære Marie! Er du endelig her!

Mel. Den Mand, som Elskovs Ild beskæler. (Tryllefløiten).

1.

Marie.

Som gjennem Skyer Dagens Die
Saa klart, saa mildt os sender Trøst —

Emil.

Dit Smiil igjennem Dagens Møie
Husvaler mig og er min Lyst.

Begge.

Dit Favntag er et Tilflugtssted,
Naar Verden volder mig Fortred.

2.

Emil.

Og som en Mylr af klare Stjerner
Os trøster i den dybe Nat —

Marie.

Dit Die min Bekymring fjerner,
Saa tidt jeg føler mig forladt.

Begge.

Dit Dies Trøst jeg vel forstod,
Gik Verden mig for haardt imod.
— Dag og Nat! Nat og Dag!
Billed paa vort Hjertes Slag!

Emil.

Nu, hvorledes staaer det til derinde? Er der Haab om, at I kan komme med paa Ballet iaften?

Marie.

Gud! Nei, Emil, det troer jeg ikke. Alt hvad Ulrichsen siger derinde til Onkel, hjælper ikke.

Emil.

Hvad siger da Petrea dertil?

Marie.

Ja, hvad skal hun sige! Hun har desuden nu faaet Andet at tænke paa. Andreas har idag friet til hende.

Emil.

Har Andreas?

Marie.

Ja, du kan troe, det er ret et skikkeligt Menneske, der mener det oprigtigt. Han har sendt hende et Brev.

Emil.

Det Brev gad jeg læst.

Marie.

Jeg skal spørge hende; der kommer hun.

Femte Scene.

De Forrige. Petrea.

Marie.

Hør, Petrea! maa Emil ikke nok læse det Brev, du har faaet?

Petrea.

Hvor vil du hen!

Marie.

Aa, for Emil har du ikke nødig at genere dig. Han veed, at det er fra Andreas, og at han frier til dig.

Petrea.

Ja, min Pige, det er ingen Kunst, naar du har fortalt ham det.

Marie.

Lad ham høre det; saa kan du med det samme raadføre dig med ham.

Petrea
(til Emil).

Mener du, jeg skulde give Andreas Ja?

Emil.

Aa jo! hvorfor ikke?

Petrea.

Nei, du mener ikke!

Emil.

Jo, min Salighed gjør jeg. Sagtens kjender jeg ham ikke; men Marie roser ham, og han er vel altid bedre end Langhalm. Forresten vil jeg ikke raade i deslige Affairer. Du maa selv vide bedst, om du synes om ham. — Men lad mig nu høre Brevet.

Petrea.

Ja, men saa skal du ikke gjøre Nar. (Læser). „Kjære Cousine! Du har ved alle Leiligheder viist dig saa god mod mig, at jeg vover en Bøn. Som du veed, har jeg nu naaet det Dandsetrin, at jeg maaskee ikke er dig ganske uværdig."

Emil.

Dandsetrin? Det kan der vel ikke staae.

Petrea.

Jo, det veed Gud der staaer. Og jeg veed desuden, han har gaaet paa Trinovelser i Vinter.

Emil.

Lad mig see . . . Aa, der staaer Dannelses-trin!

Petrea.

(noget flau).

Gud, der staaer ogsaa! Jeg læser reent i Taaget. Men han skriver saa utydeligt.

Emil.

Det er jo en meget god Haandskrift.

Petrea.

Naa, lad mig saa læse videre. (Læser). „Jeg anholder herved om din Haand og dit Hjerte. Jeg troer, at jeg har gjort den Opdragelse, at jeg . . .“

Emil

(der tikker i Brevet).

Opdagelse, staaer der.

Petrea

(vedblivende utaalmodig).

. . . den Opdagelse, at jeg ikke er dig aldeles ligegyldig. Hvis jeg ikke er saa smuk, som jeg burde være, saa veed jeg dog, at du sætter mere Priis paa et Menneskes Sjal, end paa . . .“

Emil.

Et Menneskes Shawl! Hahaha! Nei, der staaer et Menneskes Sjæl.

Petrea
(stødt, putter Brevet til sig).

Naar jeg ikke læser godt nok for dig, kan du skaffe dig det bedre.

(Gaaer vred tilside).

Emil.

Er du nu vred?

Marie
(til Emil).

Du er ogsaa en lille Griis! Hvad har du nødig at gjøre dine Bemærkninger.

Emil.

Du har Ret, og jeg beder om Forladelse. Kom, Petrea, og vær nu god igjen.

Petrea.

Skjøt dig selv og bryd dig ikke om mig.

Emil.

Men Petrea! vær dog fornuftig! Jeg har vigtige Ting at tale med Jer; og her er ikke megen Tid at spilde. Fa'er vil absolut, at baade I og alle de Andre skal komme paa Ballet iaften.

Petrea.

Det kan din Fa'er bilde sig ind. Mo'er og Fa'er komme ikke; det kan du nok begribe. Og Marie og jeg — (stikker i at græde). jo, man under os rigtignok den Fornøielse!

Emil.

I værste Tilfælde kan I jo komme, naar Mo'er og Fa'er sove.

Petrea.

Troer du det? Saa skulde vi nok stige over Langhalms og Andreas's Hoveder.

Emil.

Hvad vil det sige?

Marie.

De skal begge sove i Forstuen inat, da der ingen Plads er inde. For Andreas skal der redes paa Gulvet, og Langhalm skal ligge i den store Klædekurv.

Emil.

Det var en fordømt Omstændighed! Saa er jo Indgangen spærret; og jeg har hele Tiden stolet paa, at i al Fald den Udvei stod os aaben. Hvad gjør vi nu? Kan vi ikke faae Andreas paa vort Partie?

Petrea.

Nei, han er ikke saadanne. Han er altfor reel dertil.

Emil
(affides).
Jeg vil dog prøve, hvor reel han er.

Petrea.
Men du kan jo spørge ham. Der kommer han.

Sjette Scene.

De Forrige. Andreas.

Emil
(gaaer Andreas imøde).
Det var vel, De kom. Jeg har i Commission fra Fa'er at spørge Dem, om han tør smigre sig med at see Dem hos sig iaften.

Andreas.
Aa, jeg be'er! Deres Fa'er er altfor god ... Men — jeg veed dog ikke —

Emil.
Ellers har Petrea ingen Cavalleer at følge med.

Andreas.
Ja, naar Petrea tager derhen, gaaer jeg med. Jeg gjør Alt for Petreas Skyld.

Emil.
Godt; saa kan De selv spørge hende. — Petrea! Fætter Andreas vil tale med dig.

Petrea
(der nærmer sig).

Med mig?

Andreas.

Det er ikke Andet, end at dersom du ønsker mig til din Cavalleer paa Ballet iaften, saa er der fra min Side Intet iveien.

Petrea.

Tak, Andreas! — Men saa maa du ikke lade dig mærke med Noget for Fa'er.

Andreas.

Det kan du være rolig for. — Men . . . hør, Petrea . . . maatte jeg saa gjøre dig et Spørgsmaal?

Petrea.

Ja, spørg kun!

Andreas.

Du har faaet et Brev fra mig idag . . . du veed nok. Nu vilde jeg gjerne vide, om . . . om — ja sandt at sige, vilde jeg gjerne vide, hvad Svar du giver mig.

Petrea
(rækker ham Haanden).

Jo, Andreas! jeg har tænkt derover, og jeg —

Andreas.

Og du siger ja? Du holder af mig?

Petrea.

Jeg holder af dig; jeg holder ret meget af dig. Bliv ved at være saa skikkelig som hidtil, saa kan du troe, jeg skal bestandigt holde mere af dig.

Andreas
(fjæleglad).

Nei, Petrea! Du er velsignet —

Emil
(der imidlertid i Fraskand har talt med Marie, kommer til).

Hør nu, Petrea! I maae fatte en Beslutning. Har du Mod?

Petrea.

Mod? Ja, Herregud, lidt —

Emil.

Velan! saa gaaer du og Marie lige nu hjem til os. Lad saa Onkel komme her for at hente Jer! Vi skal forsvare Jer med Liv og Blod. — Vil du?

Marie.

Bare det gaaer an, Emil!

Emil.

Aa jovist. Nu, Petrea! vil du?

Petrea.

Ja, naar Mo'er giver sit Samtykke dertil — ellers ikke.

Emil.

Lad mig sørge derfor. Vil du gaae ind og kalde hende ud, saa skal jeg tale med hende.

Petrea.

Det skal jeg. (Gaaer hen mod Døren). Naa! der hører jeg Fa'ers Stemme. Saa maae vi ind og du maa gaae, Emil.

Emil.

Fordømt, at man ikke kan tale to Ord i Fred. — Ja, I maae blive her og skaffe Tante ud til mig. Jeg vil vente i Nærheden, til Onkel er gaaet. (Affides, idet han gaaer). Hvordan Pokkeren faaer jeg Onkel herfra igjen? Aa, jeg vil haabe, at mine musikalske Matros-Drenge endnu ere inde hos Tracteurens.

Syvende Scene.

Tommerup. Mad. Tommerup. Ulrichsen. Petrea, Marie og Andreas.

Tommerup

(idet han træder ud af Døren).

Hvad var det for en Mandsperson, der smuttede ind derhenne ved Lysthuset?

Petrea.

Det var nok en Herre, der hørte til Tracteurens.

Tommerup.

Hvilken Tracteur?

Petrea.

Dette Lysthuus hører jo til Tracteursstedet paa den anden Side.

Tommerup.

Hvad? boe vi ligeoverfor et Tracteursted? Her vil jo være en evig Uro.

Mad. Tommerup.

Ja, i Lysthuset er der nok Ingen uden om Søndagen.

Tommerup.

Om Søndagen! Men det er jo netop den Dag, paa hvilken jeg skulde tye til Landlivets Ro og recreere mig efter Ugens Besværligheder. Aa, sikket Landliv! Inde er der Qvalm og en Hede, der er utaalelig, og en Mængde Myg og Fluer, som om vi kunde være midt inde i September. Og saa staaer den Ene ivejen for den Anden. Til Middag maatte Langhalm sidde saa godt som paa mit Skjød, og Andreas maatte spise staaende. — Nei, det er s'gu et kjedeligt Værtskab!

Ulrichsen.

Naa, gamle Tommerup! hvad Besked skal jeg saa give din Svoger?

Tommerup.

Ja, Ulrichsen, jeg har sagt dig min Mening —

Ulrichsen.

Vær nu fornuftig og giv efter. Jeg er min Sjæl ikke af de Mennesker, man kan byde Alt. Du kjender mig i det Capitel. Men — han er dog din Svoger; og har han forløbet sig imod dig, saa har du jo givet ham Svar som fortjent. Man skal ikke altid bære Nag til Folk. — Naa, kom nu og tag med, og lad os faae en munter Aften sammen.

Tommerup.

Nei, Ulrichsen, jeg har svoret, og jeg holder min Eed.

Ulrichsen.

Hm! det er min Sjæl ikke for den Smule Lystigheds Skyld, jeg overtaler dig. Men det ærgrer mig, at Halling gaaer omkring og siger til Folk, at du er bange for at komme hen til ham iaften.

Tommerup.

Hm! Saa? Siger han —?

Ulrichsen.

Det vilde jeg ikke taale i dit Sted. Jeg vilde vise ham, at jeg turde gaae ham under Øine.

Tommerup.

Har han sagt saa Meget om mig, kan han sige det med.

Ulrichsen.

Ja, saadanne Noget er dog ubehageligt for Folks Skyld.

Mad. Tommerup

(der imidlertid har talt med Pigebørnene).

Det hjælper ikke, hvad De taler til min Mand, Herr Ulrichsen. Han er altfor stivsindet.

Ulrichsen.

Min Sjæl skal det hjælpe. Mig slipper man ikke saa let. — Nu gaaer jeg, Tommerup! for jeg har lovet din Svoger at være ham lidt behjælpelig. Men — kommer du ikke af dig selv, saa henter jeg dig. — Naa, farvel saalænge! Farvel, Madam Tommerup! Og du, tænk paa, hvad jeg har sagt. Du veed, jeg har talt i en god Mening.

Tommerup.

Ja, Gud bevares — (Efterat have fulgt Ulrichsen til Laagen, ad hvilken denne gaaer ud). Hm! det er et af min Svogers sædvanlige Drillerier. Nei, bange for ham er jeg ikke. Men jeg har ikke Lyst til at være Skive for hele Selskabets Spottegloser.

Mad. Tommerup.

Det har du ikke nødig at frygte for —

Tommerup.

Nei, Ane, naar man har staaet i Gabestokken som jeg, saa maa man takke Gud til, at man kan sidde inden sine fire Vægge. Det tjener mig bedst at leve stille og indgetogen. Jeg gruer, hver Gang jeg træffer en af mine Bekjendte. Jeg synes, jeg læser Raillerie eller Skadefryd i hans Ansigt. (Sagtmodig). Nei, for Fremtiden vil vi leve for os selv —

Mad. Tommerup.

Aa, du sætter dig saa mange unødvendige Grille i Hovedet.

Tommerup.

Nei, nei, Mo'er! jeg veed, hvad jeg veed. Du kommer ikke ud blandt Folk og kan ikke dømme derom. Men spørg Langhalm! spørg Andreas! — Kom engang hid, Andreas!

Andreas

(der imidlertid i Baggrunden har talt med Marie og Petrea).

Hvad befaler Grosseren?

Tommerup.

Min Kone vil ikke troe mig. Fortæl du nu hende, hvad man siger i Byen om det Stykke, der er skrevet mod mig i Bladet.

Andreas

(generet).

Tante har jo hørt —

Tommerup.

Men du har jo været ude og omkring igaaraftes —

Andreas.

Ja, igaaraftes blev der rigtignok talt derom henne hos Isenkræmmerens. Men der havde de jo det Hele fra Grosfereren selv.

Tommerup.

Naa, hos Isenkræmmeren! — Nu, hvad blev der talt?

Andreas.

Der sa'e Svenden, at det var Synd at kalde Grosfereren en Dromedar.

Tommerup.

Saa? — Ja, det kan man ikke regne. Denne Svend har altid været en skikkelig Fyr og mig hengiven.

Andreas.

Ja, han meente, man burde kalde Herr Grosfereren en Kameel, da Dromedaren har to Pukler.

Tommerup
(ærgerlig).

Aa, sikke dum Passiar!

Andreas.

Ja, han har Uret. Jeg har seet efter i en Naturhistorie. Det er ganske rigtigt, som der staaer.

Tommerup
(til sin Kone).

Der kan du see! — Det vil ikke vare længe, før Drengene paa Gaden pege Fingre ad mig og raabe: „der gaaer Dromedaren i Løxegaden!" Men lad dem! lad dem! Enhver, der kjender mig, vil ikke sige det; og de, der ikke kjende mig —

Andreas.

De ville heller ikke sige det; for de kjende Dem ikke, Herr Grosserer.

Tommerup
(lukkende).

Ja, ja, ja! Der vil komme en Tid, da en agtbar Borger holdes mere i Ære, og den simple Mand ogsaa vil faae et Ord med i Lauget.

Andreas.

Naar blot Laugene til den Tid ikke ophæves, som man skriver om; for saa kan Ingen faae et Ord med i Lauget —

Tommerup.

Vaas og Vrøvl! Hvem sporger om hans Mening? Ind med sig? Han kan gjøre min Pibe istand og bringe den ud. (Andreas gaaer ind; Tommerup til Pigerne). Og I, hvorfor er I saa pyntede? Hvad skal de Blomster til i Haaret?

Petrea.

Man skal jo klæde sig lidt ordentligt om Søndagen.

Tommerup.

Men jeg kan overhovedet ikke lide, at I gaae her paa Landeveien og saa udmajede. Inden man seer sig om, kommer man i Folkemunde.

Petrea.

Men Fatter, vi maae dog være etsteds. Derinde kan du jo ikke selv holde det ud.

(Andreas kommer ind med en tændt Pibe).

Andreas.

Værsgod, Herr Grosserer!

Tommerup.

Tak!

(Sætter sig paa en af Havestolene).

Petrea

(sagte til Marie).

Naa, nu see vi net ud! Fa'er slaaer sig til Ro herude; og Emil, der vil tale med os. (Høit). Kan Fa'er taale at sidde herude i Aftenluften?

Tommerup.

Det er skam meget sundere end at dandse hele Natten bort som paa din Onkels bal sjampeter.

Petrea.

Fa'er har jo ikke nødig at dandse. Naar blot vi maae.

Tommerup.

Seer man! — Nei, I kan tage Exempel af mig. Her i landlig Eensomhed er jeg tilfreds, langt fra Byens Uro og Støi. Vi vil tage vor Aftensmad herude. Bedre Fornøielse forlanger jeg ikke.

Ottende Scene.

De Forrige. Emil. Fire Matros-Drenge.

Emil

(der tilligemed Drengene lader sig see i Lysthuset).

Jeg giver hver af Jer en Mark. Men saa skal I blive ved at synge, hvem der saa kommer og vil jage Jer bort.

(Trækker sig tilbage).

Tommerup.

Jeg skal saavist ret gjøre mig tilgode herude. Det er længe siden, jeg fik mig en fornuftig Pibe Tobak.

De fire Matros-Drenge

(med skrigende Stemme).

Mel. Fra Dør til Dør som Tigger gaaer.

Fra Port til Port, fra Dør til Dør
Vi gik som Gadens Troubadourer.
Vi tør ei mere gaae som før;

Thi Politiet paa os lurer.
:|: Her er man ei saa streng som hist;
Her synge vi som Fugl paa Qvist. :|:

Tommerup
(der tilligemed de Andre har udtrykt hver sine Bevægelser ved Sangen).
Hvad i al Verden er det?

Andreas
(fornøiet).
Det er de smaa Matros-Drenge, Herr Grosserer, der synge ved Dørene i Byen. Nu skal De bare høre.

Tommerup.
Matros-Drenge? og af dem skal vi plages herude? (Reiser sig og gaaer hen imod dem). Vil I afsted! Hvor tør I understaae Jer at tude os Drene fulde?

En af Drengene
(trodsig).
Vi har Lov at staae her.

Tommerup.
Men jeg siger, I skal flytte Jer herfra.

Drengen
(som før).
Vi har Lov at staae her.

Mad. Tommerup.
Hvor kan du forbyde dem at synge i en fremmed Mands Have?

Matros-Drengene.

Mel. Du, du liegst mir am Herzen.

Du, du boer i mit Hjerte!
Du, du boer i mit Bryst!
Du, du volder mig Smerte,
Veed ikke selv, at du er min Lyst.
Ja, ja ... veed ikke selv, at du er min Lyst.

Tommerup.

Hør, jeg vil give Jer otte Skilling, naar I vil høre op.

Drengen.

Vi har Lov at staae her.

Tommerup.

Jeg vil give Jer tolv Skilling.

Matros-Drengene.

Du, du skaffer mig Kummer;
Du, du bringer min Død!
Du, du midt i min Slummer
River mig ud af Drømmenes Skjød.
Ja, ja ... river mig ud af Drømmenes Skjød.

Tommerup
(der er gaaet omkring i comist Fortvivlelse).

Hør, Kone! jeg er saa kjed af Jert Landliv, at jeg vilde ønske, jeg sad vel og lykkelig i mit Comptoir i Laxegaden. Herud flytter jeg og tænker at

finde Trøst i Ensomhed, og saa forfølges jeg af alle mine Plageaander. Derinde er der Hede og Fluer og Myg; herude, Gud naade os, min største Aversion, disse Gyldenlakker, disse syngende Græshopper. Jeg vil gaae ind i det inderste Værelse og ikke see et Menneske.

Matros-Drengene.

Du, du, lad dig bevæge!
Du, du, hører os ei —

Tommerup.

Aa, saa holder Munden med Jert Du, Du! Jeg er ikke Du's med Jer. (Til Fruentimmerne). Kommer ind, I med!

Emil
(der stjæler sig ind).

Er Onkel borte?

Petrea.

Jo, kom du kun. Det var et lykkeligt Træf med de Matros-Drenge. Ellers var Fa'er bleven herude hele Aftenen.

Emil.

Ha, ha, ha! Han er ingen Ven af de skjønne Kunster; og disse Drenge ere ubetalelige. Men nu maae vi skynde os og træffe en Aftale. Altsaa —

Matros-Drengene.

Mel. Smilende Haab o. s. v.

Smilende Haab, der lader os formode,
At De betænker os med en Douceur —

Emil.

Hvad? Er I her endnu? — Ud med Jer! Der har I Penge. (Drengene takke og gaa). Altsaa, ere I færdige og vil tage med?

Petrea.

Ja, naar Mo'er tillader det.

Emil.

Det gjør din Mo'er nok. Ikke sandt, Tante? Fa'er lovede mig nu, da jeg traf ham, at naar jeg skaffede Jer Alle hen til os iaften, vilde han bringe en Forsoning tilveie endnu iaften. Han har bestemt Noget i Baghaanden.

Mad. Tommerup.

Ja, Emil, det er jo en Spot og en Skam for Folk, at vi, den nærmeste Familie, ikke skal være ovre hos Jer iaften; og hvorfor skal man ikke tage en saadan Fornøielse med, naar man kan faae den? Men hvad skal jeg gjøre? Langhalm, som jeg har troet saa godt, har jo saaledes forblindet min Mand med sine Ænker, at han kun gjør, hvad han siger.

Emil.

Men Langhalm er jo ovre hos os.

Mad. Tommerup og Pigerne.

Er Langhalm!?

Emil.

Det troede jeg, I vidste. Saavidt mig bekjendt, bliver han hos os iaften.

Mad. Tommerup.

Ja, naar Langhalm er derovre, saa kan I saamænd ogsaa gaae. Lad saa min Mand kun komme til mig; jeg paatager mig alt Ansvar.

Petrea.

Tusind Tak, velsignede Mo'er!

Marie.

Tusind Tak, Tante!

Emil.

Men Tante gaaer da med?

Mad. Tommerup.

Nei — jeg maa blive hos min Mand.

Emil.

Men naar Onkel og Tante blive borte, saa gjøre vi Fa'er vred paany. Og denne Aften var netop skikket til at faae et Forlig istand.

Mad. Tommerup.

Vist var den. — Men hvor kan jeg vente at bevæge min Mand.

Emil.

Hør, veed Tante hvad — lad mig om en Timestid komme hen med en halv Snees reputeerlige Folk af Selskabet og i al Høflighed bede og overhænge Jer saalænge, til Onkel giver efter.

Mad. Tommerup
(leende).

Troer du, det vil hjælpe? (Afsides). Ja, kanskee min Mand saa gjør det for Skams Skyld. (Høit). Nu ja, det kan du jo gjerne; men Altsammen under den Betingelse, at din Fa'er skaffer et Forlig tilveie.

Emil.

Det forstaaer sig.

Mad. Tommerup
(til Pigerne).

Og vil I saa lyde mit Raad, saa gaaer, mens det er Tid.

Petrea.

Ja, Emil, lad os gaae. — Og hør, Mutter! maa Andreas gaae med? Han er inviteret.

Mad. Tommerup.

Javist; og skynder Jer saa afsted. Andreas kan gaae sagte ind i Jert Kammer og hente, hvad I behøve.

Petrea.

Gjør det, Andreas. Det ligger Altsammen i den øverste Commodeskuffe: vore Shawler og to Par hvide Allunshandsker. (Andreas gaaer ind).

(Under det Foregaaende har det begyndt at mørknes).

Mel. Nott' e giorno faticar. (Don Juan.)

Emil.

Nu velan! saa gaae vi da!

Mad. Tommerup.

Skynd' Jer bare! bort herfra!

Petrea og Marie.

Gud skee Lov, at vi kom med!

Emil.

Tøver ikke! snart afsted!

Alle Fire.

Ak af Fryd { jeg / de } knap kan sandse!
Hen at dandse!
{ Lad os / I maae } gaae!

Mad. Tommerup.

Tys, tys! forsigtigt! passer paa!

Andreas
(der kommer ud).

Her er Alt, som De befaler:
To Par Handsker, tvende Shawler.

Mad. Tommerup.

I maae gaae! jeg aner Fare —
Skynd' Jer bare!

Alle
(medens Emil tager Marie under Armen, Andreas Petrea).

Ak, af Fryd { jeg / de } knap kan sandse etc.

Mad. Tommerup.

Tys, tys! forsigtigt! passer paa!

Alle
(nærmende sig Laagen).

Ikke da!
Thi det er vigtigt.
Bort herfra!
Tys, forsigtigt!
Kommer ikke Nogen — nei!
Afsted da! :|: { Vi / I } skal denne Vei.

(Under Slutningen af denne Sang har Tommerup listet sig ud af Huset og træder imellem dem ligesom de ville gaae ind ad Laagen).

Tommerup.

Hvad er her paafærde? Saa sagte! Hvor vil I hen?

Emil.

Onkel! Fordomt!

Petrea.

Fader her!

Marie.

Onkel her!

Mad. Tommerup.

Min Mand her!

Affides og næsten paa eengang.

Tommerup.

Nei, nu har jeg seet Mage! I vil liste Jer bort og det uden min Tilladelse.

Mad. Tommerup.

Kjære Mand —

Tommerup.

Og min egen Kone fører dem an!

Emil.

Naar Onkel vilde tillade —

Tommerup.

Intet vil jeg tillade. Mossiø Emil har aldeles ikke Noget at gjøre her. Værsgod og spadseer hjem.

Emil.

Men, naar Onkel blot vilde høre —

Tommerup.

Nei, jeg vil ikke. Jeg vil Intet have at skaffe med Jer spydige Herrer.

Emil.

Blot et Ord!

Tommerup
(heftig).

Pak dig herfra!

Marie
(ængstlig, følgende at faae Emil ud).

For Guds Skyld, Emil! gaae hellere end at . . .

Emil
(sagte til hende).

Vel — men jeg bliver her i Nærheden.
(Gaaer ind ad Laagen).

Tommerup.

Jo, det er skjønne Optøier! Og Andreas er med og spadserer med min Datter under Armen, som om det skulde saa være. (Til sin Kone). Og Alt dette seer du paa og tillader det, istedenfor at bruge din moderlige Myndighed.

Mad. Tommerup.

Jeg har sagt dig min Mening, Anders, at jeg ikke giver mit Bifald til din unaturlige Paastaaelighed i denne Sag. Naar Alt kommer til Alt, har min Broder Ret, naar han siger, at du er bange for

ham og derfor ikke vil komme til ham iaften. Og hvad Andreas angaaer, da har han idag anholdt om vor Datters Haand og med mit Minde.

Tommerup
(opbragt).

Men ikke med mit; og han faaer det ikke heller. — Gjør mig ikke Hovedet kruset. Jeg har lovet hende til Langhalm, der er en brav, stræbsom Mand, som Ingen kan sige Noget imod; og derved bliver det.

Mad. Tommerup.

Langhalm! og til ham vil du give vor Datter! Den Lurendreier, der ophidser dig mod din egen Svoger.

Tommerup.

Snikfnak! det er Kjærlinge-Sladder.

Mad. Tommerup.

Nei, det er den rene skjære Sandhed. Det er ham, der har puftet til Ilden; det er ham, der har indgivet dig al den Ondskab, du har skrevet mod min Broder. Jeg har hørt Eeres smukke Aftaler idag og lader mig ikke længer forblinde af den Filou.

Tommerup
(heftig).

Mariane! Kone! Engang for Alle. Bland dig ikke i mine Affairer.

Mad. Tommerup.

Petrea er ligesaa godt min Datter som din; og saa længe jeg lever, skal hun ikke giftes med En, der sætter Splid imellem os og vor egen Familie.

Tommerup.

Dig og din hele Familie til Trods skal det skee! Seer du det. Jeg veed nok, det er din kjære Herr Broder og hans Søn imod — men netop derfor — hun skal tage ham — og nu, I har gjort mig det saa broget, skal de endnu iaften holde deres Jaord.

Mad. Tommerup.

Ja, iaften kan du vente længe paa Langhalm. Han er jo ovre hos min Broder og bliver der.

Tommerup
(bestyrtset).

Hvad siger du? Langhalm? Det er aldrig muligt.

Mad. Tommerup.

Hvorfor er det ikke muligt? Du troer ham saa godt. Men pas paa, Mand, at han ikke tilsidst har dig tilbedste.

Tommerup.

Hos min Svoger og paa Ballet! Har han ikke udtrykkeligt lovet mig ... Det er ikke sandt! Det er Opspind af Jer!

Petrea.

Men Herregud, Fa'er! Emil har jo selv sagt det i dette Øieblik.

Tommerup.

Saa er det et Kneb af min Svoger; saa er han ført bort eller lokket derhen. Med sin gode Villie er han min Sandten ikke gaaet derhen. Men det skal ikke hjælpe Jer. Jeg vil selv overbevise mig derom. Jeg skal dog vise min Svoger, at jeg er ikke bange for ham. (Til Andreas). Hent mig min Hat og min Stok.

(Andreas gaaer ind).

Mad. Tommerup.

Laan mig dit Shawl, Petrea! Naar min Mand gaaer over hos min Broder, er det nok bedst, jeg følger med.

Tommerup.

Værsgod!

Petrea.

Maae vi gaae med, Fa'er?

Tommerup.

Nei, Tak! bliv I hjemme! det er langt bedre for Jer! (Andreas kommer ud med Hat og Stok). Og nu ind med Jer!

Petrea.

Hvad skal vi inde i de stygge Værelser?

Tommerup.

Raisonneer ikke! (Marie og Petrea gaae ind). Og følg Han ind med! (Efterat Andreas ogsaa er gaaet ind). See saa! Nu vil jeg for en Feils Skyld lukke Døren af, saa skal de nok lade være at rende mig bort.

(Han og hans Kone gaae ind ad Laagen).

Niende Scene.

Emil. Siden Petrea, Marie og Andreas.

Emil

(springer ud fra Lysthuset eller over Havegitteret og iler hen til Tommerups Huusdør).

Marie! Petrea! Hører I? Det er mig. — For Fanden, de kan ikke høre mig derinde; og dundre paa tør jeg ikke for Huusfolkenes Skyld. Kalde høit tør jeg heller ikke. — Jeg vil synge; kanskee de saa blive opmærksomme.

Mel. Schöne Mädchen, muntre Knaben.

Unge Piger! Glæden venter!
Sang og Klang af Instrumenter
:|: Lokker Eder omt. :|:
Glæden er en Fugl paa Qviste;
Griber I den ei med Liste,
:|: Er den atter romt. :|:
Lalala —

De komme ikke; og hvert Øieblik er kostbart.

Dagen synker; Natten stiger,
Skynder Eder, unge Piger!
:|: Nyder Nattens Lyst! :|:
Der er Slaa for Eders Kammer.
Aabner Øret for min Jammer!
:|: Lytter til min Røst! :|:
Lalala —

Der er' de! — Luk mig op! det er mig. Vi har Spillet vundet; Onkel og Tante er gaaet hen til os. — Hvad siger I? Har I ikke Nøglen? Kan I ikke laane Værtens? Vækker det Opmærksomhed? — Bi, jeg har Gadedørs-Nøglen hjemmefra hos mig. Til den Laas passer vel alle Nøgler. (Prøver den). Vær ubekymret; Laasen holder nok — Victoria! den passer!

Petrea, Marie og Andreas træde ud; de to Førstnævnte med Slør eller Shawler over Hovedet).

Alle Fire.

Mel. Fader Bergström, fingra dit Oboe.
(Fredm. Epistler. Nr. 16.)

1.

Muntert fra vort Fangebuur Tonernes Bud
Lalala . . . . . Lokker os ud.
Dandsende vi svæve skal, Bryst imod Bryst!
Lalala . . . . . Salige Lyst!
Ja, til Bal
Hen vi skal!

Lalala . . I den drømmerige, maaneklare Nat
Har Glædens Gud os Stævne sat.

2.

Hør, hvor Violinerne klinge herhen!
Lalala . . . . . Hør kun igjen!
Fløitens Tone hvisker som Nattergalslag,
Lalala . . . . . Aandende svag.
Dands og Sang!
Hornets Klang!
Lalala . . Ak, jeg frygter for, at denne søde Lyd
Mig reent gjør tummelumsk af Fryd!

(De ile ind ad Laagen).

Tiende Scene.

Inspecteur Hallings Have. Den er festligt oplyst af Lamper. Paa et passende Sted er anbragt et Transparent med Bogstaverne E & M. I Baggrunden et Telt, hvor der serveres med Forfriskninger; et Orchester o. s. v. Naar Bagtæppet gaaer op, ere Cavallerer og Damer i Begreb med at dandse en holsteensk Vals.

Langhalm sees beskjæftiget med at ordne Festons, tænde Lamper eller deslige; Ulrichsen staaer ved Teltet.

Langhalm
(der kommer frem, da Dandsen er endt).

Var jeg blot vel herfra igjen! Grossereren maa

endelig have savnet mig. Ja, Gud maa vide, hvad jeg skal binde ham paa Ærmet.

Ulrichsen
(træder hen til ham).

Et Glas Punsch!

Langhalm.

Nei, Tak! Jeg maa desuden nu gaae. Jeg har Noget at besørge hos Grossereren.

Ulrichsen.

Vil De gaae? nu, da Lystigheden lige er begyndt. De er da vel ikke gal.

Langhalm.

Ja, jeg kommer igjen.

Ulrichsen.

Aa, Passiar! De maa min Sjæl ikke gaae. (Til de Dandsende). Kommer, mine Herrer og Damer! Kan det vel tillades ham at forlade os?

Alle.

Ih nei, bevares!

Ulrichsen.

Og Krandsene, der endnu ikke ere ophængte!

Langhalm.

Jeg maa tilforladelig bort.

Mel. Povera Signora. (Le Concert à la Cour.)

Chor.

Vil De gaae?

Langhalm.

Ja, jeg maa!

Ulrichsen.

Nei, De skal dandse!

(Tager Langhalm om Livet og svinger ham rundt).

Chor.

Hahaha! jeg maa lee —
See kun! o see!
Hahaha!

Langhalm.

Slip mig dog løs!

Ulrichsen og Chor.

Men betænk vore Krandse!

Langhalm.

Men jeg maa bort —

Ulrichsen og Chor.

Sitte Snak! De skal dandse —

Chor

(idet Nogle dandse med Langhalm).

Hahahaha!

Ellevte Scene.

De Forrige. Halling.

Halling.

Det kan jeg lide. Muntert, mine Venner! lad Dem ikke forstyrre! (Til Tjenerne). Bringer Limonade omkring, Viin, Biskop, hvad man befaler. (Til Langhalm og Ulrichsen). Naa, er' I der! Hvor gaaer det? brav lystigt?

Ulrichsen.

Jo, der feiler Intet. — Men hvad synes du? Vor Ven Langhalm vil gaae sin Vei.

Halling.

Hvi saa?

Langhalm.

Herr Inspecteuren ville undskylde — blot et Øieblik —

Halling.

Ja, jeg vil ikke holde paa Dem. Men først maa De dog see lidt til Anstalterne i Alleen. Den ægyptiske Pyramide vil ikke brænde.

Langhalm.

Vil den ikke brænde? Det skal jeg snart afhjælpe.

Halling.

Ja, gjør det. (Sagte til Ulrichsen). Følg du med og sørg for, at han ikke kommer bort.

Ulrichsen.

Vær du kun rolig.

(Langhalm, Ulrichsen og endeel af Choret gaae).

Halling

(ene).

Ham har jeg! den Ræv er ganske rigtigt løbet i Snaren. Og her — (tager et Nummer af Politivennen op). — jeg kan endnu ikke komme mig af min Forundring. Hvor have vi Alle havt vore Øine henne idag? (Gnider fornøiet sine Hænder). Ah, den Opdagelse er Guld værd. Lad nu min Svoger komme! Nu kan jeg snakke med ham.

Tolvte Scene.

Halling. Emil. Siden Petrea, Marie og Andreas.

Halling

(til Emil).

Kommer du endelig! Skynd dig, fortæl! Hvor er Petrea og Marie?

Emil.

De sætte blot deres Tøi lidt i Orden.

Halling.

Og din Onkel? og din Tante?

Emil.

De maae være her paa Øieblikket. Vi løb den kortere Vei over Stien.

Halling.

Hahaha! godt! — Lad saa Fruentimmerne komme herhen!

Emil.

Strax; men jeg maa først tale med dig. Jeg har kun faaet Andreas og Petrea med paa det Vilkaar, at du skulde interessere dig for dem. De have et godt Øie til hinanden, og frygte for Afslag af Onkel. Nu skal du tale ham tilrette. Gjør det, Fa'er! Andreas har sagtens ikke opfundet Krudtet, men jeg troer, det er en skikkelig Fyr. Marie taler meget godt om ham.

Halling.

Saa! Ja, han er flink i sin Dont, det veed jeg. — Nu, det gi'er sig nok. Lad dem kun komme!

Emil.

Der er de!

(Petrea, Marie og Andreas træde ind).

Halling.

Eia! der har vi hele Selskabet! Velkommen, Smaapiger!

Petrea.

Ja, her er' vi. Men, naar Fa'er bliver vred, saa skyde vi al Skylden paa dig, Onkel.

Halling.

Det maae I gjerne. Jeg har en bred Ryg. Men nu hurtig til Dandsen, inden han kommer.

(Selskabet stilles op og begynder at dandse paany. Petrea med Andreas, Marie med Emil. Dandsen afbrydes, da man hører Tommerups Stemme udenfor).

Petrea.

Der er Fa'er! jeg hører hans Stemme. Nu maa du staae os bi, Onkel!

Halling.

Vær' I uden Frygt.

Trettende Scene.

De Forrige. Tommerup. Madam Tommerup.

Halling
(lader overrasket).

Svoger! og min Søster! Det kan jeg lide, at I seer over til os. Velkommen!

Tommerup.

Herr Inspecteuren misforstaaer. Min Hensigt er blot —

Halling.

Derom kan vi altid tale. Nu tænke vi kun paa Lystighed og Glæde. — Et Glas til min Svoger!

Tommerup.

Nei Tak! Jeg har havt nok af Lystighed og Glæde i denne Tid. Naar Herr Inspecteuren blot —

Halling.

Lad dig nu sige, Svoger. Du er jo her blandt lutter Venner. Er det der værdt at gjøre Omstændigheder! See, her skal jeg vise dig gamle Bekjendte.

(Trækker Marie, Petrea og Andreas frem, der hidtil have været skjulte af Balgjæsterne).

Tommerup.

Hvad seer jeg! Marie og Petrea og Andreas!

Halling.

Naturligvis! Jeg lovede dig jo imorges, at baade du og dit hele Huus skulde komme paa mit Bal, og du seer, jeg holder Ord.

Tommerup.

I vanartige Børn! skammer I Jer ikke? Strax klæder Jer paa og gaaer hjem med!

Mad. Tommerup.

Kjære Mand! lad dem blive, nu de er' her.

Tommerup.

For ingen Priis skal de blive. Over min Datter i det mindste har jeg Magt. Paa Øieblikket følg med.

(Vil trække Petrea med sig).

Halling
(gaaer imellem dem).

Sagte, Svoger! Nu maa nok jeg tale et Ord med.

Tommerup
(ironisk).

Ih bevares! Herr Inspecteuren har Ret til at tale her. Men jeg har ogsaa Ret til at lade være at høre derpaa.

Halling.

Nu nu! ikke saa hidsig! Har Nogen Grund til at være vred, saa er det vel mig. Men det er ikke min Maneer, længe at bære Nag til Folk. — Ikke sandt, Tommerup? al din Vrede i disse Dage reiser sig af det eenfoldige Stykke i Bladet. Du har troet, det sigtede til dig, og at jeg eller min Søn havde skrevet det; og — derfor har du taget til Gjenmæle mod os. Men læs nu her! (Giver ham et Nummer af Politievennen). — I det samme Nummer fra igaar, hvori du rakker mig ned som en Hund, staaer et Svar fra den sande Paagjældende, Urtekræmmeren i den anden Ende af Gaden. Ham passer det paa, hans Maskine, der drives med Hefte, er det, der sigtes til. Paa dig har ingen Moders Sjæl tænkt. Det kunde din Forstand have sagt dig strax; og det kunde vi begge have læst os til i Formiddag, naar vi ikke havde været forblindede af Hidsighed og af dit eget urimelige Skriveri.

Tommerup
(der bestandig har læst).
Hvad er det, jeg seer! Fra Urtekræmmeren —!

Halling
(afsides).
Haha! det virker allerede!

Tommerup
(læsende).
Hvor har jeg havt mine Sandser! — Hm! hm! — Men hvad vil det saa sige, at han kaster Folk Blaar i Øinene?

Halling.
Aa, det er kun en Talemaade.

Tommerup.
Hm! hm! Jeg frygter for, jeg har gjort Svoger skammelig Uret. Men har ikke Langhalm sagt —

Halling.
Ja, deri stikker det. Du har hørt mere paa Langhalms Oretuderier end paa din sunde Forstand. Han paastaaer, han har seet mig skrive dette Stykke; men han er en Lux, og jeg veed ret vel, det er ham, der har sat Svaret i dig. Men nu skal jeg dog vise dig, hvad det er for en Person, du har skjænket din Fortrolighed. See her — jeg vil tilstaae, at det var min Beslutning at svare dig. Jeg har ladet et drøit Stykke mod dig skrive af en habil Person.

Deslige tjenstfærdige Aander har vi nok af her i Byen. Her er Stykket. (Giver ham et Papir). Nu kan du rive det itu. Men see dog først til, om du ikke kjender Haanden.

Tommerup.

Det er jo Langhalms Haand!

Halling.

Meget rigtigt. For et Maaltid Mad kan du faae ham til at skrive det meget værre, skjøndt det er galt nok.

Tommerup.

Langhalm! Kan jeg troe — — hm, hm! det er sandelig ikke smukt handlet af ham. — Ja, jeg seer nok, at onde Mennesker have benyttet sig af min Lettroenhed og Hidsighed, og at jeg har Meget at gjøre godt igjen. (Rækker Halling Haanden). Min kjære Svoger! det er min Pligt at . . .

Halling.

Behøves ikke!

Tommerup.

Ja, jeg haaber, du slaaer hele denne ubehagelige Affaire i Glemmebogen.

Halling.

Det er ogsaa min Hensigt! dog paa et Vilkaar. Iaften declarere vi min Søns og Maries Forbindelse.

Nu har jeg lovet din Søsterſon Andreas, at vi ved ſamme Leilighed ſkulde declarere hans og Petreas Forlovelſe. Giver du dit Minde dertil?

Tommerup.

Andreas og min Datter? Nei, Svoger! hav mig undſkyldt. Hans Ulydighed og Opſætſighed bør ikke aparte belønnes.

Mad. Tommerup.

Lad nu det være glemt, Mand, og ſiig Ja.

Petrea.

Kjære Fa'er!

Andreas.

Herr Grosſerer!

Tommerup.

Men jeg har givet mit Løfte til . . . ja, det er ſandt! — Men, hvor er Langhalm?

Halling.

Han er her, og kommer nok ſtrax. (Man hører en uthydelig Støi udenfor). Hahaha! der har vi ham.

Fjortende Scene.

De Forrige. Langhalm. Ulrichsen og endeel Balgjæster.

Ved Indtrædelsen har Ulrichsen Langhalm under Armen og holder fast paa ham.

Langhalm
(river sig løs og vender sig mod Halling).

Herr Inspecteuren kan være overbeviist om, at jeg — (staaer, da Halling træder tilbage, pludselig ligefor Tommerup; affildes). Hvad seer jeg! Grosserern her! (Høit). Aa, Herr Grosserer! . . . Skal jeg træffe Dem her . . . Det er mig tilforladelig en sand Fornøielse . . .

Tommerup.

Da er det Skam ingen Fornøielse for mig at træffe Dem her. (Til Halling). Ja, kjære Svoger! som Sagerne staae, kan jeg Intet bedre gjøre end opfylde Alles Ønsker og forene Andreas med Petrea.

Halling.

Det kan jeg lide!

Petrea.

Tak, kjære Fa'er!

Andreas.

Tusind Tak, Herr Grosserer!

Langhalm.

Hvorledes, Herr Grosserer?

Tommerup.

Kun frygter jeg for, da Andreas er saa ung, at I maae finde Jer i at være længe forlovede.

Petrea.

Jeg kan ganske godt lide lange Forlovelser.

Tommerup.

Ja, det er godt for Liebhabere.

Andreas.

Naturligviis for Liebhaberne, Herr Grosserer! For tredie Mand er det ikke.

Langhalm

(der har været aldeles consterneret).

Men hører jeg ret, Herr Grosserer! Har jeg ikke havt Haab —

Tommerup.

Ja, det var dengang. Siden den Tid har saa Meget forandret sig; saa har jeg ogsaa forandret min Beslutning.

Langhalm.

Men Herr Grosserer! (Da Tommerup vender sig

bort). Herr Inspecteur! tør jeg haabe, at De oplyser Deres Svoger —

Halling.

Jeg har alt oplyst ham; og jeg vil som en Ven raade Dem for Fremtiden at søge et andet Erhverv end hidtil.

Langhalm.

Et andet Erhverv? — Hm — ja — da Herr Inspecteuren gunstigst har givet mig Haab om den afdøde Port-Controlleurs Post —

Ulrichsen.

Er den gamle Port-Controlleur død? og jeg har talt med ham imorges.

Halling.

Har du talt med ham imorges? Ja, saa kan han vel ikke være død.

Langhalm.

Ikke død? Gud bevares! Har ikke Herr Emil fortalt . . .

Emil.

Har jeg? — Naa! Hahaha! ja, den Port-Controlleur er sandtnok død. Det er vor gamle Lænkehund, jeg meente. Ønsker De den Post?

(Almindelig Latter).

Halling.

Det lader næsten til, man har havt Dem til-bedste. Men naar man vil holde med alle Potentater, maa man tage Skade for Hjemgjæld. — Ja, veed De hvad, Langhalm! At blive her iaften, kan sagtens ikke være Dem behageligt. Lyd De mit Raad og gaae over til Tracteuren — jeg betaler. — Og nu, Børn, til Dands og Lystighed! Men først et Glas paa de to unge Pars Sundhed og Fremtids Lykke.

(Under det Følgende bringe Tjenere Drikkevarer omkring).

Chor
af Halling, Tommerup, Madam Tommerup, Ulrichsen og Balgjæsterne.

Mel. Komm, lieber Mai. (Mozart.)

1.

I muntre Venners Klynge
Skal Natten ile hen.
Og Dandsen os skal forynge
Og samle Ven med Ven.

(Til de Forlovede).

:|: Ja, Glæden skal betrygge
Som Grundsteen Eders Held.

Vi klinke paa Eders Lykke
Og Eders Fremtids Vel. :|:

2.

Marie.

Forſvundet er nu Hadet,
Den gamle Trætte glemt.

Emil.

Og ikke længer af Bladet
Vor Munterhed forſtemt.

Petrea.

Kun Fuglens fjerne Triller
Tør blande ſig med den.

Andreas.

Og Maanen alene ſpiller
Blandt Lamperne til os hen.

Chor.

Forſvundet er nu Hadet o. ſ. v.

3.

Petrea
(til Publicum).

For Deres Domſtol atter
Et Arbeid ſtilles frem;
Og frygtſom dets Forfatter
Henvender ſig til Dem.

Ak, skjemte har han ladet
Med Bladenes Kjævleri —
Men kommer han selv i Bladet,
Saa maa De staae ham bi!

Chor.

Ak, skjemte har han ladet o. s. v.

Anmærkninger.

Politievennen udkom fra 1798—1845; det var et Ugeblad i lille Oktavformat og af højst uanseligt Ydre. Det betegnedes paa Titelbladet som et Organ „for Almenvellet". I en Programartikel, hvormed første Nummer indledes, angives der, at det var et „Selskab af Borgere", der udgav Bladet. Ejeren var K. H. Seidelin. Bladet skulde efter sit ovenomtalte Program bestræstige sig med: „Undersøgelser af „det Rette og Sande i almindelige og enkelte Politieanlig„gender, give Underretninger om Fremmedes Indretninger, „Forslag til Forbedringer, Angivelser af Politiesynder (af „Politiets Mænd og imod Politiet) og Esterretninger om „Politiets Forbedringer og Mangler i Provindserne."

Dette meget rosværdige Program blev ogsaa fulgt, i al Fald i de første Aargange. Bladet var en aarvaagen Vogter over Mangler i Stadens Orden og Renlighed og paatalte skarpt Overgreb og Brutalitet mod Borgerne fra Politiets og de i Staden dengang meget dominerende militære Myndigheders Side. Men der var lige fra først af et stærkt Præg af Smaalighed over Bladets Anker (en staaende Rubrik var Mangler ved Rendestensbrædter, Nedløbsrender og Ringetøj), og hæslig var den ugenerte Maade, hvorpaa private Folk tidt blev sat i Gabestokken for den Slags Bagateller.

Paa den Tid, da „Debatten i Politievennen" blev skrevet, blev Bladet udgivet af en Boghandler og Major ved det borgerlige Artilleri Kristen Kristensen, en Mand, der var uden al litterær Bethdning. Dengang var Tonen i Bladet meget slettere. Angiverier af anonyme Indsendere om halvt eller helt private Forhold hos navngivne Personer eller Personer, der, uden at deres Navn nævntes, betegnedes saaledes, at enhver af deres Bekendte kunde kende dem igen, fandtes hyppigt. Og alt sligt var udført uden Spor af forsonende Vid, plumpt og nærgaaende. Men ved Siden deraf fandtes der endnu, som forhen, mange og vægtige Anker over offentlige Forhold, der sikkert har gjort deres Nytte.

Raketten, der omtales Pag. 271, udkom kun fra 1831—34. Den blev redigeret af Mathias Winther og udgivet af Elmqvist, udkom to Gange ugentlig, og lignede i sit Ydre aldeles Politievennen. Det viede sig næsten udelukkende til de gemeneste personlige Angiverier og Skamskænderier, og skal til liden Ære for Tiden have havt en stor Udbredelse. (Cfr. Fr. Barfods biografiske Notits om M. Winther i „Poetisk Læsebog", hvori der siges, at Bladet, trods Processer, hvoraf det stadig havde en Mængde paa Halsen, betalte sig godt) Det var saa godt som stadig under Censur. Redaktoren, Mathias Winther, var et havareret Individ, en halvstuderet Kirurg, lidt af en Poet og en berygtet Pamflettist, allerede før han begyndte Udgivelsen af Raketten. Efter hans Død blev Bladet en ganske kort Tid redigeret af den bekendte Historiker Gustav Ludvig Baden, Forfatter bl. m. Andet til en Danmarks og Norges Riges Historier, ogsaa en forulykket Mand, men rigtignok et mangefold mere værdifuldt Menneske end Mathias Winther. At Baden overtog Redaktionen, var sikkert kun af dyb Pengetrang. Under hans Haand skiftede Bladet Karakter,

indeholdt mest historisk-filosofiske Smaaartikler, og sygnede saa hen.

Pag. 246. „Nøglen til Søndermarken". Søndermarken var dengang aflaaset og kun tilgængelig for de faa begunstigede, som hos Slotsforvaltningen kunde faa Nøgle.

Pag. 250. Trommesalen. Kobenhavns meget primitive Kvægtorv, der laa paa Vesterbro, der hvor Gl. Kongevej nu udgaar fra Vesterbrogade.

Pag. 266. „Det lille Vognmandslaug" var en Korporation af Smaakørere og Sandagere, der førte Ler og Sand til Kobenhavn fra Sandgravene i Omegnen. (Rubin 1807—14, Pag. 101).

Pag. 271. „Jeg har givet en ellers ferm Pige Lobepas, blot fordi hun hed Malene og engang havde ligget paa Stiftelsen". — Nogle Aar før denne Vaudeville blev opført, havde adskillige Philantroper paatænkt en Stiftelse for faldne, unge Piger, hvis Navn skulde være „Magdalene-Stiftelsen". Tommerup, der ikke har forstaaet dette rigtigt, sigter til Fødselsstiftelsen. (Digterens egen Anmærkning.)

Pag. 289. Portcontrolleuren og længere hen Consumtionen. Af alle indenlandske Varer, der indførtes til Kobenhavn og Kobstæderne, betaltes en Afgift, Konsumtionsafgiften. Den opkrævedes ved Indgangen til Staden, hvor der var Toldposter stationerede (i „Acciseboden"). Den øverste Toldbetjent her var „Portcontrolleuren". Selv af ubetydelige Indkob hos Producenter udenfor Voldene maatte betales Told. Dette gav selvfølgelig ofte Anledning til Forsøg paa Indsmugling og Bestikkelser af Toldpersonalet. (Smlgn. Rubin 1807—14, Pag. 45.)

Pag. 290. Accisen er et andet Navn for Konsumtionsafgiften.

Pag. 314. Molinasco var en dengang yndet Dans. Ifølge forskellige danske Haandbøgers Oplysninger skal Ordet afledes af „Moulinage“ (altsaa en Slags Mølledans eller Mølleture). Denne Afledning er dog ret tvivlsom, da dette Ord i Følge Littré ikke har nogen saadan Betydning. Det bruges i ældre Fransk om plumpe Folkeforlystelser; men ikke om nogen Dans.

Pag. 326. Illyſtringsbaand. En Art Glacé-Silkebaand.

Pag. 333. In petto, egl. i Brystet, i Sindet, d: „i Reserve“. „Avere in petto“, at reservere sig

J. V. RODES EFTFLG.
J. SKRÆM
BROLÆGGERSTRÆDE 8

